

BRIAN S. NEUMANN
osobné svedectvo

OD ROCK 'N ROLLU K SKALE VEKOV

Skúmanie duchovného pozadia hudby

OD ROCK'N ROLLU K SKALE VEKOV

OSOBNÉ SVEDECTVO

**Ako načúvame keď počujeme?
Keď počujeme, skutočne načúvame?
A ak si myslíme, že načúvame, počujeme vlastne?**

BRIAN S. NEUMANN

„Milí priatelia, neverte každému duchu, ale skúmajte duchov, či sú z Boha, lebo do sveta vyšlo mnoho falošných prorokov.“ (1 Ján 4,1)

***HUDBA A DUCH VZBURY
Skúmanie duchovného pozadia hudby***

Názov originálu: **From Rock'n Roll to Rock of Ages**
Copyright © 1997 by B. S. Neumann

V snahe o najvýstižnejšie tlmočenie biblického textu sme v tomto diele použili citáty z viacerých slovenských prekladov Písma.

Venovanie

Túto knihu venujem svojej milujúcej a trpezlivej manželke Susan. Ona mi rozumela vtedy (v čase mojich rock'n rollových dní) a pozná ma aj teraz, predsa však stojí po mojom boku. Vyrástli sme spolu, rozhodovali spolu, padali a vstávali spolu. Teraz hľadáme do budúcnosti ako jedna bytosť... očakávajúc, pozorujúc a modliac sa, aby prišiel ten veľký deň, kedy nás Pán Ježiš vezme domov.

Osobitne zanechávam túto knihu ako závet a dar pre Leonie, moju dcéru, za radosť a nádej, ktorú priniesla do môjho života.

„...Tomu, čo zví'azí, dám jest' zo stromu života, ktorý je uprostred raja Božieho.“ (Zjavenie 2,7)

Osobitné pod'akovanie

Vďaka Ti, Sue, za Tvoju lásku, rady a podporu. Ďakujem Ti, Joshua, (môj 15-mesačný syn) za to, že si nechal moju počítačovú klávesnicu vcelku, bol si mi tým veľkou pomocou.

Okrem toho sú tu mnohí, ktorí tomuto dielu venovali mnoho času a veľa podpory. Ďakujem teda všetkým tým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom podieľali na príprave tejto knihy. Za slová povzbudenia, modlitby i za konkrétnu pomoc.

Ďakujem, mamička, že si stála pri mne po celé tie roky, ďakujem za všetky modlitby v ťažkých chvíľach. Slová by nestačili, aby vyrozprávali, koľko si pre mňa znamenala a koľko si mi pomohla vo všetkom tom, čo som sa snažil uskutočniť.

A napokon to najdôležitejšie: Vďaka, Pane Ježišu, za všetko, čo si pre mňa vykonal. Nielen pre mňa, ale pre celé ľudstvo. Ďakujem Ti za Tvoju lásku a priateľstvo, ktoré ma pozdvihuje, za pravdu, ktorá stále svieti na cestu môjho života a za všetky odpovede na modlitby, ktoré významne sprevádzali aj toto Tvoje dielo. Teším sa na ten nádherný deň, keď sa stretnem s Tebou tvárou v tvár.

Predslov

Otče, odpusť im, lebo nevedia, čo činia...

Tieto slová boli doslova „vykrikované“ - v ostrom kontraste s tým, ako Ježiš, zomierajúci na kríži v to osudné piatkové popoludnie vyjadroval lásku voči svojim nepriateľom. Jeho tichosť a pokora pred pohrdajúcim davom, ktorý sa prišiel zabávať, nemala nič spoločné so šialeným rock'n rollovým rytmom scény, ktorá sa odohrávala pred mojím zrakom v Andersonovej hale Helderberg College. Brian Neumann s priateľom práve nacvičovali rockovú operu, ktorú plánovali predviesť pred celou školou počas pobožnosti v piatok večer. Sedela som mlčky ako omráčená a sledovala dvoch účinkujúcich. Jeden z nich (Brian) sedel za klavirom, ktorý doslova poskakoval hore-dole, ako Brian mlátil do kláves v rozpálenom rytme. Druhý stal s rukami vystretými na simulovanom kríži, jeho telo sa extatický hýbalo v pravidelných dobách do rytmu. Obaja spievali chrapľavým, „vrieskavým“ štýlom.

Bolo mi to veľmi ľúto, no musela som mladým mužom oznámiť, že za žiadnych okolností nebudú môcť predviesť tento program pred školou, pretože Helderberg bola kresťanská vzdelávacia inštitúcia, a toto rozhodne nebol typ hudobnej produkcie, s ktorým by sme vôbec niekedy mohli súhlasiť. Zlosť a pocit krivdy, to boli reakcie, ktoré sme mohli očakávať. Nebola som preto vôbec prekvapená, keď som na druhý deň dostala od Briana prostredníctvom priateľa nasledujúci odkaz: „Pani Dunbarová, zapamätajte si, že keď sa Ježiš vráti na túto zem, Brian Neumann bude najväčší rock'n rollový spevák na zemi.“

Vedela som, že Brian so mnou a so svojím učiteľom hudby prerušil všetky kontakty. S Neumannovcami sme boli blízki priatelia ešte pred Brianovým narodením. Obaja rodičia boli hudobníci a Brian, najmladší v rodine, bol výnimočne nadaný hudobník a umelec. Rada som mu dávala hodiny spevu a snažila sa vštepiť mu zodpovednosť za talent, ktorý dostal od Boha. Mal jeden z najkrajších tenorových hlasov, s ktorým som mala tú prednosť pracovať.

Počas hodín hudby som ho často upozorňovala na nebezpečenstvá, číhajúce na kresťana, ktorý vstupuje na scénu pop-hudby. Bola som si totiž dobre vedomá, akým smerom sa začína uberať. Zdalo sa, že moje slová padali na neúrodnú pôdu, pretože sa stával čoraz odbojnejším a napokon si vyslúžil povest' talentovaného, ale pochybného rockového hudobníka, ako to veľmi dobré opísal v tejto knihe.

Ale Pán Boh mal pre Brianov život plán, a nechal ho najprv naplno ísť cestou, ktorú si sám zvolil. Len náš úžasný Boh môže obrátiť ľudskú trufalosť na požehnanie, pretože Brian teraz môže hovoriť mladým ľuďom s väčšou váhou a autoritou o nebezpečenstvách pop-scény. On to prežil na vlastnej koži a môže svedčiť, ako Boh zmenil jeho život. Jeho slová sú oveľa presvedčivejšie, než poučovanie nás, ktorí sme jednoducho študovali o nebezpečenstvách zlej hudby, ale osobne sme sa jej vplyvu nikdy nevystavili. Keď Brian hovorí, mladí ľudia počúvajú!

Nedá sa opísať radosť, ktorú som prežívala v ten deň, keď Brian prišiel za mnou do školy, aby mi povedal, že sa vrátil. Domov, medzi svojich i k Bohu. Aká zmena! Namiesto rozprávania s namrzeným, nepriateľsky naladeným pubertákom som teraz stála pred krásnym dospelým mladým kresťanom, ktorý prekypoval nadšením vo svojich plánoch slúžiť Bohu. Môžem len povedať: „Chvála Pánovi! On sa nás nikdy nevzdá - je tu nádej aj pre toho najstratenejšieho hriešnika!"

Chcem vyjadriť Brianovi obdiv za jeho odvahu odhaliť v tejto knihe niektoré zo svojich najintímnejších osobných skúseností. Verím, že Pán ho povolal práve teraz, keď sú mladí ľudia veľmi zmätení a „hynú pre nedostatok poznania“. V našich radoch počuť málo hlasov varujúcich pred nebezpečenstvom pop-hudby.

Biblia má pravdu, keď radí: „Vychovávaj chlapca na počiatku jeho cesty, tak sa ani v starobe neodchýli z nej.“ (Prísl 22,6) Preto vzdávam hold jeho zbožnej babičke a matke, ktoré v Brianovej útlej mladosti položili základy kresťanskej výchovy.

Ja som dnes už na dôchodku, ale chcem povzbudiť učiteľov, ktorí majú príležitosť formovať životy mladých, aby nikdy nepodceňovali svoju prácu.

Aj keď nevidia okamžitý úspech, budúcnosť ukáže (a možno sa to dozvedia až v nebi), ako dôkladne zasiali dobré semeno.

Verím, že táto kniha pomôže najmä mladým ľuďom, ale aj dospelým, naučiť sa väčšej zodpovednosti pri výbere hudby.

Wilhelmina Dunbar

Úvod

Z vlastnej skúsenosti viem, aké ťažké je odovzdávať osobné svedectvo. Azda preto, že odhaľovanie duše človeka môže byť veľmi bolestivé a citlivé. No osobné svedectvá sú živou súčasťou kresťanského zvestovania. Počuť o minulosti iných a o úžasnej ceste, ktorou ich Kristus viedol a zmenil na nových ľudí, môže byť nádherným povzbudením pre poslucháčov. Prináša to radosť a opätovne potvrdzuje vieru v nesmiernu zachraňujúcu moc Božej milosti voči hriešnikovi. Skúsenosť zjavuje nepodmienujúcu Kristovu lásku voči všetkým, nezáleží ako strateným, a jeho ochotu prísť a zmeniť naše životy, ak otvoríme dvere svojho srdca a vpustíme ho dnu. Je dramatické sledovať zápas duše, ktorá sa „rozrazila na Skale vekov“ a ktorá potom vylieva svoju minulosť vo vyznaní a pokání pred najväčším Milujúcim všetkých čias. Žiadne otázky, len otvorená odpúšťajúca náruč Otca, ktorý si myslel, že jeho syn je mŕtvy, ale teraz ožil.

Verím, že svedectvo by malo byť viac než len vzrušujúci príbeh, životná skúsenosť niekoho iného. Svedectvo musí nevyhnutne obsahovať mocnú lekciu, ktorá, ak sa s ňou poslucháč či čitateľ stotožní, mu vstúpí túžbu po zmene. Musí to byť svedectvo apelujúce nielen na city, ale aj na svedomie, svedectvo, ktoré vyvolá dlhodobú zmenu.

Predniesť svedectvo možno nie je ľahké, no zároveň som zistil, že napísanie knihy o hudbe priviedlo i mňa k určitým rozhodnutiam. Dost' sa už toho popísalo o hudbe, jej histórii, a účinkoch na ľudskú psychiku. I o tom, aký vplyv majú jednotlivé druhy hudby na ľudí, ktorí sú rozlične dlho vystavení ich vplyvu.

Otázka hudby a náboženstva je neutíchajúcou témou pravdepodobne po celé tisícročia. Už veľkí filozofi ako Platón a Sokrates na základe svojich osobných pozorovaní upozorňovali na veľkú silu hudby a jej schopnosť stvárňovať mysle a ovplyvňovať národy i spoločnosť. V posledných rokoch bolo veľa napísané i o mentálnych, fyzických i duchovných účinkoch moderného rocku a popu.

Prečo sa teda vôbec obťažujem nahodiť znovu otázku hudby? Dá sa ešte povedať niečo nové? Celkom otvorene sa priznávam, že použijem veľa materiálov, ktoré o tejto téme už existujú, historických, vedeckých a náboženských. Nech vás to neprekvapuje, pretože veľa toho, čo sa povedalo o hudbe, je hodnotné a zaslúži si byť citované. Rád by som však urobil viac, než len zhromaždiť staré koncepty a informácie. Vo svojej štúdii sa chcem zamerať na mladých ľudí. Verím, že z tohto hľadiska predložím „záležitosť hudby“ v inom svetle. Mojm cieľom je aplikovať biblické zásady, vlastný výskum a pohľad, aby som jasne oslovil tých, ktorí hľadajú pravdu.

Základným princípom, na ktorý sa budem v tejto knihe odvolávať, je rada i proroctvo zároveň, nachádzajúce sa v 1. liste Jánovom 4,1: „...**skúmajte duchov, či sú z Boha, lebo do sveta vyšlo mnoho falošných prorokov.**“ Ďalšie varovanie vyslovil Kristus (Mat 7,15-20): „**Dajte si pozor pred falošnými prorokmi... Po ich ovocí ich poznáte.**“ Pokračuje a kladie veľmi dôležitú otázku, ktorú máme sklón prehliadať: „**Či vari oberajú z trnia hrozno alebo z bodľacia figy?**“ Toto je otázka, ktorú budem klásť veľaokrát: Z akého stromu oberáš svoje ovocie? Z ktorého stromu vzala Eva ovocie pred tisícročiami, alebo presnejšie, komu koniec koncov podriadila svoju vôľu?

Kristov duch je čistý zdroj. Ak oberáte hrozno z viniča, ktorým je Kristus, budete prinášať dobré ovocie. Preto je pre nás životne dôležité preveriť ducha všetkého, s čím prichádzame denne do styku. Tento princíp musíme aplikovať aj na výber hudby. Povedané slovami Sokrata: „**Hudba je najsilnejší nástroj, ktorý mení dušu toho, kto je správne vychovaný na vľúdnú a toho, kto je nevychovaný, na nevľúdnú.**“

Keď budete čítať stránky tejto knihy, nech vás vedie Boží Duch a nech sa stane vrúcnu túžbou vašej duše rozhodnutie robiť to, čo je správne a pravdivé.

Brian S. Neumann

*1. kapitola***Od vzbury k Bohu - osobné svedectvo**

„Išiel teda a uchytil sa u jedného občana tej krajiny. Ten ho poslal na svoje pole pást' svine. I túžil sa nasýtiť aspoň šupkami, čo žrali svine, ale ani tie mu nik nedal. Vstúpil do seba a povedal si: Koľko ná denníkov u môjho otca má chleba nazvyš, a ja tu hyniem od hladu. Vstanem, pôjdem k svojmu otcovi a poviem mu: Otče, zhrešil som proti nebu aj proti tebe. Nie som viac hoden volať sa tvojím synom. Prijmi ma ako jedného zo svojich ná denníkov. I vstal a šiel k svojmu otcovi. Ešte bol d'aleko, keď ho otec uzrel. Zľutoval sa nad ním, pribehol k nemu, hodil sa mu okolo krku a vybozkával ho. Syn mu povedal: Otče, zhrešil som proti nebu i proti tebe. Nie som viac hoden volať sa tvojím synom. Ale otec povedal svojim sluhom: Prineste rýchlo najlepšie šaty a oblečte ho! Dajte mu prsteň na ruku a obuv na nohy! Vezmite vykŕmené teľa a zabite ho! Jedzme a radujme sa, lebo tento môj syn bol mŕtvy, a ožil. Bol stratený, a našiel sa. A všetci sa začali radovať.“
(Luk 15,15-24)

Narodil som sa v sobotu 25. marca 1961 v rodine misionára v krajine Malawi na africkom kontinente. Mám staršieho brata a sestru.

Začínalo sa jedno z najvýznamnejších desaťročí 20. storočia. Za toto krátke obdobie sa náš svet mal zmeniť na nepoznanie. Bola to éra krízy okolo „kubánskych“ rakiet, doba atentátov - J. F. Kennedy, M. L. King, Dr. Verwoerd z Juhoafrickej republiky a iní. Éra vietnamskej vojny, protivládnych

protestov a druhého vatikánskeho koncilu. V roku 1969 človek prvýkrát chodil po mesiaci a začal sa veľký kozmický vek. Bola to doba „flower power“ - „moci kvetov“* a úsvit veku vodnára. Doba hippies, komún, drogových zážitkov a voľného sexu. V hudobnej oblasti šesťdesiate roky uviedli na scénu jednu z najväčších skupín všetkých čias - Beatles. Čoskoro nasledovali ďalšie slávne skupiny, splodené týmto desaťročím: The Rolling Stones, Pink Floyd, The Jimi Hendrix Experience, The Grateful Dead, Credence Clear Walter Revival, Led Zeppelin, The Who, Jim Morrison and the Doors, Janis Joplin a mnohé ďalšie. V šesťdesiatych rokoch tieto skupiny vystúpili na scénu, ale na počudovanie už v sedemdesiatych rokoch sme boli svedkami, ako tieto pop-idoly zostupujú do svojich hrobov. Jimi Hendrix sa udusí vlastnými zvratkami po drogovom predávkovaní, Janis Joplin sa predávkuje a po dorezaní tváre žiletkami zomiera príšernou smrťou. Brian Jones z Rolling Stones sa predávkuje a utopí v bazéne. Jim Morrison z Doors, Jon Bonham z Led Zeppelin a veľa ďalších, všetci zomreli na slávu rock'n rollu* a životný štýl, ktorý sa už v tej dobe stal „zavedenou známkou“ tohto povestného zábavného priemyslu.

Ak voľakedy bol čas, aby dieťa zo skúsenosti poznalo svet v premenách a zmätku, tak to boli šesťdesiate roky. Spolu so zmenami na poli vedy a techniky nastal nebývalý úpadok mravných noriem, rozpad rodinného kruhu a rast rozvodovosti v celom západnom svete.

Keď som mal tri roky, aj naša rodina sa stala obeťou rozvodu. Moja matka, opustená, spočiatku bez práce, vychovávala tri deti. Ostala jej len najbližšia rodina a niekoľko dobrých priateľov, a najmä milosť láskavého nebeského Otca.

Naša rodina mala silný náboženský základ. Boli sme kresťania, navštevovali sme spoločenstvo Cirkvi adventistov siedmeho dňa. Náš životný štýl a aktivity boli úzko späté s cirkvou. Moja matka bola všestranne zainteresovaná v zborovom živote. Spievala, viedla biblické štúdium a bola triednou učiteľkou. Špecifické posolstvo cirkvi tvorilo neoddeliteľnú súčasť nášho života. Predovšetkým viera v blízky príchod Ježiša Krista bola tým posolstvom, ktorým sme rástli od kolísky. Doma i v zbore sme o tom rozprávali, modlili sa za to a spievali sme o tom ako o udalosti, ktorá by mohla nastať kedykoľvek.

* programový slogan, ktorý používali „flower children“ - mladí hipisáci s kvetom ako symbolom lásky

* rock'n roll - u nás zaužívaný pod skráteným pojmom „rock“

Ako dieťa som mal rád hudbu, no bol som fascinovaný aj inými formami umenia. Len neskôr u mňa začala hudba zaujímať popredné postavenie medzi ostatnými umeleckými záujmami.

V našom kresťanskom domove sa moderná hudba nepočúvala, uprednostňovali sme iné hudobné žánre. Nepamätám si, kedy som po prvýkrát počul hudbu skupiny Beatles či iných bežných skupín vtedajšej doby. Svoju prvú skúsenosť s médiom zvaným „pop-music“ som zažil pravdepodobne prostredníctvom rádia. Spočiatku som si nevytváral vzťah k tomu, čo som počul. Ale po nejakom čase, keď som bol zaujatý hudbou, ktorú počúvala moja sestra - bola o šesť rokov staršia než ja - obľúbil som si mnohé z týchto piesni. Zreteľne si pamätám melódie, ako: „Can't buy me love“, „Oh darling“, „Hey Jude“, „Secret agent man“, „Sugar, sugar“ a „No milk today“. Boli to piesne, ktoré sa mi silno vryli do mysle a otvorili ju štýlu a formátu komerčného hudobného priemyslu. Do istej miery väčšina hudby, ktorú som si obľúbil, ma pripravovala na prijatie a uznanie progresívnejších foriem rocku a popu.

Ako dieťa som bol ostýchavý a skôr uzavretý do seba. Mal som rád kreslené obrázky a čítanie, rád som sníval cez deň. Miloval som chvíle, keď som sa mohol stratiť vo vlastných myšlienkach, budovať imaginárne predstavy a potom ich duševne prežívať v akoby živých, sýtofarebných dobrodružstvách. Mal som živú predstavivosť, a ak realita okolo mňa neponúkala vzrušenie, po ktorom som túžil, jednoducho som sa prepol na svoju vnútornú zábavnú sieť a stratil sa vo svojom vlastnom svete fantázie. Samozrejme, väčšina detí prechádza týmto druhom skúsenosti a niekedy to dokonca môže fungovať ako krycí mechanizmus. Nebezpečenstvo nastáva, keď sa vďaka tejto forme úniku dieťa vyhýba úsiliu čeliť zodpovednostiam reálneho sveta. Neistota rozbitého domova spôsobovala, že som mal sklon snívať väčšinu dňa.

Napriek tomu som mal šľachetné srdce a rád som druhým robil radosť. Pamätám sa, ako som požičal bicykel kamarátovi zo školy len preto, lebo som práve cítil túžbu urobiť niečo dobré. Niekedy ma moja šľachetnosť priviedla k rozhodnutiam, ktoré neboli vítané, napr. keď som priviedol domov túlavého psa, alebo keď som chcel do dvora zatvoriť divú mačku. Mal som rád zvieratá, ale kvôli našim pomerom - bývali sme na farme v opravenej maštali a mali sme veľmi málo peňazí - nemohol som mať svoje vlastné domáce zviera.

V tom čase sme bývali neďaleko Paarl, asi šesťdesiat kilometrov od Kapského mesta. Stará mama žila s nami a pomáhala mojej matke starať sa o nás, aby mohla zarábať na živobytie. Stará mama mala na mňa najvýznam-

nejší vplyv. Väčšinu času svojho detstva som strávil pri jej nohách a počúval biblické príbehy i vzrušujúce spomienky z jej detstva, z čias Anglo-búrskych vojny v južnej Afrike na prelome storočia. Nerozprávala mi len príbehy, ale učila ma šiť, čítať a počítat' skôr, než som dosiahol školský vek.

Ona i moja matka nám zdôrazňovali, aké je dôležité učiť sa naspamäť biblické verše, aby sme ich mohli prednášať pri večernej pobožnosti. Bolo to práve počas týchto pobožností, keď sme sa naučili spievať mnohé staré kresťanské piesne a niektoré černošské spirituály amerického juhu. Pri týchto príležitostiach som dostal prvé lekcie o hudbe, objavil svoj talent a lásku k hudbe a spevu.

Škola bola pre mňa skúsenosťou výšok a pádov. V prvých rokoch som sa učil veľmi dobre. Ale neskôr moju pozornosť stále viac a viac odvádzali od školských vecí moje záľuby. Väčšinu času som samozrejme strávil pri hudbe.

Matka sa potom presťahovala do iného mesta - Somerset West, kde bola jedna z našich cirkevných škôl. Keď začala pracovať v novom zamestnaní, tentokrát pre cirkev, pripojil som sa k nej a navštevoval cirkevnú školu - Helderberg College. Ihneď som si obľúbil krásne prostredie a spočiatku som sa pustil do štúdia s veľkým nadšením. Ale pomaly, v priebehu roka, som o školu prejavoval menší a menší záujem. Je tak trochu ťažké definovať, čo bolo hlavným dôvodom postupnej straty záujmu o školské povinnosti. Pokúšim sa vykresliť obraz tohto obdobia. Azda odtiene svetlej a sivej pomôžu dostať moju „starobylú históriu“ do súvislého umeleckého diela a pri bližšom pohľade sa možno ukáže, že ťažkosti doby, okolnosti a osobné nadanie boli hlavnými maliarmi plátna môjho života.

Krátko po tom, čo sme sa presťahovali do nášho bytu, sa aj do vedľajších dverí nastahovali noví susedia - Labenovci. Tak sa začalo priateľstvo, ktoré trvalo veľa rokov a ktoré pokračuje dodnes. Najprv som sa spriatelil s ich synom, čoskoro s celou rodinou a nadobudol som zvláštny vzťah k ich otcovi, veľmi talentovanému mužovi, ktorý sa pre mňa stal do istej miery druhým otcom. Ujo Rodney, ako ho budem nazývať, bol maliarom, hudobníkom, pilotom, bývalým námorníkom a majstrom tisícich kumštov. Bol som očarený jeho vzrušujúcimi príbehmi a bohatými všeobecnými znalosťami. Od uja Rodneyho som dostal svoj prvý hudobný nástroj - mandolínu, ale v skutočnosti som túžil po gitare, ktorú dal môjmu bratovi Lesterovi. Ako osemročný som začal brnkat' na osem strún mojej malej mandolíny a začal skladať prvé hudobné kúsky. Skoro som však prešiel na gitaru, ktorá odvtedy zostala mojím hlavným nástrojom.

Bol to ujo Rodney, ktorý ma naučil základy olejomalby a perokresby. Prostredníctvom neho som získal prvé poznatky z oblasti metafyziky a sveta

špiritizmu, i keď vtom čase som nemal ani tušenia, že by niektoré z jeho teórií mali nejaké spojenie s okultizmom. Bol to dojemný čas môjho života a čokoľvek, čo vyzeralo len hmlisto magické, vyvolávalo prudké vzrušenie v mojej nadmieru činnej predstavivosti.

Postupne som bol viac a viac fascinovaný špiritizmom a spolu s tým narastal aj prehlbujúci sa duch odporu a ľahostajnosti voči štúdiu a autoritám. Do značnej miery, zvlášť zo začiatku, som skrýval väčšinu svojich vnútorných pocitov. Môj postoj k životu sa menil od nevinného a naivného na ego-centrický. Chcel som ukojiť svoju zvedavosť po neznámom a zakázanom.

Hudba sa pre mňa stávala stále dôležitejším a dlhodobým cieľom. Jemnejšiu modernú hudbu, ktorú som spočiatku obľuboval, vystriedala stále tvrdšia a tvrdšia súčasná hudba.

Mama sa opäť presťahovala do Kapského mesta, vzdialeného asi päťdesiat kilometrov, a ja som odišiel do internátnej školy, čo mi nebolo na prospech. Zdalo sa, že mám sklon spriatelieť sa s pochybnými individuami, alebo oni mali smolu, keď si začali niečo so mnou. Dnes, pri pohľade späť, by sa možno zdalo, že sme jednoducho neboli dobrí jeden pre druhého. Vplyv okolia je silný, najmä u pubertákov. Môj životný režim nasmerovaný rozličnými nezdravými záujmami ma napokon viedol takmer do záhuby.

Bolo to cez prázdniny, mal som vtedy trinásť rokov, keď som strávil nejaký čas v domove uja Rodneyho. Medzitým sa aj on so svojou rodinou presťahoval do domu v lokalite Somerset West, neďaleko od Helderberg College. Hneď som začal prosieť moju mamu, aby ma nechala dokončiť školský rok na dennom štúdiu, aby som mohol bývať u Labenovcov. Nakoniec prívolila, a tak sa v mojom živote začalo obdobie, ktoré do značnej miery určilo môj životný trend na niekoľko ďalších rokov.

Veľa času som venoval hudbe. Ujo Rodney ma podnecoval v hudobnom rozvoji, dával mi rady, veľmi ma chválil a povzbudzoval, aby zvýšil moju sebadôveru.

Môj záujem o okultizmus a mágiu každú chvíľu narastal. Dve dcéry z rodiny Labenových navštevovali seansy a konverzácie na tému metafyziky boli v tomto dome obľúbené. Opájal som sa všetkými tými vzrušujúcimi informáciami a kládol som im veľa otázok o mágii a s ňou súvisiacimi vecami. Ďalšou kapitolou tohto obdobia bolo, že som začal mať to, čo niektorí nazývajú „zážitky z minulých životov“. Tieto pocity ma ovládli tak silne, že sa to ani nedá dobre opísať. Držalo ma niečo veľmi tajomné a ovládajúce. Jednej noci, keď som celkom prebudený ležal na posteli, zažil som svoje prvé zjavenie. Bola to skúsenosť, ktorá ma vystrašila. Vo dverách som videl stáť démonickú postavu, asi tri metre vysokú, ako na mňa hľadá. Aj keď táto

skúsenosť bola desivá, zdalo sa mi, že ma čosi stále viac priťahuje, hlbšie a hlbšie vťahuje sveta fascinujúcich pocitov a magických predstáv.

Počas pol roka, ktorý som strávil u Labenovcov, som prežil veľa vecí, ktoré mali silný účinok na moju mladú myseľ. V tomto čase som ochutnal prvé pivo, asi mesiac som chodil poza školu a vtedy som mal aj prvý konflikt s políciou. Zosnoval som bláznivý plán ako nechodiť do školy. Moja sestra, ktorá bývala neďaleko, bola z toho nešťastná a veľa času preplakala. Vyšetrovateľovi som klamal a vymýšľal si udalosti, ktoré sa nikdy neudiali. Celá záležitosť sa skončila tak, že môj plán bol odhalený a ja som bol úradne pokarhaný. Nebyť toho, že som bol mladistvý, dôsledky by boli oveľa vážnejšie.

Samozrejme, nemusím hovoriť, že nasledujúci rok som sa ocitol späť v internátnej škole. Tu učitelia i riaditeľ školy zblízka sledovali moje aktivity, najmä riaditeľ, ktorý, ako sa zdalo, mal osobný záujem o moje napredovanie. Ja som, žiaľ, mal iné predstavy. Počas vyučovania som sa venoval umeniu, a keď som bol z toho unudený, prázdno som hľadel z okna snívajúc o dni, keď uniknem tomuto „väzenskému trestu“ a budem môcť realizovať svoj vlastný životný program. Každý druhý deň som bol predvolaný do riaditeľovej kancelárie a napomínaný za správanie hmatateľným hlasom palice. Sľuboval som, chvíľu som sa snažil, ale skôr, ako zapadlo slnko, bol som opäť vo svojom starom ja. Som si istý, že mnohí profesori na fakulte značne zostarli za tých pár rokov, čo som bol študentom. Ak nejaká skupina chlapcov v noci utiekla, vlámala sa do cukrárne alebo nejakých školských priestorov, ak bola pristihnutá pri fajčení, alebo sa neslušne správala voči dievčatám, v tej skupine som bol zaručene aj ja. Keď sme neboli zbití trstenicou, tak sme si to museli odpracovať ťažkou prácou. Vykopávali sme pne stromov alebo robili nejakú ťažkú či špinavú robotu. Často sme dostali oba tresty súčasne.

Prihlásil som sa aj do školského chóru. Vynikal som v speve, ale moje sústredenie a správanie spôsobovalo učiteľom problémy. Spomínam si na jeden deň, keď som počas zborového cvičenia vrazil do nosa nejakému spolužiakovi, už ani neviem prečo. S obľubou som vyvolával nepriateľstvá medzi chlapcami v škole a často to skončilo bitkou.

Hudba sa teraz stala mojím jediným životným cieľom. Dostal som diplom za spievanie v Eistedforde, ale to nebol druh spevu alebo hudby, o ktorý som mal skutočne záujem. Vtom čase som bol rozhodnutý stať sa „rockovou hviezdou“ a boli to skupiny ako Deep Purple, Uriah Heep, Jimi Hendrix, Pink Floyd, Emerson Lake, Palmer a Slade, ktoré predstavovali obraz hudby, ktorý som túžil napodobniť. To všetko bolo príliš veľa na moju učiteľku spevu, ktorá ma veľakrát varovala pred nebezpečím a nástrahami tohto druhu hudby. Varovania pred okultnými prepojeniami v rockovom hudobnom

priemysle a časté upozorňovanie na nízky a špinavý životný štýl hudobníkov - mojich hrdinov, ma už nedokázali odradiť od mojich dlhodobých plánov. Ba takmer sa zdalo, že to skôr pomáha upevniť moje odhodlanie kráčať v ich šľapajach. Životný štýl nazývaný - sex, drogy a rock'n roll znamenal určilo vzrušenie, nával adrenalínu. Samozrejme, v tom čase som nepripúšťal, /c niektoré formy takzvaného vzrušenia vrcholia v sebazničení. Túto lekciu som sa musel naučiť oveľa neskôr.

Život vie naservírovať mnohé ťažké rany, a to som zakúsil na vlastnej koži. Ale niektoré by som radšej vynechal, keby sa to dalo. Jednou z nich bol rozbitý domov. Niektorým skúsenostiam, zvlášť v nevinnom detskom veku, nemáme moc zabrániť. Keď som mal osem alebo deväť rokov, prvýkrát som sa stretol (vravím prvýkrát, pretože týchto stretnutí malo byť viac) s človekom so zvráteným vzťahom k malým chlapcom. Bol pedofilom. Nechcem to detailne opisovať. Predsa však považujem za dôležité spomenúť tento fakt, lebo poznačil môj ďalší životný smer. Raz, keď ma jeden z týchto ľudí zahnal do rohu izby, spýtal som sa ho, ako by sa cítil, keby Ježiš videl jeho správanie. Porozumel otázke, pretože chodil, aj keď nie pravidelne, do kostola. Na odpoveď, ktorú som dostal, nikdy nezabudnem. Povedal mi: „Ježiš bol homosexuál a on i jeho učeníci takto žili.“ Každý, kto bol vystavený traume tohto druhu manipulácie dospelými, pochopí bolesť a dokonca pocit viny, ktorý ostáva v detskom srdci po takejto skúsenosti. Väčšinu z toho som psychicky pretrpel, ale ďakujem Bohu, že som ostal odstrčený a nikdy sa nepodarilo donútiť ma k tomuto druhu telesného styku. Ďakujem Bohu, že očistil moje srdce a dal mi ochotu a silu odpustiť. Aký úžasný je Boh! Ale teraz sa chcem vrátiť do obdobia puberty, keď som si robil, čo sa mi zachcelo. Kým škola sa mi stala nočnou mórrou, vízia sveta rocku hudobným snom.

Môj vzťah k temným veciam narástol do takých rozmerov, že som si vypestoval zvláštny, intenzívny záujem o diabla. Jedného dňa som s ním v izbe internátnej školy urobil dohodu, že ak mi pomôže uskutočniť môj sen, urobím všetko, čo chce. Zaumienil som si, že keď sa naskytne prvá príležitosť, nechám školu a uskutočním svoj sen.

Ako skladateľ piesní som si začal robiť meno už v škole. Veľa z toho, čo som napísal, sa podobalo bežnej modernej hudbe. Moja učiteľka hudby mi veľakrát hovorila o druhu hudobného smeru, ktorým som sa uberal. Jednu z hudobných hier, ktorú som zložil, odsúdila ako variáciu muzikálu Jesus Christ Superstar. Podľa informácií, ktoré mi o tejto opere dala, z ktorých väčšina bola prevzatá z interviewv s Tímom Riceom a Andrevvom Lloydom Weberom, všetko jasne naznačovalo, že hudba bola inšpirovaná démonmi. Spojitosť bola zrejmá, ale v tom čase odporu ma to len inšpirovalo, aby som bol vo svojich vyjadreniach ešte trúfalejší - ako slovne, tak i hudobne.

Bol som šialene zamilovaný do spolužiačky menom Janine, ktorá, ako sa zdalo, si v škole všímala väčšinou starších chlapcov. Nepatril som k tým, čo sa ľahko vzdávajú. Vzalo mi to energiu štyroch rokov, ale vytrvalá neodbytnosť, a som si istý, že i hlas môjho šesťstrunového spoločníka, mi pomohli vyhrať tento zápas. Napokon sa naše pohľady stretli. Ani jeden z nás nemal v tom čase poňatia, kam nás tento osudný vzťah dovedie. Ale vtedy, v dňoch impulzívnej nedbanlivej slobody to bolo ako brázdnenie na pokraji toho osudného prudkého svahu zvaného prvá láska, kráčanie horiacou uličkou mladíckej posadnutosti a pubert'áckej vášnivosti. Keď nerešpektujete hranice rozumných zreých prejavov, keď prekročíte medzu, ktorá delí romantickú lásku od zakázanej záhrady posvätného spojenia, aké ovocie môžete brať zo stromov rastúcich v tieňoch „dobrého“ a zlého? To neviete. Aspoň nie dovtedy, kým neobrátime svoju hlavu ako Lótova žena, keď sa naposledy pozrela na Sodomu. V tomto chvíľkovom pohľade vidíte, ako oheň a síra falošnej slobody páli váš zámok lásky do tla. Bledý, skamenelý a zmrazený uzriete očami múdrosti púšť a čudujete sa v nemom úžase, prečo ste to všetko nevideli predtým, než ste zjedli ovocie zakázaného poznania. Vyžiadalo si to veľa rokov utrpenia a hriechu, kým som skutočne začal vidieť veci v jasnom svetle, ktoré sa stáva žiariacou krásou Kristovho večného odpustenia a nekonečnej Lásky.

Keby som vzťah dvoch mladých ľudí chcel prirovnať k búrke, bola by to určite ešte slabá metafora pre chvíle, ktoré sme strávili spolu s Janine. Azda hurikán alebo cyklón by boli najvýstižnejším prirovnaním. Dve deti z podobného prostredia, študujúce takmer identické predmety, stretávajúce sa v jednej učebni a často za jednu lavicou. S pevne zakorenenými tradíciami kresťanskej výchovy v detstve. Chlapec a dievča, ktorí poznali prázdnotu domova bez otca. Dve mysle zamerané na sny, ktoré zjavne nemajú nič spoločné s jednoduchou a čistou filozofiou kresťanského spoločenstva, ktoré si za zásadu zvolilo žiť v súlade s Božími príkazami. Ja, naivný mladík, no predsa človek, ktorý zakúsil temnotu dospeláckeho pokrytectva a tiene duchovnej prevrátenosti, ochotný poučiť sa jedine z chýb, ktoré som urobil sám a ona, mladé dievča naplnené akýmsi neznámym vnútorným strachom, ale rozhodnuté pretrhnúť akékoľvek puto, ktoré by sa opovážilo zadržať zlosť uväznenú v jej vnútri.

Keď duní hrom a udiera blesk, môže to byť noc strachu. Ignorovaná výstraha často vedie k zničeniu a bolesti. Ak dobrovoľne vstúpíte do privalu búrky, musíte prijať rany uvoľnenej energie prírody. Ale príde jar, ktorá nakoniec prepukne do rozkvetu. A spomedzi roztrúsených zrúcanín a popolu vyrastá rozkošný kvet - dieťaťko naplnené živou nádherou života. A aj keď nám nebolo dovolené ponechať si naše dievčatko, pretože v potopách života

sú to tí slabší, ktorí sa topia, ono žije v našej pamäti ako stála pripomienka toho, že Boh, ktorý všetko vidí, je aj Bohom, ktorý všetkých miluje. Aký Boh a aká Láska! Áno, ako ľudské bytosti môžeme zložiť tragédie našich vlastných ciest ku klincami prebitým nohám nášho Spasiteľa, ktorý dal svoju vlastnú krv za tvory, ktoré sformoval nežnými rukami. Tie ruky vtedy na počiatku ešte neniesli stopy ľudského odmietnutia. Ó, aký Boh!

Udalosti, ktoré sa diali v tomto období môjho života boli hektické, plynúce ako bláznivá jazda na tobogane. Moja túžba nechať školu sa stala realitou skôr, než som predpokladal. O šesť mesiacov potom, čo som školu nechal, som sa ocitol v armáde vykonávajúc vojenskú službu, hľadiac do hrdla seržantovi, ktorého slovník pozostával zásadne z dvojslabičných slov, a ktorého fixnou ideou bolo „mamľasom“ z „mestských ulíc“ robiť život čo možno najneprijemnejším. Potom akoby nejakou zázračnou vojenskou oslobodzovacou operáciou prišlo obdobie slobody. Jediným problémom bolo, že táto minca mala dve úplne odlišné strany.

Janine bola tehotná. Bol som ochotný urobiť čokoľvek, aby som bol opäť s ňou a prvá myšlienka, ktorá mi zišla na myseľ, bola svadba. Inštinktívne som cítil, že by to bolo to najsprávnejšie, čo by som mohol urobiť. Bol som dočasne oslobodený zo služby v armáde. Bola to úľava, lenže teraz som sa ocitol v situácii, na ktorú som nebol pripravený.

Boli sme zasnúbení. O sedem mesiacov sa zasnuby stali hmlistou udalosťou minulosti a zodpovednosť za dieťa hotovou tragédiou prítomnosti. Náš vzťah vďaka akémusi ironickému obratu zostal nažive v tak trocha zmrzačenej podobe takmer dva roky po tom, čo naše dievčatko bolo adoptované do rodiny anonymného adventistického kazateľa a jeho manželky. Počas tohto obdobia som znovu začal uskutočňovať svoj sen. Janine mala takisto svoje sny, väčšinou prevzaté zo sveta modeliek a módy. Uskutočňovala ich tak, akoby život závisel od ich úspechu alebo zlyhania. Len tí, ktorí prežili traumy takýchto situácií, dokážu posúdiť, aký to má dopad na psychiku. Ako to vplýva na matku, ktorá sa tak surovo odlúči od žijúcej, pohybujúcej sa časti jej života. Aj vo svojom mladistvom veku som veľmi často myslel na to malé dievčatko, ktoré bolo mojím telom a krvou. Ach, aké by bolo nádherné vziať ho do náručia a počuť: „Otecko, ľúbim Ťa“.

Neskôr, keď sme sa dcérku pokúšali dostať späť, bolo už príliš neskoro. Stratili sme ju úplne. Spomienka a túžba vidieť tvár niekoho tak veľmi milovaného, no skrytého nášmu zraku, nikdy nezomrie.

A tak sme boli ponechaní, aby sme sa hnali sa svojimi snami. V tom čase som si začal robiť meno na lokálnej hudobnej scéne v Kapskom meste. Hral som v rôznych skupinách a vystupoval ako sólový spevák, aby som zarobil

nejaké peniaze navyše. O niečo neskôr som mal príležitosť stať sa členom vznikajúcej skupiny. Čoskoro sme sa s názvom „Front Page“ ocitli v nahrávacom štúdiu. Teraz som mal ideálnu príležitosť odhaliť svoje hudobné a tvorivé schopnosti širšiemu publiku.

O mesiac alebo dva po dokončení nahrávania sme mali česť počuť našu hudbu v juhoafrickom rozhlase. Po niekoľkých mesiacoch, keď sme práve ukončili miniturné po susednej krajine, sme sa objavili v národnej televízii ako jedna zo sľubných, na povrch sa derúcich miestnych skupín. Život sa stal príchodom vystúpení, nácvikov, skúšok a rôznych stretnutí.

Rock'n rollová skúsenosť sa rýchlo stávala spôsobom môjho života. Už predtým som mal skúsenosť s drogami, ale teraz som s nimi prichádzal do styku čoraz častejšie. Začal som ich používať ako podnet k tvorbe. Jedna droga vedie k druhej a ja som postupne vyskúšal celý sortiment narkotík. Zažíval som „halucinácie“ pod ich účinkami a zisťoval, ktorý typ omámenia mi je najviac príjemný. Desivé je, že aj keď som si bol vedomý ich škodlivých účinkov, stále som sa im oddával. Rozkoš, hudba a ženy sa pre mňa stali oveľa dôležitejšími, než dôsledky spojené s užívaním týchto nebezpečných halucinogénov. Keď sa teraz na všetko pozerám spätne, javí sa mi to, akoby som celý svoj život pred niečím utekal. Bola to azda len pravda, ktorej som sa odmietal postaviť tvárou v tvár. Ale aj keď som to vtedy ešte netušil, ten deň mal napokon prísť.

Keby som teraz strávil príliš veľa času popisovaním skúseností z každého jednotlivého obdobia môjho života, musel by som napísať ďalšiu kompletnú knihu. Udalosti však boli vo svojich detailoch také zložité a spletité, že bude lepšie, ak sa sústredím na kľúčové momenty, ktoré ma najviac ovplyvnili.

Ďalšou kapitolou v tomto období môjho života bolo, že vďaka kontaktu s človekom, ktorý sa zaujímal o astrológiu, začal som sa stále viac a viac prejavovať záujem o tento predmet. Mal som dokonca svoju astrologickú mapu, aby som vedel, čo má pre mňa osud pripravené. Na moje potešenie to vyzeralo tak, že budúcnosť sľubovala všetko, v čo som dúfal a viac, než som sníval, že je možné.

Bolo to v čase, keď som opäť začal pracovať v štúdiu na sólovom projekte. Producent, s ktorým som predtým nahrával, mi dal výhodnú ponuku. Zakladal hudobnú skupinu a plánoval nahráť LP-éčka s hodnotným materiálom, ktoré by potom skupina s ním ako producentom a manažérom vzala za more a používala ako prezentačný balík. Tak chcel získať ďalšie objednávky na nahrávanie. Prijal som to a o niekoľko týždňov sme boli v štúdiu a skladali hudbu. Pre mňa to bol sen, ktorý sa stal skutočnosťou. Skladal som väčšinu hudby a písal značné množstvo textov. Navyše, pravdepodobne viac náhodou

než so zámerom, mal som vystupovať ako čelná osobnosť skupiny. V lom roku, skôr než sme odišli do Európy, sme strávili väčšinu času prácou v štúdiu. Aby sme zostali čulí až do skorých ranných hodín, šnupali sme kokaín a fajčili hašiš na upokojenie. Kluby a nočné party boli miestom, kde sme to často roztočili, vyhľadávajúc „nočných vtákov“ a potom sme vysedávali v reštauráciách až do rána, rozprávajúc sa o tom, čo prinesie budúcnosť.

Boli sme v štádiu, keď sme sa čoraz viac zaujímali o numerológiu a iné spôsoby predpovedania šťastia.

Zdalo sa, že z hľadiska budúcnosti skupiny je predpovedané veľa pozitívnych vecí a to nás, samozrejme, psychicky povzbudilo. Ku koncu nahrávania sme začali natáčať videoprogram, ktorý mal byť súčasťou našej prezentácie v zámorí. A tak sa stalo, že začiatkom roku 1986 som sa ocitol v sedadle lietadla, hľadiac z okna vo výške 8 000 metrov nad zemou, na ceste do Európy. *Začala sa ďalšia kapitola môjho života.*

V Nemecku skupina pripravovala živé show. Naš manažér zatiaľ zháňal „nahrávacie kšeft“. Vo voľnom čase sme navštevovali kluby, stretávali sa s novými ľuďmi a chodievali na dlhé prechádzky po okolitej prírode. Mestečko, v ktorom sme bývali, bolo celkom blízko dvoch veľkých miest - Kolína a Bonnu, a tak sme si zvyčajne vyšli aj do týchto miest.

Počas troch mesiacov nášho pobytu v Nemecku a po mnohých ponukách zo strany veľkých nezávislých nahrávacích spoločností sme sa nakoniec dohodli na ponuke s Polydor records (celosvetová spoločnosť) v Hamburgu. Doterajší názov skupiny „The Visitors“ sa zmenil na „Reespect“. Pridali sme doň jedno „e“ navyše, aby sa jeho súčet rovnal numericky pozitívnemu číslu.

Šli sme opäť do štúdia - tentoraz v Kolíne a začali nahrávať stranu A i B nášho singlu, ktorý mal vyjsť v septembri toho roku. Počas plánovania a prípravných prác pred vydaním sme ako skupina pokračovali a robili viaceré vystúpenia v niektorých nemeckých mestách, aby sme sa zdokonalili vo vystupovaní naživo a získali cenenie pre nemecké obecenstvo. Po nespočetnom lietaní a jazdení medzi Kolínom a Hamburgom sme sa napokon presťahovali tak, aby sme boli bližšie k Polydor records a k nášmu vydavateľovi, ktorý bol takisto v Hamburgu. Bolo to zaujímavé obdobie, pretože sme mali možnosť poznať nahrávací priemysel z perspektívy, z ktorej ho normálne vidí len málokto. Niet žiadnych pochyb, že vydanie nahrávky si vyžaduje veľa práce a plánovania. Časovanie, marketing a koordinácia sú podstatné faktory, ktoré sa musia zväziť pri sledovaní úspešnej realizácie. Ale pri vydávaní nahrávok a v hudobnom priemysle ide ešte o viac. V ďalších kapitolách to vysvetlím podrobnejšie.

Po vydaní nasej nahrávky v septembri roku 1987 (ktorá bola publikovaná po celej Európe) sme sa objavili v nemeckej národnej televízii. Dodnes neviem presne, koľko nahrávok „Reespect“ predal, ale to v podstate aj tak nehralo veľkú rolu. Vyzeralo to tak, že skupina zápasí s istými vnútornými problémami a všetci, vrátane mňa, sme sa pričínili o jej konečný zánik. A tak po tom, čo sme urobili ešte niekoľko show a figurovali na kompilovanej LP platni s Janet Jacksonovou, Eltonom Johnom, The Communards a inými dobre známymi hudobníkmi (prečo sme skončili na tom LP-éčku stále neviem), to nakoniec prišlo. Skupina sa rozpadla a jej členovia šli svojimi vlastnými cestami.

Ja som zostal v Hamburgu a pokračoval som v práci na sólo projekte, ktorý môj manažér a producent (v jednej osobe) mal napokon po dokončení ponúknuť nahrávacím spoločnostiam. Začal som pracovať s niektorými nemeckými hudobníkmi pri nácvikoch a v štúdiu ako *aranžér*, textár a v niektorých prípadoch som tiež skladal hudbu. O niečo neskôr sa so mnou spojil môj producent a v spoločnom tíme sme pomáhali i radili týmto hudobníkom v prípravnej práci i v štúdiu pri ich demonštračných nahrávkach.

Napísať komerčné dielo je umenie, no ja som sa stal celkom schopným skladateľom populárnej hudby. Priemerná populárna pieseň je dlhá približne 3 minúty, štruktúrne pozostáva z verša, refrénu, verša, refrénu, strednej osmy (to je úsek uprostred, ktorý sa trochu Uši od hlavného motívu piesne), sóla a končí sa znovu opakovaním refrénu. Opakovanie je, samozrejme, veľmi dôležitým faktorom v skladaní populárnych piesní. Čím viackrát opakujete riadky v refréne, tým ľahšie bude pre poslucháča zapamätať si text a, čo je veľmi dôležité, melódiu. Melódia je ďalšou silou pre potenciálne úspešnú populárnu pieseň. K tomu máte energický, opakovaný rytmus, ktorý účinne podčiarkuje a viaže hudobnú štruktúru a vytvára pieseň, ktorá sa stane nezabudnuteľnou. Spojte to s dobrou štúdiovou prácou, ochotou urobiť všetko pre to, aby sa váš sen stal skutočnosťou a s obrovskou dávkou šťastia môžete mať jednoducho hit.

Ale nie je to také jednoduché, ako sa na prvý pohľad zdá. Dokonca aj skomponovanie jednoducho štruktúrovanej populárnej piesne si vyžaduje istú dávku zručnosti a schopnosť plánovať. Na to je potrebný aranžérsky a umelecký talent. Populárna hudba, i tá najjednoduchšia, je umeleckou formou, ktorá má priamy účinok na zmyslovú modálnu úroveň mozgu (časť mozgu, ktorá ovláda zmysly, emócie a pocity) a má schopnosť ovplyvniť podvedomie a zmeniť náladu tak, ako žiadna iná forma umenia, dostupná človeku. Spojte tieto prirodzené vlastnosti s možnosťou komunikačných a mediálnych prostriedkov, ktoré dnes existujú, a máte trojminútový odkaz, ktorý dokáže zmeniť spôsob, ako ľudia myslia a vidia veci, na obdobie celej

generácie alebo i dlhšie. Ak si myslíte, že to znie príliš revolučne alebo extrémne, potom len na chvíľu uvážte, čo vyvolala pieseň „My generation“ skupiny „WHO“ v celej generácii mládeže v sedemdesiatych rokoch. A z modernej pop histórie môžeme uviesť veľa podobných príkladov. To, že hudba sa dá použiť ako sugerujúca sila (negatívna i pozitívna), sa nedá poprieť. Účinok, aký mala Beethovenova kompozícia na premostenie priepasti medzi klasickou a romantickou érou, je ďalším príkladom združovania hudobných módov a štýlov. Ale touto otázkou sa budem zaoberať obširnejšie neskôr.

Aj keď som stratil spreď očí kresťanskú perspektívu, akosi sa vo mne udržal hlboký záujem o prorocktá. Pravdepodobne preto, že moja matka mi neustále dávala na čítanie knihy, ktoré mali silný biblický prorocký obsah. Ďalší vplyv v duchovných sférach môjho života zanechali starostlivé rady môjho strýka pastora Steve de Langea. Podporu a starostlivosť mi preukázali i mnohí iní, ako napr. Cliff Vervvey, ktorý bol mládežníckym pastorom v čase, keď som bol v škole a ktorý roky so mnou udržoval kontakt. No môj záujem o prorocké vízie presahoval biblické prorocktá. Veľa času som trávil čítaním kníh niektorých súčasných prorokov a vizionárov. Preštudoval som veľa kníh o interpretáciách videní Nostradama. Vytvoril som si nezvyčajnú zmes náboženských filozofií, ktoré mi v mojom zmýšľaní akosi objasňovali novú koncepciu duchovnej pravdy. Bol tu vplyv východnej filozofie, ktorý sa ku mne dostal prostredníctvom môjho záujmu o bojové umenia. Ďalej to bola numerológia, astrológia a rozličné formy predpovedania budúcnosti, ktoré ma do značnej miery zaujali. Metafyzika a okultizmus takisto tvorili súčasť tejto čudesnej duchovnej polievky. Kresťanstvo bolo síce niekde na periférii mojich vtedajších záujmov no takisto vplývalo rozličnými spôsobmi. Keď sa dnes pozerám späť, môžem s istotou povedať, že môj záujem o prorocktá bol katalyzátorom, ktorý ma udržoval v blízkosti biblických vecí.

Po rozpade našej skupiny „Reespect“ som začal vnášať svoju vlastnú prorockú ideológiu do sólového hudobného projektu. Veľká časť textov skladieb mala hlboké myšlienky a často biblický podtext, najmä s prorockým zmyslom. Napríklad, toto sú slová piesne nazvanej Dangerous Times - Nebezpečné časy, napísané na fank-rapové tempo:

*„Vonku je svet, ktorý je chladný ako kus ľadu.
Oni si myslia, že všetko vedia, nepotrebujú radu.
No piesky času rýchlo miznú, budúcnosti tu niet,
iba karmínová minulosť.
A tak počúvame tých, ktorí by mali rozumieť,
napokon, moci je dané v ich rukách tkvieť.
No vonku je šelma biela sťa baránok,*

*čo skrýva v sebe diabla, ktorý kuje svoj plán.
Každý j ej pohyb nás k pekle bližšie privádza.
Je to zlá hra, ktorá tento Judáš predáva.
Hľadte !*

REFRÉN:

*Sú to nebezpečné časy, patrí to do plánu.
Sú to nebezpečné časy a ty musíš rozumieť,
že v nebezpečných časoch sa nehrá podľa pravidiel.
Je to nebezpečný zločin a obeťou si ty...“*

V tomto období duchovného hľadania som zažil skúsenosť, ktorá ovplyvnila smer môjho života. Zdalo sa, že všetko dobre dopadne a ja získam nový nahrávací kontrakt pre sólový projekt. Vyzeralo to tak, že o moju hudbu prejavujú veľký záujem viaceré nahrávacie spoločnosti. Jednou z nich bola spoločnosť RCA Records v Londýne, ďalšou, s ktorou sa môj manažér aktívne snažil uzavrieť kontrakt, bola Warner Brothers. Ja som pokračoval vo svojej práci v štúdiu s nemeckými hudobníkmi a nádej na nový hudobný úsvit bola bezprostredne blízko. Vtedy sa odohrala pre mňa rozhodujúca udalosť.

Nemecká skupina, s ktorou sme môj producent a ja pracovali, mala dokončiť nahrávky do určitého termínu. Po vzájomnej porade sa rozhodlo, že podnikneme nahrávací maratón v štúdiu počas niekoľkých dní a nocí, aby sme mohli prácu dokončiť načas. Počas tohto maratónu sme užívali drogy ako prostriedok, ktorý nám mal pomôcť prekonať únavu a tiež ako tvorivú pomôcku. Začali sme šnupať metamfetamín (chemická verzia kokaínu), ktorý vás udrží vzrušeným a čulým. Jej názov hovorí sám za seba. Na to sme fajčili kvantá hašišu. Pôsobilo to príjemne a dodávalo tvorivý elán našej práci. Zdalo sa, že všetko ide dobre. Nahrávanie sme dokončili bez spánku. Keď sme odchádzali zo štúdia, vyfajčili sme ešte nejaký heroín s hudobníkom - dealerom drog, ktorý sa zastavil, aby dodal nejaké fúzy (drogy) jednému z členov skupiny.

Všetci sme skončili v dome speváčky (mala na starosti tiež rezervácie na show), aby sme si pozreli nejaké hudobné videofilmy. Keď sme dorazili, ihneď sme začali vychutnávať ďalšie drogy. Ktosi priniesol kokaín, a tak sme si ho nadávkovali a šnupali našimi už zničenými nosmi (môj nos ešte krvácal následkom šnupania počas niekoľkých predošlých dní). Počas sedenia pri videu som sa zamestnával šúľaním extra dlhej hašišovej cigarety, aby som si zabezpečil perfektný koniec nášho „výletu“. Nepamätám si presné poradie udalostí. Všetko, čo si pamätám je, že potom, čo som vzal drogy a chvíľu sledoval video, začal som sa cítiť dosť čudne. Spomínam si, že väčšina odchádzala domov, až som ostal sledovať video iba ja so speváčkou.

Zrazu sa izba začala točiť, zdalo sa, že môj dýchací systém sa vzdáva a ja som začal zápasit', aby som dostal vzduch do pľúc. Bol to pocit, akoby sa okolo mňa ovinula obrovská ruka a pokúšala sa z môjho tela vytlačiť holý život. Bez slova som vstal a šiel do kúpeľne, kde som sa zrútil na zem. Pokúšal som sa pohnúť, ale svaly nereagovali. Každý nádych sa stal vedomým zápasom. Žiadna životná funkcia už nebola automatická.

Nakoniec som začal zvracať. Vnímal som, že sa dusím svojimi vlastnými zvratkami. Pokúsil som sa zavolať, ale z úst mi nevyšiel žiadny hlas. Nado mnou bolo umývadlo, siahol som po ňom, aby som sa ho chytil, vytiahol sa hore a dostal sa k vode. Muselo mi to trvať viac než minútu. Keď som sa ťahal k umývadlu, zazrel som v zrkadle svoj obraz. Očami živej smrti na mňa hľadela sivá natiahnutá tvár. Znovu som lapal po vzduchu, bol to pocit, akoby mi nejaká sadistická sila do hrdla pchala zaprášený vankúš. Moja ruka uchopila kohútik, ale nebolo v nej sily, aby ním otočila. Zošmykol som sa z umývadla a poskladal na studenú, mokrú, klzkú dlážku. Počul som hudbu z videa ako nejaké pochabé echo, nesúce sa nad veľkým tmavým kaňonom a točiace sa dokola v mojom otupenom mozgu. Speváčka buď spala, alebo pre prílišnú hlasitosť hudby nemohla nič počuť. Zúfalstvo sa obracalo na strach a paniku. Život sa mi pred očami premietal ako nejaký hororový film, pre ktorý producenti zabudli nájsť vhodný koniec. Napokon som volal na jedinú osobu, o ktorej som vedel, že ma môže počuť: **Ježiš!** Úpenlivo som ho prosil, aby mi zachránil život. V zúfalej úzkosti som mu vyznal svoj hriešny stav a sľúbil, že ak ma zachráni, odovzdám mu svoj život aj svoj talent.

Nikdy predtým ani potom som nemusel takto bojovať o svoj život. Vedel som, že som na pokraji. Niekoľko hodín som bojoval s pazúrami temnosti. Som si istý, že nebyť Božej pomoci, zápas by bol v ten deň prehraný. Vo chvíli krízy počul moje volanie a aj keď som si milosť nezaslúžil, dal mi druhú šancu začať znovu.

Na základe tejto skúsenosti som sa rozhodol vzdať sa možností, ktoré sa mi ponúkali v Nemecku, vrátiť sa domov do Juhoafrickej republiky a začať odznova. Nanešťastie, tento cieľ som dosiahol iba sklamaním a zranením niekoľkých ľudí. Moja švédka priateľka, producent i spolubývajúci boli len niekoľkí spomedzi mnohých, ktorí boli postihnutí mojou naliehavou potrebou jednoducho odísť.

V ten deň sa na chladnej dlážke kúpeľne v nemeckom Hamburgu niečo stalo. Niečo, čo spôsobilo, že som si uvedomil, že je len jeden Boh a len jedna cesta, ako k nemu prísť. Uvedomil som si, že Boh je Bohom milosrdenstva. V mojom duchovnom putovaní nastal dôležitý obrat, ale cesta sa len začala. Predo mnou ležia roky. Cieľ na vrchole pahorku stále ostáva skrytý

pred mojím zrakom. Po ťažkých životných lekciách som čakal, že sa naučím niečo viac o tom, ako Boh prejaví svoju vôľu v mojom novom živote.

Niekoľko týždňov po tejto skúsenosti som sa opäť ocitol na juhoafrickej pôde. Veľa som toho nechal za morom, ale všetko, čo som v tom čase mohol urobiť, bolo oslobodenie sa od minulosti. Predo mnou bol nový začiatok s novou budúcnosťou. Bol som rozhodnutý používať svoj hudobný talent ako prostriedok svedectva. Ako som spomínal, už predtým som písal skladbu, ktorá mala silný duchovný obsah. V tomto trende som pokračoval aj pri skladbe, ktorú som začal písať pri návrate domov. Štýl hudby bol zmesou fanku, rocku, rapu a komerčného popu. Text sa niesol v silnej, biblicky založenej prorockej interpretácii. Mojm presvedčením bolo, že môžem získať väčšie obecenstvo prezentovaním vážneho posolstva prostriedkom, ktorý by mohli ľahko prijať a uznať. Vnútro môjho „hudobného vozidla“ bolo vyrobené z konštrukcie s kresťanským posolstvom, karoséria skráslená zastierajúcim náterom rock'n rollu a okná tónované tmavými tieňmi poloduchovnej slepoty. Nikto nemohol vidieť do vozidla, ktoré som riadil, a ani ja, aj keď som si to v tom čase neuvedomoval, som nevidel príliš jasne.

Vtedy som si bol skutočne istý, že toto je cesta, po ktorej ma Boh vedie. Rozum a logika, ktoré stáli za rozhodnutiami, ktoré som robil, sa mne aj mnohým, s ktorými som v tom čase prichádzal do styku, javili ako hlboko úprimné a premyslené. „Aby som získal Rimanov, musel som sa stať Rimanom.“ Konečný výsledok zlej interpretácie tejto Pavlovej rady by mohol viesť k naplneniu tohto poučenia: „Keď si v Ríme, **rob** ako Rimania“. Toto je logika, ktorú dnes citujú mnohí, ktorí používajú svet, aby svedčili svetu, ktorí však nechápu správne zmysel toho, čo Pavel hovoril. Často sa stáva, že jeden kompromis vedie k ďalšiemu. Biblia nikde nehovorí, že musíte používať svetskú múdrosť alebo metódu, aby ste boli účinnými svedkami. V skutočnosti Biblia celkom jasne uvádza: „**Neťahajte jarmo s neveriacimi!**“ V tej istej pasáži (**2 Kor 6,14**) sa nachádza táto otázka: „**Ved' čo má spravodlivosť spoločné s nepravosťou a aké spoločenstvo má svetlo s tmou?**“ Len málo ľudí je pripravených aplikovať túto biblickú zásadu v duchovnom zmysle. Akonáhle pripustíte, že cesta kompromisu je vhodná, potom musíte spoznať hriech vo vašom živote taký, aký v skutočnosti je. A keď ste o hriechu presvedčení, ďalším krokom je pokánie. Ak ste sa kajali, ale pokánie nebolo sprevádzané skutočným obrátením (vyzlečením toho starého a oblečením nového), všetko sú to len prázdne sľuby. Obrátenie je dielo, ktoré môže vo vás vykonať jedine Svätý Duch. Ale skôr, než Duch môže spôsobiť zmenu vášho života, musíte načúvať jeho tichému hlasu, ktorý vás presvedča o nečistote vo vašom srdci, ktorá musí byť odstránená, aby sa uvoľnilo miesto pre nové, čisté veci, ktorými Boh chce naplniť váš život. **Jakub 4,4**

vysvetľuje otázku svetského kompromisu celkom jasne. „...**Priateľstvo so svetom je nepriateľstvom proti Bohu. Kto teda chce byť priateľom sveta, prejavuje sa ako nepriateľ Boha.**“ Nieje nutné pripomínať, že nová cesta predou mnou bola skutočne ťažká.

Za krátky čas po návrate domov som spozoroval, že pomaly vkladám do niektorých svojich starých zvykov. Po skúsenosti v Nemecku som sa vzdal drogového návyku. Ale zakrátko som znova skúšal nejaký druh miestnej marihuany. Presvedčil som sa, že marihuana nebola až taká zlá a nemala až takú zlú povest', pretože mnohí ju považovali za prirodzený druh drogy, ktorú rituálne používajú mnohé domorodé kmene ako povzbudzujúcu a liečivú látku. Ako čas ubiehal, začal som robiť kompromisy s druhom hudby, ktorú som hral. Samozrejme, presvedčil som sa, že moje rozhodnutie odovzdať sa Bohu nebolo celkom vážne. Stále som sa hlboko zaujímal o biblické proroctvá a bol som tiež zaangažovaný na tvorbe filmu, ktorý robil kresťanský filmový producent. Film približoval biblické proroctvá zaznamenané v knihách Daniel a Zjavenie, otázku spojenia náboženstva s politickou mocou v kresťanských dejinách. Robil som pre filmovú spoločnosť, väčšinou ako zvukár, a mal som radosť z tvorivej rozmanitosti tejto práce. Vtedy som sa naučil dosť zaujímavých vecí a tešil sa zo vzájomného vzťahu, ktorý sa upevnil medzi mnou a režisérom. Boli sme priateľmi už veľa rokov predtým a vlastne vďaka nášmu predošlému priateľstvu sa mi podarilo získať túto prácu.

Napriek mojím dobrým úmyslom, lebo len tak sa to dá skutočne nazvať, začal sa dlhý špirálovitý pád do úplného odpadnutia. Jediné, čo sa javilo ako neporušené, bolo vedomie, že je len jedna pravda, a to pravda ako je predstavená v Božom slove, v Biblii. Avšak, ako vám to vie povedať každý skúsený kresťan, poznanie pravdy a ani viera v jej autoritu a jej morálny význam nestačia na to, aby vás spasili. U **Jakuba 2,19** sme varovaní pred nebezpečenstvom myslieť si, že stačí jednoducho veriť. „Ty veríš, že je jeden Boh, a dobre robíš. Ale aj démoni veria, a trasú sa.“ A potom pokračuje a upozorňuje „prázdneho človeka“, že „viera bez skutkov je neúčinná.“ Ak máte poznanie pravdy a veríte v pravdu, potom by sa mala prejaviť jej moc zmeniť váš život na aktívnu a pôsobiacu duchovnú skúsenosť. Ak nie ste posväcovaní pravdou, potom len predstierate formálnu zbožnosť, ale zapierate jej moc. Takéto náboženstvo je náboženstvom duchovne pasívnych a duchovne slepých. Byť posvätený pravdou znamená, že Svätý Duch vás posväcuje a premieňa v súlade so smernicami a príkazmi ktoré sú dané v Božom slove. Nie podľa nejakých ľudských interpretácií toho, čo je pravda. Boží príkaz je jasný: „Ak ma milujete, zachovávajúte moje prikázania.“ A spojitosť medzi láskou a poslušnosťou je stručne a jasne opísaná v **1. Jánovej 2,4 a 5**: „**Kto hovorí: Poznám ho, ale jeho prikázania nezachováva, je klamár a niet**

v ňom pravdy. Ale kto zachováva jeho slovo, v tom sa Božia láska stala naozaj dokonalou. A podľa toho poznávame, že sme v ňom.“ Keď žijete pre uspokojovanie tela, môžete rozmýšľať len podľa múdrosti tela. V mojom prípade sa múdrosť stala tým druhom ľudskej múdrostí, ktorú Pavel v **1. Korint'anom 3,19** opisuje ako „**bláznovstvo pred Bohom**“. Je zaujímavé, že on toto učenie spája s výzvou nepoškvrňovať chrám svojho tela, ktoré je miestom, kde prebýva Svätý Duch. To boli pravdy, ktoré som sa len naučil a prijal, ale ich dôsledky som pochopil až po rokoch. Nateraz som sa opäť ocitol vo svete rock'n rollu a všetko som tomu obetoval.

V relatívne krátkom časovom období som si znovu upevnil kariéru v Kapskom meste. Bol som uznávaný ako jeden z vrcholných gitaristov a skladateľov, spolupracoval som s rôznymi skupinami (hral som v reklamách a v štúdiových nahrávkach s inými hudobníkmi). Stal som sa veľmi aktívnym na miestnej živej hudobnej scéne, získaval som si verné obecenstvo, ktoré obľubovalo technický rockový gitarový štýl hry a ktoré hľadalo niečo nové a originálne v miestnej hudobnej scéne. Týždne sa zmenili na mesiace, z mesiacov sa stali roky a nekonečný kolotoč klubov, drog a spoločenských schôdzok nemal za následok nič iné, len zhasnutie iskry nádeje zapálenej v cudzine. Duchovnosť bola stále dôležitým aspektom v mojom živote a ako som spomenul, stále som považoval posolstvo Biblie za pravdu. Ale záujem, ktorý som teraz prejavoval o duchovnosť, bol skôr akademickým cvičením. Išlo mi viac o získanie hlbších poznatkov v prorockom výklade, než o hlboké srdcom prežívané obrátenie a odovzdanie sa Božej vôli. Strávil som hodiny vzácneho času opisovaním toho, ako hlboko som klesol, sám seba som presviedčal, že mám akúsi hlbokú duchovnú skúsenosť. Tentoraz som sa zaprisahal, že sa už nikdy viac nezapletiem s nejakými ťažšími drogami, ako kokaín a LSD. Ale po čase, na nejakom večierku v slabej chvíľke som si zase dal jednu - dve dávky kokaínu, tu a tam som prijal pohár „kyseliny“ (LSD) a kúsok hašišu, ak bol k dispozícii. Kompromisy nemali konca a dotýkali sa takmer každej oblasti môjho života. Stručne by sa to dalo vyjadriť tým „otrepánym“ rock'n rollovým sloganom „sex, drogy a rock'n roll“, pričom na poradí nezáleží.

Vtedy som sa stretol s dvoma bytosťami, ktoré mali veľmi silný vplyv na môj život. Jedna z nich sa napokon mala stať mojou ženou a druhá bolo malým dievčatkom, ktoré som vo svojich snoch dlhé roky túžil stretnúť, no myslel som, že sa azda nikdy nedožijem dňa, keď sa tento sen naplní.

So Susan alebo inak Sue som sa prvýkrát stretol na koncerte, ktorý som usporiadal v Kapskom meste. O rok neskôr sme sa opäť stretli v reštaurácii, kde robila čašníčku. Neuvedomili sme si, že sme tí istí ľudia, ktorí sa stretli už pred rokom na koncerte. To sme zistili až po čase a boli sme tým prekva-

pení, pretože v obidvoch prípadoch sme si boli navzájom sympatickí. Ale až po druhom stretnutí náš vzťah prerástol do niečoho väčšieho ako len sympatia alebo príležitostné priateľstvo.

Dodnes nemôžem pochopiť, ako sa Sue mohla dať dokopy s bláznivým rockovým hudobníkom, ako som bol ja. Počas všetkých tých zlých čias a búrlivých chvíľ sa tvorilo puto, ktoré sa nedá pretrhnúť. Často práve počas rokov skúšok láska zapúšťa hlboké korene a prerastá do zrelosti, ktorá napokon spôsobuje, že dvaja ľudia sa zjednotia v duchu a predstavách. Môžem len ďakovať Bohu, že pre mňa našiel partnerku, ktorá bola ochotná ísť so mnou spoločnou dráhou, napriek nebezpečným prekážkam.

Nebolo to dlho po stretnutí so Sue, keď som mal možnosť stretnúť i druhú milovanú osobu - svoju dcéru, ktorá bola adoptovaná takmer pred desiatimi rokmi. Leonie - ako ju nazvali jej adoptívni rodičia, som si hneď obľúbil. Videl som v nej tak veľa zo seba a cítil som zvláštne, nové dojatie, aké som nikdy predtým nezažil. Prvýkrát sme sa stretli počas prázdnin, ktoré trávila v Kapskom meste a ihneď medzi mnou a jej rodičmi vzniklo priateľstvo. Veľmi sme sa zblížili. Za normálnych okolností by k takémuto stretnutiu nikdy nedošlo. Vo väčšine prípadov, keď je adoptované opustené dieťa, jeho biologickí rodičia ho nikdy viacej neuvidia. Ale pochopenie a láskavý prístup tohto kazateľa a jeho manželky nedokážem dostatočne doceniť. Ani nie o rok po ich prvej návšteve u mňa sa Tinus, Lenie a Leonie presťahovali do Kapského mesta, kde Tinus začal kazateľskú prácu v dvoch miestnych adventistických zboroch.

Veľa času som venoval návštevám Leonie a jej rodiny. A aj keď som stále pokračoval v kariére rockového hudobníka, zdalo sa, že sa postupne duchovne prebúdzam. Predtým som už takmer stratil nádej, že sa mi to ešte niekedy podarí. V tomto období som dostal ponuku ísť do Los Angeles v USA, aby som tam pokračoval v svojej kariére. Ponúknuté možnosti vyzerali príliš lákavo na to, aby som ich odmietol, a tak som sa začal pripravovať, aby som pri najbližšej príležitosti mohol odísť. Dnes som si istý, že Boh mal pre mňa pripravený nejaký iný plán, ktorý nemal nič spoločné s kariérou a presťahovaním sa do inej krajiny.

Sue a ja sme sa do počuli o sérii prednášok s témou biblických prorociev, ktoré sa konali blízko nášho bydliska. Ak bolo niečo, o čo som sa stále skutočne zaujímal, tak to boli prorocvá. Dr. Walter Veith prezentoval sériu seminárov o biblických prorocvách obsiahnutých v knihách Daniel a Zjavenie sv. Jána. Rozhodol som sa tento program navštevovať s tým, že sa naučím niečo nové, čo by som mohol použiť vo svojom hudobnom projekte o prorocvách. Mal by som potom väčšiu zásobu tvorivých myšlienok, ktoré

by som použil na turné po Spojených štátoch. V skutočnosti to bola Sue, ktorá začala navštevovať prednášky ako prvá a potom ma presvedčila, že aj mne by to stálo za námahu.

Aby som to skrátil, na prorockých seminároch Dr. Veitha som sa naučil oveľa viac, než som si myslel. Nebolo to len nejaké akademické štúdium výkladu biblického proroctva. Dozvedel som sa viac o svojom JA. Stretnutiu s nim som sa vyhýbal. Prišiel som na to, aké je nebezpečné hrať sa na mačku a myš s usievčajúacim hlasom Svätého Ducha. Musel som sa postaviť tvárou v tvár niekoľkým dôležitým rozhodnutiam, ktoré som mal urobiť už pred rokmi. Sue, ktorá sa skôr prikláňala k ateizmu, prežívala niečo podobné. Obaja sme cítili, že nastal čas vážnych rozhodnutí.

Niekoľko dní pred odchodom do Ameriky som zrušil svoju letenku. Po dvoch mesiacoch sme spolu so Sue boli pokrstení a stali sme sa členmi Cirkvi adventistov siedmeho dňa. Začali sme nový život. Krstil nás kazateľ Tinus, ktorý si pred rokmi adoptoval Leonie. Prijali sme biblické pravdy a zásady a vnútorne sme sa s nimi stotožnili. No o tri mesiace po krste sme z cirkvi odišli a ja som opäť stál na pódiu s elektrickou gitarou zavesenou na krku, chrliac posolstvo rock'n rollu fascinovanému obecenstvu.

Možno sa s údivom pýtate: Čo sa vlastne stalo? Ako môže niekto dosiahnuť vrchol a vzápätí sa zrútiť späť na dno priepasti? Nie je to všetko nezmysel? Či som nepovedal len pred chvíľou, že som zažil veci, ktoré som nikdy predtým nepoznal, a uvedomil si pravdy, ktoré som dovtedy nechápal? Áno, je to tak. Napriek všetkým úžasným pravdám, ktoré som prijal, bolo ešte niečo, čo som vo svojom srdci neprežil. Opäť som klesol a strhol som so sebou aj Sue. Potom prišli dva najtemnejšie roky môjho života. Najväčším nešťastím je, ak ten, kto si uvedomuje svoju potrebu odovzdať sa celkom Kristovi, uteká zo všetkých síl pred jeho posväcujúcou mocou. Pre človeka je veľmi nebezpečné počuť hlas svedomia, a pritom robiť všetko pre to, aby ho umlčal a nepočul posolstvo, ktoré tak veľmi potrebuje. Je smutné, že toľko ľudí týždeň čo týždeň naplňa lavice Božieho domu, a nevidí, že robí kompromisy so satanom. Dovoľujú, aby hriechy Babylona poškrvňovali ich životy. Tento stav nakoniec povedie k duchovnej hluchote a náboženskej samovražde.

Nechcel som sa rozbiť na Skale, zvanej Ježiš. Nechcel som vidieť svoj mizerný, beznádejný stav a v slzách, bolesti a žiali vyznávať svoje hriechy, ktoré ma zotročovali polovicu života.

Vo chvíli, keď sa človek rozbije na Skale vekov, jeho vôľa sa celkom podriadi Božej vôli. Stáva sa hlinou v rukách hrnčiara, ktorá nieje formovaná silou a múdrosťou človeka, ale podľa predstáv a plánov majstra remeselníka - kvalifikovaného odborníka, Ježiša Krista. Často je to bremeno viny v sve-

domí, ktoré vám bráni urobiť ten najdôležitejší krok - úplne sa odovzdať Ježišovi. Vďaka Bohu, že ma ani v tejto situácii neprestal viesť. Kým som dosiahol tento moment pravdy, zakúsil som kompromisy, vzburu i zármutok. Takýmto spôsobom často Pán Boh zastavuje tvrdohlavého hriešnika, aby ho mohol zachrániť. Vďaka Bohu za jeho trpezlivosť.

Potom nastal zlom. Na tri mesiace som získal kontrakt v sólovom projekte. Bol som vzdialený sedemsto míľ od Kapského mesta.

Len nedávno som skoncoval so svojou skupinou (zvanou „Project Cain“ - „Projekt Kain“ - vhodný názov pre to obdobie) a robil som skupinovú prácu na reklamách. Žiaľ, bola to reklama na cigarety a pivo. A vtedy som zacítil túžbu byť sám. Našiel som si tiché miesto v prírode, blízko krásnej opustenej pláže. V noci som pracoval a deň som trávil blúdením po pláži alebo jednoducho obdivovaním prírody. Tu, sám so sebou, som mal dosť času premýšľať a spomínať na všetko, čo som prežil počas uplynulých rokov. Myslím, že Pán Boh ma chcel poslať na toto miesto.

Nikdy predtým som o tom skutočne neuvažoval, pretože väčšinou som bol obklopený ľuďmi. Zmyslom môjho života boli kontakty s obdivovateľmi a hudobníkmi. Keď som nehral, komponoval som alebo cvičil. Rád som chodil na večere a do spoločnosti ľudí, ktorých som poznal. Bežne sa pritom fajčilo veľké množstvo drogy a viedli sa bezcieľne filozofické diskusie. To je miesto, kde vás satan chce mať. Tam si môže byť istý, že vaša hriechom chorá duša nemôže počuť ten tichý jemný hlas, ktorý sa vás vytrvalo snaží varovať pred osudnou cestou, po ktorej ste sa rozhodli kráčať.

Nakoniec som sa ocitol tvárou v tvár momentu rozhodnutia. Nebolo východiska, ocitol som sa na okraji útesu a videl som svoje staré ja, ako klesá do hrobu a rozráža sa na Skale zvanej Ježiš Kristus. Počas týchto troch mesiacov som cítil, že Svätý Duch prehovára ku mne ako nikdy predtým. Mnoho dní som strávil na tej opustenej pláži a premýšľal v hĺbke srdca o svojom živote. Niekedy som bol nad sebou zdesený, prenasledovaný pocitmi hanby a úzkosti. Slzy pokánia stekali ako rieky krištáľovo čistej vody a zmyli škvrny nevyznaných hriechov. Cítil som prítomnosť kárajúceho i utešujúceho Ducha. Milujúci Boh stál pri mne vo chvíľach duchovného uzdravenia.

Dvere prijatia boli doširoka otvorené. Nakoniec som smelo vstúpil a zatvoril dvere za minulosťou plnou tmy a strachu. Predo mnou bolo jasno svetlo večného mesta. V ňom som videl postavu Spasiteľa s vystretými rukami, ktorý ma láskavo pozýva na cestu života, plnú zákrut a úskalí. Niekedy je taká úzka, že nebyť jeho podopierajúcej moci, celkom iste by som padol. Ale som tu, a ak budem hľadiť na milujúceho Spasiteľa, jedného dňa ma prijme do svojej otvorenej náruče. S ním budem žiť v pokoji milión rokov.

Nie, nielen milión rokov, ale tak dlho, dokiaľ bude trvať večnosť. To je cieľ a ja si želám, aby vás táto kniha do neho priviedla. Túžim po tom, aby ste prostredníctvom jej informácií a rád počuli ten jemný usvedčajúci hlas Svätého Ducha, ktorý vás chce priviesť k zmene a absolútnemu podriadeniu sa vôli Ježiša. On je Spasiteľ a Vykupiteľ, ktorý zomrel, aby sme mohli žiť naveky.

Krátko po tejto skúsenosti sme sa spolu so Sue vrátili do Božej rodiny, cirkvi, a začali pracovať pre Majstra. O niekoľko mesiacov na to sme sa vzali a dnes sa tešíme životu pod starostlivosťou a ochranou nášho Spasiteľa s malým batôžtekou radosti - darom od Boha - Joshuom, našim synom (ďalší je na ceste). Nech vás Pán Boh požehná pri študovaní ďalších stránok tejto knihy.

*2. kapitola***Reč hudby**

Niet mocnejšieho jazyka ako je reč hudby. Hudba prekračuje všetky kultúrne a jazykové bariéry a aj keď každá národnosť má svoj vlastný hudobný štýl a formu, dnes väčšina ľudí uznáva hudbu z ktorýchkoľvek končín zeme. Vďaka masmédiám nájdete v Japonsku, Číne alebo v iných východných krajinách ľudí uznávajúcich hudbu Bacha, Mozarta a ďalších skladateľov klasičky. Na druhej strane západná hudba sa stala takou obľúbenou, že dokonca v samotnom srdci Afriky sú domorodé kmene, ktoré spievajú a tancujú na hudbu západných pop-hrdinov. Niektoré kmene v Afrike dokonca používajú hudbu takých skladateľov, ako Jimi Hendrix vo svojich čarodejnických rituáloch, pretože rytmus a atmosféra, ktoré sú vyjadrené v jeho dielach a dielach iných rockových hudobníkov, sa veľmi podobajú rytmickému štýlu pôvodnej džungľovej „módy“. Je rovnako vhodná na navodenie správnej atmosféry pre rituálne tance a náboženské obrady. Je zaujímavé, že kňazi a mágovia v starých školách mysterických kultov boli väčšinou zároveň hudobníkmi. V knihe Jonathana Goldmana „**Healing Sounds, The Power of Harmonics**“ autor hovorí o používaní hudby v starých šamanských rituáloch:

V posvätných obradoch a šamanských rituáloch sa hudba používala od pradávna. A potom pokračuje a podporuje objavy moderného výskumu ohľadne hudby: **Nedávno sa potvrdilo, že zvuk možno používať na ovplyvnenie a zmenu mozgového vlnenia. Zmeny týchto hodnôt vytvárajú zmeny vo vedomí, čo môže vyvolať rôzne mystické stavy.** Ďalej pokračuje: **Tí, ktorí využívajú zvuk pre duchovné alebo magické zámery, si často nie sú toho vedomí. Skú-**

mánie týchto praktík od hinduistického používania mantry po šamanskú prax monotónneho pospevovania a bubnovania však ukazuje, že princípy rezonancie sú bežne používané na navodenie extázy, akustické pôsobenie premeny, liečenie... Vzťah medzi okultnými vedami a zvukom môže na prvý pohľad vyzerat' veľmi vzdialený. Ale už v starých školách mystérií v Egypte, Ríme, Grécku, Tibete, Indii i v iných centrách vzdelávania bolo použitie zvuku vysoko prepracovanou vedou založenou na pochopení vibrácie ako primárnej sily vo vesmíre.

V kresťanstve je veľa denominácií, najmä medzi charizmatickými cirkvami, ktoré používajú hudbu ako hlavný prostriedok na vytvorenie oslavnej atmosféry a uvoľnenie vyjadrovania pocitov. Takto použitá hudba slúži tomu istému zámeru ako hudba v kontexte domorodého alebo mystického kultu.

Hudba zvýrazňuje veľmi veľa foriem komunikácie a určite takmer každý druh zábavy. Keby mal napríklad film navodiť atmosféru bez hudby, nikdy by nedosiahol taký pôsobivý účinok ako s hudbou. Jej prostredníctvom sa vytvorí atmosféra a vyvolá nálada príslušnej scény. Hudbu využívajú v obchodoch, aby prilákala potenciálnych zákazníkov, v rádiu, aby pobavila milióny poslucháčov, v reklamách, aby podporila predaj výrobkov a v súkromných bytoch na relaxovanie, večierky, zábavu a pod. Ako by bol vyzeral romantický večer dvoch zamilovaných ľudí bez správneho typu hudby, ktorá vytvorí náladu? Bolo by vhodné použiť na vyvolanie príjemnej atmosféry vojenský pochod v podaní dychovej kapely? Alebo bolo by funkčné použitie jemných tónov romantického klavíra Richarda Claydermana na podnietenie davu ľudí k vzbuře a anarchii? Odpovede na tieto otázky sú jednoznačné.

Spomedzi všetkých foriem umenia práve hudba prehovára najmocnejšie k emocionálnym schopnostiam človeka. Na hudbu reagujeme na zmyslovej modálnej úrovni vnímania. Hudbu počujeme časťou mozgu, ktorá prijíma impulzy vnemov, emócií a pocitov. Obchádza mozgové centrá, ktoré ovládajú uvažovanie a vedomé rozhodovanie. Inými slovami, neprechádza hlavným mozgom, ale vniká cez talamus, ktorý je prijímačom vnemov, emócií a pocitov. Keď sa podnet dostane do talamu, centrálny mozog je automaticky zasiahnutý. Ak podnet určitý čas pretrváva, centrálny mozog je napokon ovplyvnený, aby reagoval na „reálnu situáciu“ spôsobom, akým si to podnet želá (rozum vypovedá službu a organizmus reaguje automaticky). **Willem Van de Wall** to vo svojej knihe „**Music in Hospitals**“ vyjadruje takto:

Veľa z toho, čo v hudbe nazývame neodolateľné je neodolateľným preto, lebo reagujeme na zmyslovej - motorickej úrovni fungovania. (New York Russel Ságe Foundations, 1946, s. 15)

Lekársky výskum ukázal, že nervy ucha majú početnejšie spojenia než ktorékoľvek iné nervy tela. Bolo takisto vedecky potvrdené, že hudba má priamy vplyv na rýchlosť tepu, krvný tlak, nervový systém a funkcie telesných žliaz.

Všetky tieto dnes dostupné vedecké a lekárske výskumy sú pre nás veľmi užitočné. Pomáhajú pochopiť rozmanité funkcie nášho nervového systému. Spoznávame, ako hlboko vonkajšie vnemy vplývajú na spôsob, ako na tieto impulzy reagujeme fyzicky, mentálne a duchovne. Samozrejme, všetko poznanie, ktoré dnes máme, kladie na kresťana veľkú zodpovednosť. Musí sa rozhodnúť, akým vplyvom vystaví chrám svojho tela.

Štvrt' storočia bádatelia monitorovali, ako náš mozog reaguje na isté podnety a ako spracováva prijatú informáciu. Zistili, že mozog si začína budovať pevnú hradbu proti preťaženiu informáciami a vzrušujúcimi impulzmi. Spozorovali, že stavba tejto vnútornej ochrany prebehne rýchlejšie než akákoľvek iná zmena, ktorá sa udiala od začiatku existencie človeka. Nevyhnutnosť používať tento obranný mechanizmus je priamym následkom informačného preťaženia, ktorému boli ľudia vystavení, zvlášť v posledných päťdesiatich rokoch.

Asi pred dvadsiatimi rokmi sa začalo zisťovať, že vo vnútri mozgu sa deje niečo unikátne. Keď bádatelia študovali v Nemecku spracovávanie podnetov a emócií na ľudoch, objavili zvláštny fenomén.

Na tomto biologickom experimente, ktorý sa uskutočnil pred niekoľkými rokmi sa zúčastnilo štyritisíc osôb. Po experimente sa zreteľne ukázalo, že „pokusné králiky“ nemali taký čuch ani chuť ako predtým. **„V čuchovom a chuťovom centre nastala mimoriadna zmena“**, hovorí psychológ Henner Ertel z Mníchova. **„Mozog si vyvinul limit príjmu impulzov, nad ktorý odmietal spracovať akýkoľvek ďalší stimulant.“** (P. M. magazín, nov. 93, s. 14-20)

Predtým bol každý impulz prijatý okamžite, ale po intenzívnych experimentoch sa obraz dramaticky začal meniť. Bolo zaznamenané, že naša citlivosť na impulzy sa znižuje ročne asi o 1%. Jemnejšie impulzy sú z nášho vedomia vyfiltrované, aby ostalo viac miesta na prijatie tvrdších vnemov označených ako „veľmi silné impulzy“. S každou generáciou strácame schopnosť spracovať a prijať citlivejšie a jemnejšie druhy impulzov.

Keď bolo dospelým (rodičom 80-tych a 90-tych rokov) premietane video, v ktorom boli ľudia sekaní na kusy pred kamerou, reagovali súciteľne a s odporom. Väčšina z nich to dokonca odmietla dopozerať do konca. V prípade mladšej generácie však nebola zaznamenaná rovnaká reakcia. Sledovali tieto

zábery bez emócií a boli viac zaujatí dramatickosťou. Zaujímalo ich, či je obsah filmu vzrušujúci. Ak bol, tak pozerali ďalej, ak nie, film vypli.

„Výbor rasovej psychológie“, ktorý túto štúdiu uskutočnil, objavil typickú generačnú priepasť, ktorá sa medzi skupinami prejavovala. Tí, ktorí sa narodili pred rokom 1949, mali očividne „starý mozog“. Tí, ktorí sa narodili medzi rokmi 1949 a 1969 mali modifikovanú verziu „starého mozgu“. Len tí, ktorí boli narodení po roku 1969, získali „nový mozog“.

Nový mozog dokáže na rozdiel od starého modelu reagovať v stave „disonantnej pohotovosti“. Termínom disonancia rozumieme, že v normálne harmonickom procese je pôsobivý rušivý prvok. „**Mládež**,“ hovorí Henner Ertel, „**vyrastala s rozporami a dokáže sa s nimi vysporiadať**.“ V minulosti sa táto schopnosť nazývala „zložené vedomie“. Dnes sa to považuje za normálne. (P.M. magazín, nov. 93, s. 14 - 20)

Všetko toto poukazuje na rastúcu generáciu ľudí, ktorých mysle sa stávajú odolnejšími voči bizarným, násilným, vzrušujúcim a ťažším podnetom, ktorými sú každý deň bombardované. Smutným faktom je, že ich mysle sa stávajú menej a menej citlivými na jednoduchšie a čistejšie podnety, ktoré dostávajú. Verí sa, že po istom čase v budúcom storočí schopnosť mysle rozlišovať medzi dobrým a zlým jednoducho zanikne.

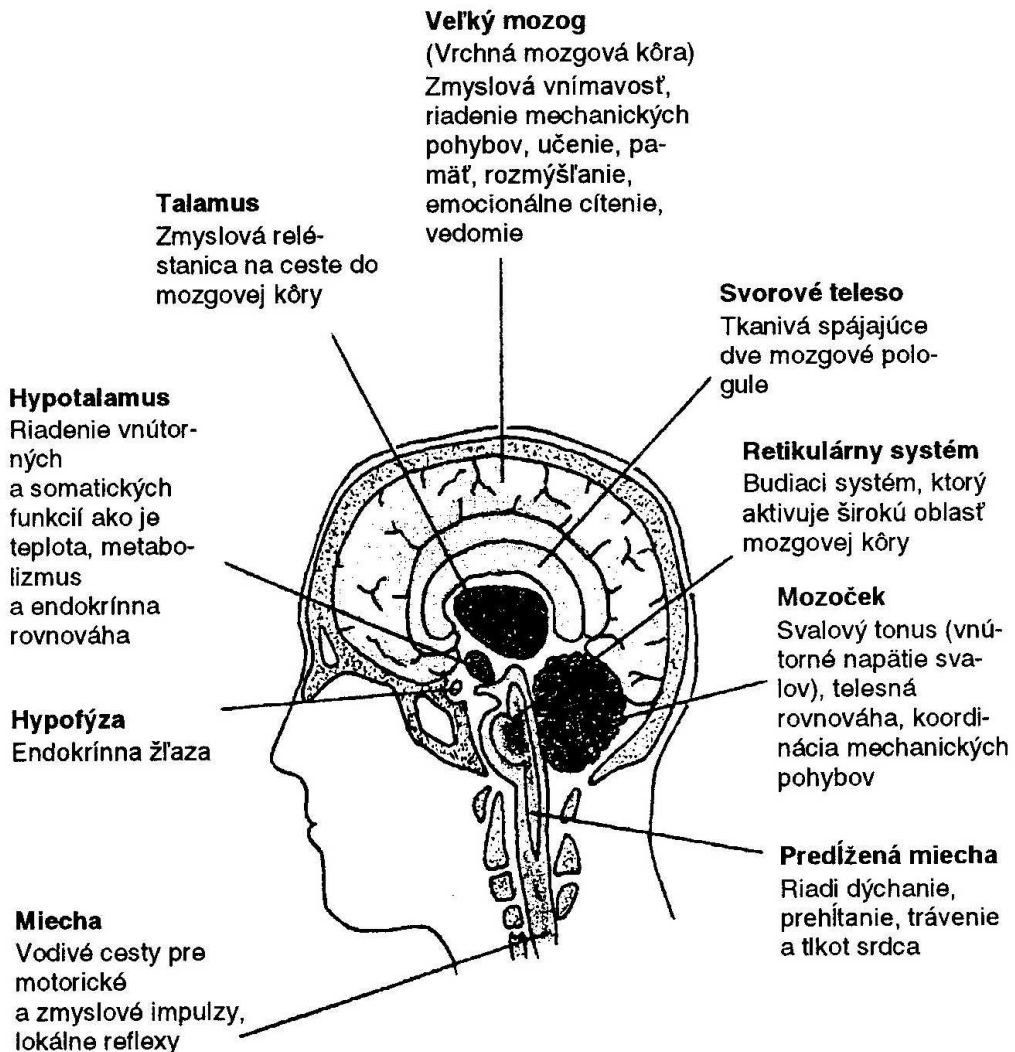
Satan v 20. storočí nespál. Zvlášť v tomto veku informačnej explózie a modernej technológie zručne využil jemu dostupné prostriedky. Ak je niečo, po čom túži viac než po čomkoľvek inom, tak je to zdegenerovanie ľudského vedomia na takú úroveň, aby ľudia nedokázali správne rozlišovať medzi dobrým a zlým. Nemožno podceniť úlohu hudby ako prostriedku na znecitlivenie a ovládanie modernej spoločnosti. Fakt, že hudba má moc regulovať a usmerniť kolektívne vedomie obrovských skupín ľudí, nie je dnes už ničím novým.

Je úžasné si všimnúť, že už v dňoch filozofov ako boli Platón a Sokrates ľudia veľmi dobre poznali a využívali vplyv hudby na poslucháčov. Väčšina ich výskumov bola založená iba na metóde starostlivého pozorovania (táto metóda sa aj dnes najúspešnejšie uplatňuje). Sledovali, ako hudba ovplyvňuje zásady a rozhodovanie človeka. Platón napríklad sledoval účinok hudby na vtedajšiu spoločnosť a predniesol tento výrok hodný zamyslenia: „**Ak chceme zhodnotiť duchovnú úroveň jednotlivca alebo spoločnosti, musíme si všimnúť hudbu**.“ Aj Sokrates robil rozsiahlu štúdiu účinkov hudby a spoznal, že hudba má silnú schopnosť pôsobiť ako nástroj názorovej výchovy, ktorý pôsobí na vývoj charakteru:

Ľudský mozog

Jeden z Božích zázrakov

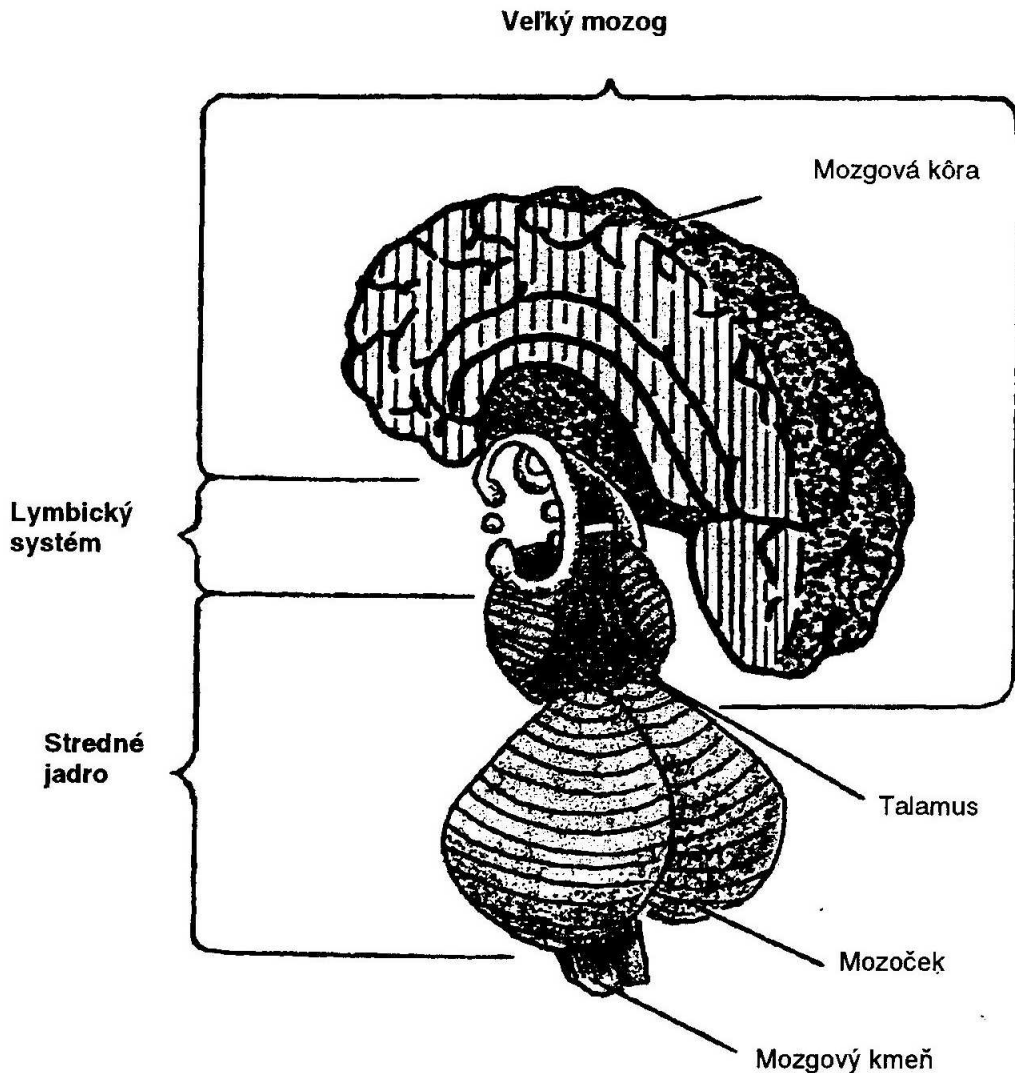
Tento schematický náčrt ukazuje hlavné časti ľudského centrálného nervového systému a ich funkcie.

Tri koncentrické vrstvy ľudského mozgu

Veľký mozog, limbický systém a stredné jadro (Ľavá mozgová pologuľa odstránená)

Malý mozog stredného jadra riadi rovnováhu a svalovú koordináciu, talamus slúži ako rozvodný panel pre správy prichádzajúce zo zmyslových orgánov.

Hudobná výchova je silnejší nástroj než ktorýkoľvek iný, pretože rytmus a harmónia si nachádzajú cestu do vnútra duše, na ktorú mocne pôsobia. Toho, kto je správne vychovaný, robia vľúdny a ten, kto je nevychovaný, stáva sa neláskavým a hrubým. Aj on pochopil dôležitosť výchovy v mladosti. ...teraz, v dňoch jeho mladosti, dokonca ešte skôr, než bude poznať dôvod prečo. (The republic of Plato, v preklade Benjamína Jowetta. Oxford Clarendon Press, 1888, s. 88)

O tom, že mal Sokrates pravdu v názore na niektoré hudobné formy, svedčí i nasledovný výrok:

Každá hudobná inovácia je plná nebezpečenstva pre celý štát a mala by byť zakázaná... keď sa menia formy hudby, menia sa s nimi vždy aj základné zákony štátu. (Aristoteles, The Politics, preložil T. A. Sinclair, revidoval T. J. Saunders, Londýn, Penguin 1981, kniha 8., oddiel 5., s. 466)

Zdá sa, že podľa Aristotela bol Sokrates príliš liberálny, pretože dovolil, aby frýgijská forma bola pridaná k dórskej. Aristoteles tvrdil, že spojenie týchto dvoch foriem urobilo hudbu príliš emocionálnou a orgiastickou. Pri tom sa dá jasne vidieť, že obaja filozofi hľadeli s veľkým rešpektom na nemiernu moc hudby.

Možno sa niektoré z teórií, ktoré šírili títo myslitelia dávnej éry, zdajú tak trochu prehnané, zvlášť ak sa na ne pozeráme pohľadom liberálnych 90-tych rokov. Ale pri dôslednom štúdiu môžeme spoznať, že logika staroveku nám má čo povedať aj dnes.

Jednou z oblastí, v ktorej sa hudba používa ako prostriedok dlhodobej symptomatickej liečby, je oblasť mentálne postihnutých a schizofrenických pacientov. Neurológ **Dr. Oliver Sacks** opisuje reakcie na liečenie hudbou u svojej pacientky, ktorá trpela opakujúcimi sa krízami, sprevádzanými prudkým hysterickým rozčúlením s nekontrolovateľnými pohybmi:

Najlepším liekom na jej krízu bola hudba, ktorej účinky boli takmer zázračné. Niekedy bola slečna D. utiahnutá, uzavretá do seba, jej city boli kruto potlačené, alebo šklbala sebou, mala nekontrolované tiky a drmolila nezmyselné slová, inokedy pri zvuku hudby z rozhlasu alebo gramofónu zmizli všetky tieto obštruktívne, explozívnych javy a boli nahradené blaženým pokojom a ladnými pohybmi. Keď sa slečna D. náhle vyslobodila zo svojich automatických reakcií, s úsmevom „dirigovala“ hudbu alebo vstala a tan-

covala podľa nej. (Oliver Sacks, Awakenings, revidované vydanie, London Pán 1981)

V knihe „**Healing Sounds**“ sa autor **Jonathan Goldman** odvoláva na výskum **Dr. Diamonda**, ktorý skúmal posilňujúci alebo oslabujúci účinok hudby ako liečebného prostriedku.

Dr. Diamond strávil veľa rokov tým, aby dokázal, že nielen určité látky nás robia silnými alebo slabými, ale že to isté môže spôsobiť aj hudba. Otázka, či hudba má alebo nemá schopnosť ovplyvňovať správanie spôsobom, ktorý sme pozorovali, nie je len predmetom štúdia pre niektorých vedeckých bádateľov, neurológov a starých filozofov.

Alebo azda predmetom teoretizovania pre horlivých a tak trochu zaujatých fanatikov, ktorí obracajú fakty tak, aby sa im hodili na potvrdenie vlastných názorov. Aby bolo absolútne jasné, ja tvrdím, že pri hľadaní pravdy je najlepšie opýtať sa tých, ktorí majú poznatky z vlastnej skúsenosti v príslušnej oblasti. Ktorí ju nepoznajú len z pozorovania, ale vyskúšali, v tomto prípade hudbu ako skladatelia, účinkujúci interpreti a napokon ako filozofi. Pri hľadaní tejto hodnotnej informácie zistíte, že hudobníci širokého spektra hudobných štýlov, od rocku po klasiku dosvedčia úžasnú moc tohto nehmateľného, no predsa veľmi silného a expresívneho média, ktoré nazývame hudbou. Pozrime sa teda na niekoľko výrokov, ktoré vychádzajú zo spoľahlivého prameňa.

Jimi Hendrix, gitarový hrdina, ktorý skomponoval hit, zaujímavo nazvaný „**Voodoo Child**“ predstavuje silu hudby ako média na vytváranie atmosféry a názorové naočkovanie mysli:

Blues je ľahko hrať, ale nie cítiť. Pozadie našej hudby tvorí duch bluesu. Blues je súčasťou Ameriky. Našu hudbu robíme ako elektrickú cirkevnú hudbu - ako nový druh biblie, nie Biblie ako ju nájdete na stolíkoch v hoteloch, ale biblie, ktorú nosíte vo svojich srdciach, ktorá vás naplňa pocitmi. Snažíme sa robiť našu hudbu takú voľnú a pôsobiacu tvrdo, aby zasiahla vašu dušu, aby ju otvorila. Je to ako šoková terapia alebo otvárač na konzervy. Rock je technicky založený na bluese... Chceme, aby si uvedomili, že naša hudba je taká duchovná ako chodenie do kostola. (Dávid Henderson, „Scuse me vvhile I kiss the sky“, Bantam Books, 1978, s. 9,10)

A ak vám to pripadá ako názor nejakej rockovej hviezdy ovplyvnený halucinogénnymi drogami, potom urobíte dobre, ak si vypočujete slová jedného

z klasických velikánov. **Claude Levi Strauss** objasňuje vplyv hudby nasledovne:

Hudba je jediný jazyk s protichodnými vlastnosťami. Vie byť súčasne zrozumiteľná i nepreložiteľná. Hudobný skladateľ je porovnateľný s bohmi a samotná hudba je vrcholným mystériom ľudskej vedy. (Oliver Sacks, *Avvakening*s, revidované vydanie, London Pán 1981, s. 56 - 57)

Tieto výroky hovoria o duchovných súvislostiach viac než jasne. Iba vtedy, ak ste zakúsili hudbu nielen ako príležitostní poslucháči, dokážete úplne zhodnotiť neveriteľnú hĺbku vplyvu, ktorú možno dosiahnuť používaním tejto mocnej, no aj zákernej formy. Chcel by som sa zastaviť pri označení hudobníka ako toho, kto je „porovnateľný s bohmi“, ale rád by som zdôraznil, že ktokoľvek pochybuje o mocnom vplyve hudby, robí tak z čirej nevedomosti alebo tvrdohlavosti.

Ak ste niekedy strávili určitý čas v súkromí svojej izby, uvoľnili sa, sústredene počúvali vašu obľúbenú hudbu a dovolili ste, aby vás atmosféra zvuku unášala cestou vašej predstavivosti, potom budete jasne poznať pretvárajúcu moc hudby. V mojej vlastnej skúsenosti poslucháča, hudobníka, skladateľa, a hudobného kritika som bol svedkom, ako hudba môže ovládnuť a doslova zmeniť náladu tých, ktorí sú vystavení jej vplyvu. Počas svojho aktívneho účinkovania som mal možnosť zažiť skúsenosti s rozmanitými formami hudby a sledoval som, aký účinok vyvolávala u poslucháčov. Vystupoval som pred rôznym publikom v rozličných krajinách a rozmanitých kultúrach. Videl som, že reakcie poslucháčov na meniacu sa atmosféru a nálady, ktoré sme im prostredníctvom hudby ponúkali, boli rovnaké. Samozrejme, čím väčšia hlasitosť hudby, tým ľahšie sa môže rozplynúť a pôsobiť v psychike poslucháča. Naše hudobné bádanie by bolo neúplné, ak by som nespomenul tento dôležitý aspekt, zvlášť, keď o ňom hovorím v kontexte modernej populárnej hudby.

Väčšina ľudí si dostatočne neuvedomuje, akým citlivým orgánom je ucho alebo skôr celý sluchový systém. Náš sluch to nie je iba vonkajší viditeľný nástroj sluchu. Keď sa veda zmieňuje o uchu, nemyslí len na dve ušnice po oboch stranách vašej hlavy, ale na celý sluchový orgán, ktorého väčšia časť je ukrytá v lebke.

Ucho sa v podstate skladá z troch hlavných častí: z vonkajšieho ucha, ktoré pozostáva z ušnice a zvukovodu, stredného ucha, ktoré sa skladá z ušného bubienka a spojenia troch kostičiek zvaných kladivko, nákovka a strmienok. Toto zloženie stredného ucha funguje ako zosilňovací systém pre tlak vzduchu, ktorý dáva do pohybu husté tekutiny vnútorného ucha. Vnútorné ucho

alebo kochlea je stočená rúrkovitá kosť, ktorá je pozdĺžne rozdelená dvoma membránami na tri oddelenia naplnené tekutinou. Jedna z nich, bazilárna membrána, nesie zvukové receptory (vlasové bunky). Na týchto bunkách sú umiestnené vlasom podobné štruktúry (riasy), ktoré siahajú priamo do tekutiny. Mechanizmus zvaný strmienok v strednom uchu tlačí na tekutinu kochley na otvore zvanom oválne okienko. Je tu aj okrúhle okienko pokryté flexibilnou membránou, ktorá sa vytláča, keď sa oválne okienko vtlačí. Pohyb rias na vlasových bunkách spôsobuje, že sa ohýbajú, čo potom vo vlasových bunkách produkuje elektrickú reakciu. Neuróny, ktoré sú v spojení s vlasovými bunkami, majú dlhé neurity (nervové výbežky), ktoré tvoria časť sluchového nervu. V sluchovom nerve je 31 000 sluchových neurónov. Väčšinu z nich uvádza do činnosti jediná vnútorná vlasová bunka. Niekoľko z nich sa hýbe spolu s bazilárnou membránou a inervuje asi desať vonkajších vlasových buniek. Každé ucho je napojené k obojstranným stranám mozgu na sluchovú kôru.

Možno sa čudujete, prečo je potrebné komplikovane vysvetľovať funkcie zložitých mechanizmov sluchu, ale odpoveď je jednoduchá. Až pri podrobnejšom skúmaní tohto úžasného a dôležitého orgánu začínate oceňovať jemnosť a citlivosť krehkého stvoriteľského diela. Ako bolo spomenuté skôr, sluch má početnejšie nervové spojenia než ktorýkoľvek iný orgán. Preto s ním treba zaobchádzať pozorne a ohľaduplne, ako napokon s celým našim telom.

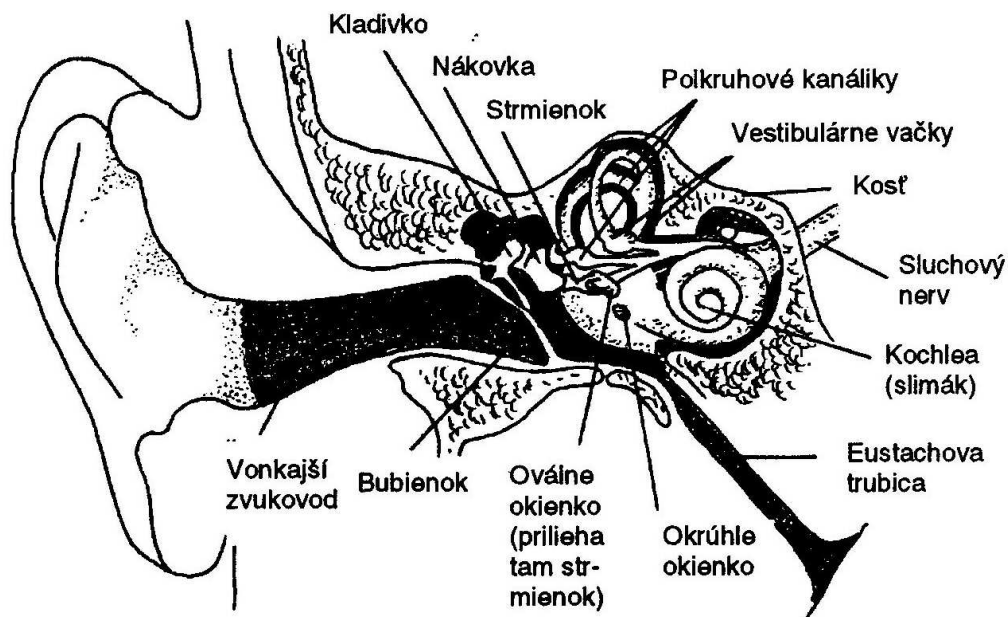
Najcitlivejšie vnímame zvuky strednej frekvencie. Na zvuky, ktoré sú na konci frekvenčného rozsahu, sme menej citliví, aj keď u každého jednotlivca to môže byť rozdielne. V priloženom náčrtku vidíte rôzne frekvencie a ich vzťah k počiatočným hodnotám počuteľnosti a prahu bolesti. Strata sluchu sa objavuje najbežnejšie pri vyšších frekvenciách. Následkom je obyčajne poškodenie vnútorného ucha a často úplné zničenie vlasových buniek (známe ako zmyslovo-neurálna strata). Najhoršie na tom je, že keď sa raz vlasové bunky zničia, neobnovujú sa. U starších ľudí sa táto strata často vyskytuje prirodzene. U mladých ľudí vzniká následkom vystavovania sa príliš silnému zvuku. Ak sa trvalejšie vystavujete úrovni 90 decibelov a viac, riskujete trvalú stratu sluchu. Frekvencie, ktoré spadajú do tejto vysoko rizikovej kategórie sú: výstrely zo zbrane, zvuk prúdového lietadla, otryskávanie pieskom, pneumatické vŕtačky a úrovne naživo hranej rockovej hudby. Treba spomenúť, že počúvanie hlasnej hudby cez slúchadlá je pre sluch rovnako nebezpečné.

Hudba pôsobí a vyvoláva zmeny v závislosti od jej štýlu, hlasitosti a prudkosti. Pozrite sa na štatistiku, ktorá bola uverejnená v **Sunday Times** 30. marca 1997 pod titulom **RYTHM AND BLUES**.

Priečny prierez ušom - majstrovským stvoriteľským dielom

Celková štruktúra ucha

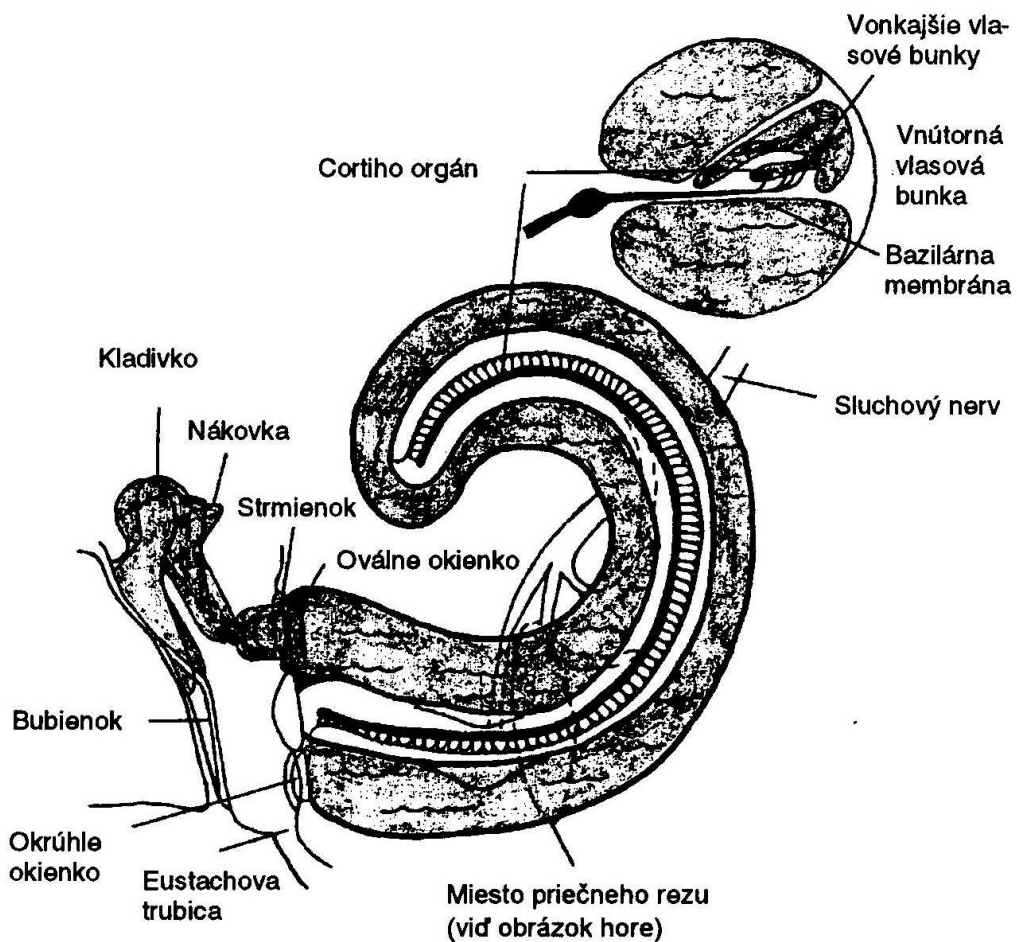
Vnútorne ucho zahŕňa kochleu (slimáka), ktorá obsahuje zvukové receptory a vestibulárny ústroj, ktorý je zmyslovým orgánom rovnováhy a telesného pohybu.

Schematický náčrt stredného a vnútorného ucha

Vľavo je zobrazená kochlea akoby čiastočne odvinutá.

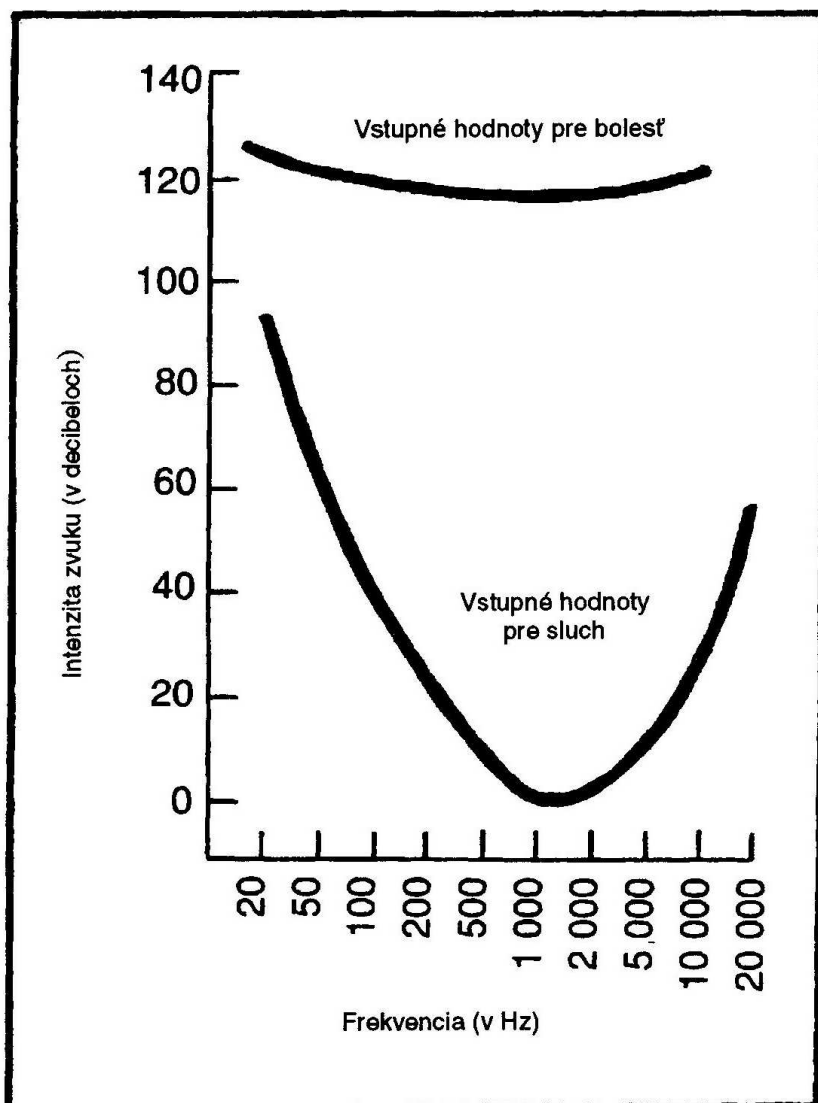
Vibrovanie bubienka spôsobí, že strmienok pohne oválnym okienkom, čo vytvára tlak v tekutinách kochley, dôsledkom čoho sa pohne baziálna membrána a riasy na vlasových bunkách sa naklonia. Nakláňanie vytvára vo vlasových bunkách elektrickú reakciu, ktorá sa synapsami prenáša do neurónov sluchového nervu.

Absolútne vstupné hodnoty pre intenzitu zvuku u mladých ľudí

Dolná krivka ukazuje absolútne vstupné hodnoty intenzity zvuku pri rôznych frekvenciách. Citlivosť je najväčšia v blízkosti 1 000 Hz. Horná krivka naznačuje vstupné hodnoty pre bolesť.

(Údaje sú približné.)

Hudobníkmi to trhá viac než husľovými strunami, uvádza sa v správe British Performing Arts Trust. Táto agentúra zistila, že dvaja z troch hudobníkov majú problémy s *prudkým tlkotom srdca, potením rúk, svalovým napätím, chvením, trasením, stratou sústredenia a dýchaním. Okrem toho sú nervózni, deprimovaní a trpia na bolesti kĺbov, hluchotu a „neposlúchame prstov“.* Jeden z piatich sa trvalé lieči. (The Telegraph London)

Táto kapitola by nebola kompletná, ak by som nespomenul niektoré z najčerstvejších výskumov, ktoré urobil **Peter Hübner** vo svojich „**mikrohudobných laboratóriách**“. Jeho práca je medzinárodne uznávaná vedcami, muzikológmi, lekármi, filozofmi a mnohými ďalšími odborníkmi, ktorí sa zaoberajú štúdiom hudby, zvuku a ich účinkov na ľudský organizmus. Dnes sa táto oblasť stáva vysoko odborným predmetom skúmania. Vďaka modernej technológii je možné v „mikrohudobných laboratóriách“ odfiltrovať z jedného zvuku jednotlivé tóny alebo časti zvukov, ako napríklad vtáčie čvirikanie, a potom analyzovať tieto jednotlivé časti zvukov, ktoré tvoria samotný tón. Ak sa tieto čiastkové tóny analyzujú a zosilňujú, možno v nich vždy rozoznať nekonečné množstvo vzájomne súvisiacich rytmických pohybov. Čo sa týka tohto výskumu, Peter Hübner hovorí:

Takto sme našli v komplexnej štruktúre skrytého sveta jediného tónu alebo zvuku veľa prirodzených vzájomných vzťahov medzi mnohými nepatrnými tónmi... Iba z pohľadu tohto vnútorného života tónov a zvukov má zmysel nazývať to „hudbou“... Dokonca aj v jednom jedinom tóne čvirikania vtáka možno odhaliť obrovský vtáčí koncert. A v jednom zvuku nášho ľudského hlasu možno pri pozornom načúvaní počuť ohromné chóry plné zvukov a piesní ľudského hlasu. Ale prirodzené schopnosti nášho „hudobného sluchu“ sú ohlušené a paralyzované mnohými ekologickými krízami. *Tie sa takisto vyskytujú hlavne v hudbe.* (Peter Hübner, „The Harmony Laws of Nature in the Microcosm of Mušie“. Z prednášok prednesených na fakultách medicíny na University of Heidelberg a Universities of Magdeburg, ako aj výňatky z diskusií. AAR EDITION 1996, s. 13)

Na 11. strane toho istého článku autor uvádza typy hudobných vibrácií, ktorým sme dnes vystavení a hovorí o tom, ako vzbudzujú podráždenie a porušujú súlad s harmonickými zákonmi prírody.

V dnešnej dobe ekologickej krízy sa vytratila prirodzená snaha človeka dosiahnuť životnú harmóniu. Preto by sme nemali byť

prekvapení, že súčasný hudobný žáner vyvoláva najmä duševné napätie, povrchné pocity a telesné vnemy, či je to v avantgardnom umení prostredníctvom intelektuálno-kompozičnej techniky, alebo v beat-and-pop scéne, kde nešťastné deti tejto doby ekologickej skazy sveta volajú po stratenej harmónii života a hudby.

Dovoľte mi, aby som sa na chvíľu pozastavil a podelil sa s vami o myšlienky, napísané E. G. Whiteovou pred viac než storočím. Uvidíme, ako veda opäť potvrdzuje slová tejto ženy, ktorej výroky boli až dodnes tak často odmietané.

Satan nemá námietky proti hudbe, ak z nej môže urobiť prostriedok, ktorým si získa prístup do mysli mladých ľudí. (Testimonies, zv. 1., s. 506) **Satan vie, ktoré orgány má vzrušiť, aby podnietil, ovládol a okúzľil myseľ.** (Tamtiež, s. 497) **Prirodzená myseľ má sklony k pôžitkárstvu a sebauspokojovaniu.** (Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 235) **Ak sa to hodí jeho zámeru (satana), môže u ľudí vyvolať okúzľujúce pocity.** (Tamtiež, s. 27) **Ten, kto vo svojom vnútri prežíva stálu prítomnosť Spasiteľa, nebude ho pred ostatnými zneuctievať produkovaním tónov, ktoré odvracajú myseľ od Boha a neba k ľahkovážnym a ničomným veciam.** (Testimonies, zv. 1., s. 510) Pisateľka týchto výrokov videla jasne, že hudba má moc navodiť atmosféru a že niektoré z ľahkovážnych populárnych piesní jej doby neboli vhodné pre Božie deti. Možno len hádať, aká by bola jej reakcia na niektoré prejavy a atmosféru v hudbe, ktorú dnes počujeme všade okolo nás. O určitom druhu hudby povedala, že **namiesto podnecovania k svätosti a duchovnosti je prostriedkom odvádzania mysle od pravdy.** Ďalej označuje druh hudby: **piesne ľahkého žánru a ...populárna hudba.** (Tamtiež, s. 497) Keď hovorí o reakciách, ktoré niektoré druhy hudobných prejavov vyvolávajú, používa termíny ako **príjemné pobláznenie** (Tamtiež, s. 506), **zničenie predstavivosti** (Testimonies, zv. 4., s. 653), a keď hovorí o druhu inšpirácie, používa pojem **prebytok nadšenia a akýsi druh inšpirovania.** (Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 339) A opäť, keď sa zmieňuje o účinku niektorých hudobných foriem, napísala: **Pripravuje zúčastnených na nesväté myšlienky a činy.** (Tamtiež, s. 339)

Prof. I. Prigogine, riaditeľ Medzinárodného inštitútu pre fyziku a chémiu na Univerzite v Bruseli, je považovaný za jedného z popredných vedeckých mysliteľov našej doby. Keď verejne odporúčal aktivity Petra Hübnera v oblasti hudobného a zvukového výskumu, musel povedať toto:

Vplyv hudby na činnosť mozgu sa mi javí ako veľmi dôležitý fenomén našej modernej spoločnosti, v ktorej mladí ľudia často prejavujú zvláštnu záľubu v divokej hudbe, akou je rocková hudba. To by mohlo viesť k zaujímavým výskumom v oblasti vplyvu hudby na mozgové vlny. Súvisí to so štúdiami, ktoré prebiehajú v rôznych krajinách a zaoberajú sa znečisťovaním prostredia hlukom.

Ako naznačil Peter Hübner a ďalší, hudba môže mať dôležitý terapeutický účinok. Pre všetky tieto dôvody považujem podporovanie práce Petra Hübnera za zaujímavé a využiteľné. (International experts on the work of classical composer and musicologist Peter Hübner, publikované cez AAR EDITION Rainsbom 1, 34295 Nemecko, 1995).

Pred viac než sto rokmi zaznel tento osamelý hlas varovania, ktorý ešte aj dnes napriek jednoznačným vedeckým dôkazom odmietame prijať. Tieto postoje voči výskumu Petra Hübnera zastávajú len niekoľkí osamotení bádatelia, ktorí podporujú jeho prácu. Dosvedčí to nasledujúci zoznam:

- **Hudobní skladatelia: Bernardt Alios Zimmerman, Herbert Eimert, Noam Sheriff.**
- **Dirigenti a hudobníci: Herbert Von Karajan, Jesus Lopes Cobos, Zubin Metha, Hans Vonk, Vladimír Aškenazy, Shalom Ronly - Riklis, Mstislav Rostropovič, Dr. Rothenberg.**
- **Vedci: Prof. I. Prigogine, Prof. G. Hildebrandt, Prof. Paul J. Rosch, Prof. Hans Schadewaldt, Dr. Helmut Schmidt, Dr. Lazaroff, Dr. S Korotkow...**
- **Terapeuti: Prof. Reuven Feuerstein, Dr. Larry Dossey, Gertrud Orff.**

Zoznam je oveľa dlhší a všetci títo ľudia sú uznávanými odborníkmi vo svojom odbore.

Boh nám všetkým daroval úžasne stvorené orgány, aby sme ich používali na vlastný prospech a pre dobro tých, ktorí sú okolo nás. Všetky tieto zložito a starostlivo vytvorené štruktúry sú súčasťou chrámu nášho tela, ktorý patrí Stvoriteľovi. On chce v nás prebývať prostredníctvom Svätého Ducha a zaujať miesto v našom živote. S láskou nás varuje pred následkami zneužívania chrámu Ducha. **„Či neviete, že ste chrámom Božím a že Duch Boží vo vás prebýva? Ak niekto kazí Boží chrám, toho skazí Boh. Lebo chrám Boží je svätý a tým ste vy!“** (1 Kor 3,16.17)

Seriózne uvažujme nad tým, čomu vystavujeme chrámy nášho tela. Starostlivo zhodnoťme následky skôr, než pôjdeme a budeme počúvať akýkoľvek druh hudby, pri akejkolvek hlasitosti len preto, že telo hovorí, že sa cíti pri tom príjemne. Zamyslite sa nad atmosférou, ktorú vyvoláva hudba, ktorú počúvate. **„Skúmajte duchov, či sú z Boha“** (1 Ján 4,1) a proste Svätého Ducha, aby vás viedol pri voľbe, ktorú robíte v oblasti hudby i v iných sférach života.

Ostáva zodpovedať otázku: Čo tvorí dobrú hudbu a akému druhu hudby sa mám vyvarovať za každú cenu? Aby sme mohli nájsť odpoveď na túto otázku, musíme preskúmať viac, nielen samotnú hudbu. Potrebujeme preniknúť priamo do mašinérie dnešného moderného popového priemyslu. Je teda nesmierne dôležité otvoriť ďalšie strany knihy rock'n rollu a nechať, aby tento priemysel a jeho predstavitelia hovorili sami za seba. Ak sa o tom všetkom chcete dozvedieť pravdu, bude najlepšie nechať hovoriť tých, ktorí sú do veci zainteresovaní. Keď vstupujete do ďalšej kapitoly, je mojou úprimnou prosbou, aby ste sa naučili preverovať duchov a potom použili meter, o ktorom hovoril sám Kristus u Matúša 7,16.17: **„Po ich ovocí ich poznáte. Či varí oberajú z trnia hrozno alebo z bodľacia figy? Tak každý dobrý strom rodí dobré ovocie a zlý strom rodí zlé ovocie.“**

3. kapitola

Hudba a duch vzbury

„Lebo odbojnosť je (ako) hriech čarodejníctva, svojvoľnosť je (ako) hriech modlárstva.“ (1 Sam 15,23)

Väčšina informácií, ktoré uvádzam v tejto kapitole, pochádza z materiálov, ktoré boli už mnohokrát predstavené v súvislosti s rock-popovým hudobným priemyslom a s ním spojenými udalosťami. Niektoré fakty sú nové a väčšina z nich je prinajmenšom šokujúca, pretože odhaľuje pozadie tejto scény. Hlavným cieľom je nechať hovoriť najmä predstaviteľov tohto odvetvia, aby ste sa mohli presvedčiť, že to nie som len ja, kto vidí veci v istom svetle vďaka skúsenostiam, ktoré som v hudobnom priemysle zažil. Sú to aj samotné hviezdy, ktoré vidia svoj priemysel z tej istej perspektívy.

Predmetom štúdia tejto kapitoly je staré príslovie „víno, spev, ženy“, ktoré sa v rock'n rollovom priemysle stalo obnoseným klišé „sex, drogy a rock'n roll.“ Predstavuje štandardnú líniu životného štýlu hviezd a hrdinov hudobného priemyslu. Vo svete rocku toho objavíme samozrejme viac, než je len toto zaužívané heslo. Ale najprv sa chcem pokúsiť vyjadriť tento postoj jedným slovom - **vzbura**.

Prosím, čítajte túto kapitolu s modlitbou. Predstavte si pri tom kontrast medzi človekom v zajatí rock-popovej scény a tým, ktorý chce byť nasledovníkom tichého a pokorného Ježiša.

Vzbura

Rolling Stone Magazine, prestížny rockový časopis pyšne zaznamenal z mimoriadnej televíznej relácie pri príležitosti 20. výročia rovnomennej skupiny:

Nepreháňame, keď povieme, že vzbura je v rocku viac než len príležitostná téma. Je to jeho samotné srdce a duša...

Keď listujeme stránky rock'n rollovej histórie, zistíme, že opakujúcou sa témou, vštepovanou do mysle, je znovu a znovu vzbura.

Čo však spôsobilo, že myšlienka vzbury sa premenila na takú príťažlivú zábavu pre mládež od polovice až do konca 20. storočia? Nebol to v žiadnom prípade nejaký nový postoj, ktorý náhle prenikol na scénu v 50-tych rokoch. Pravdou je, že od začiatku 50-tych rokov a zrodenia rock'n rollu nastal prudký nárast odporu voči všetkým zákonom a normám.

Je príčinou zlá spoločnosť, že rock'n roll sa vyliadol do prostredia mladistvých delikventov, hľadajúcich falošné dobrodružstvo? Alebo existoval recept, podľa ktorého sa takmer pred polstoročím pripravilo a upieklo to, čo pôvodne nemalo nič spoločné s hudbou, ale poslúžilo veľkolepému vjazdu rock'n rollovej revolúcie?

Jedna z najväčších vojen sa skončila len uprostred 40-tych rokov. Väčšina detí, ktorá videla posledné roky tejto vojny, vyrástla v 50-tych rokoch na mladých a dospelých ľudí. Ale práve v rokoch rozruchu, ktoré nasledovali, bolo zvedavým mysliam vyrastajúcich detí predstavené pokrytectvo a dvojité miery sveta dospelých. Po hrozných scénach, ktorých svedkom bol svet bez vlády, zaznelo jasné posolstvo, že ani takzvaný stabilný svet politikov a učencov, ktorí za oblekmi a veľkými rečami skrývali primitívneho človeka, nedokáže priviazať zúrivé zviera ľudskej nenásytnej a ničivej povahy. Na bojových poliach smrtí sa stalo niečo, čo malo zmeniť svet navždy. A hudba nemala týmto premenám uniknúť.

Rozpory boli také jasné, že ich mohlo rozoznať aj dieťa. Majestátne rúcha veľkolepých prejavov a vysokomyseľnej rétoriky zrazu spadli z trasúcich sa chudokrvných postáv dvojako hovoriacich politikov. So strhnutými maskami dávali naslepo sľuby, robili zmluvy, podpisovali pakty, ktoré ich napokon pochovali do hrobu „svetlej budúcnosti“. To všetko bolo spečatené a vyvrcholilo v Organizácii spojených národov. Čoskoro sme sa stali svedkami sveta plného podvodných trikov, ktorý sa zmieta a borí v bahne, zatiaľ čo ničenie pokračuje. Krv a slzy, ktoré nasledovali v ďalších desaťročiach, premenili modrú farbu zástancov mieru na planéte na krvavú škvrtu trápnej prehry.

Zatiaľ čo v médiách polohlasom spievajúci umelci z Tin Pán Alley vypúšťali do vzduchu svoje ľúbostné sentimentálne piesne, aj Európa sa ocitla v krvavom kúpeli svetových rozmerov. Zdalo sa, že hlasy a slová hudobníkov, ako boli Bing Crosby, Perry Combo, Patti Page a Frank Sinatra, spievajúcich skladby, ktoré napísali George Gershwin, Irving Berlín a Cole Porter, stoja v ostrom protiklade voči ničiacej ľudskej pochabosti, dusiacej tento malý glóbus, ktorý nazývame Planéta Zem. V zemi slobody a voľnosti sa zdalo všetko v poriadku, kým chlapci strýka Sama* nepodpísali službu armáde v cudzine. Doma ženy a deti z diaľky sledovali, ako sa pred ich očami rozprestrela hrôza víťazstva. Súčasne, v uštipačnom kontraste, zneli melódie Rosemary Clooney a Andrews Sisters. Vtom sa náhle a prudko otriasla bláznivá a driemajúca nádhera amerického sna. Stalo sa to po trúfalom útoku zo strany malého ostrovného národa s rovnako útlými ľuďmi, ktorí sa odvážili zaletieť do prístavu Pearl Harbour a zbombardovať americkú námornú flotilu. To vyvolalo šokujúcu odozvu. Odplata bola krutá, keď boli na mestá Hirošima a Nagasaki vypustené valcovité kusy kovu, ktoré zmenili milióny nevinných ľudí na prach. Pokrytectvo vojny sa dovŕšilo, ale lži sa valili rýchle jedna za druhou. Začali sa nové preteky v zbrojení a zatiaľ čo svet bol zhrozený, Amerika a Rusko posunuli atómový omyl o krok ďalej a uvrhli svet na mrazivú púšť studenej vojny a globálnych pretekov v zbrojení.

Nadišiel čas na revolúciu. Chabú dôveru, ktorú svet vo veľkom vložil do svojich zvelebovaných vodcov, mnohí videli ako podvod na nesprávnom mieste. Mladí to všetko vnímali. Teraz potrebovali hybnú silu, aby mohli uniknúť dvojakým mieram logiky dospelých. Niečo, čo by navodilo atmosféru bezstarostného pokoja, bez filozofie sebavedomých stredných vrstiev a politických intríg. Mladí ľudia hľadali novú a jednoduchú formu uvoľnenia. Takú, ktorá by vyjadrovala ich emócie a hovorila svetu: toto je naša cesta. Našli sme ju. Nastal moment, keď vystupujeme na verejnosť, aby sme vyjadrili svoje vnútorné sklamanie. Teraz ukážeme tomuto takzvanému zrelému svetu, múdrosti dospelých, že vieme aj my pozdvihnúť svoj hlas.

Nastala tá veľká chvíľa, keď prvý huslista zahrá svoj part. Všetky hudobné myšlienky a vyjadrenia, ktoré boli doménou kultov a subkultúr, našli svoje miesto v melódii a takte rock'n rollu - novej kultúry pre novú generáciu. Vznikajúca sieť masmédií bola pripravená prijať túto novú, energickú formu umenia. Prvé vinylové platne 78-ky už boli na svete a pripravili cestu pre nové a výhodné 45-ky. Nové platne znamenali veľký technologický pokrok. Boli oveľa menšie a hlavne lacnejšie. Teraz si už aj teenageri mohli dovoliť kúpiť platne, ktoré sa dali ľahko púšťať na nových prenosných hifi gramofó-

* hovorovo Američania

noch. Opona 50-tych rokov sa zatiahla a na javisku sa objavili noví „puberfácki“ hrdinovia rock'n rollu. Bili Haley and Comets prerazili hitmi ako „Rock around the Clock“ (1955), The Platters vyšli s piesňami ako „The (ircat Pretender“ (1956) a potom sa objavil Elvis Presley, „kráľ“ rock'n rollu, krútiac svojimi bokmi na Heartbrak Hotel a Jailhouse Rock.

Médium bolo perfektné. Za textami neboli žiadne seriózne, vysokomyseľné filozofie. V skutočnosti väčšina z toho, čo bolo po filozofickej stránke povedané v hudbe 50-tych rokov, by sa dala zhrnúť jedným slovom: nič. Skutočné posolstvo leží v energickom, pulzujúcom, synkopickom rytme rock'n rollu. Ten bol založený na dvanásť-taktovom frázovaní černošského rhythm and blues s rytmickým prízvukom na druhej a štvrtej dobe. To je recept, ktorý dal rock'n rollu jeho rytmický ráz a spôsobil, že je prakticky nemožné, aby mladí ľudia zostali pri jeho počúvaní sedieť. Slová piesní akoby boli dodané navyše. Niektoré z heslovitých riadkov mali hĺbku asi ako toto: „Pod'me na tancovačku, ó bejby, pod'me na tancovačku.“ „Nie si nič iné iba poľovnícky pes štekajúci celý čas.“ „Awopbopaloobopalopbamboom, Tuttie Fruitti all rootie.“ A najdomyselnejšie znelo: „Go, go, go, Johnny, go. Go, go, go, Johnny, go. Go, Johnny B. Goode.“

Neexistuje nič bezvýznamnejšie, než texty prvotného rock'n rollu. Pri najlepší boli plytké a veľmi povrchné, podradné a lacné. Ale mládež tohto desaťročia tým perfektne vyjadrila svoju nespokojnosť. Bol to spôsob, ako povedať veľa tak, že sa vlastne nepovie nič. Pokrytecký a moralistický svet dospelých sa postavil do opozície proti tejto novej forme „pôžitkárstva.“ Pálili platne a verejnými prejavmi odsudzovali túto hroznú kliatbu Zabudli však, že svojím rozporuplným príkladom sami vrhli guľu valiacu sa po kolárskej dráhe rock'n rollu. „Nerobte tak, ako robím, ale ako hovorím.“ K tejto zásade sa už nikdy viac nepripojil žiaden „rebelant bez príčiny“.

Tienistý dopad, ktorý rock'n roll mal na svet a zvlášť na dospievajúcich, je nepredstaviteľný. Tento názor nezastávajú len ultrakonzervatívne pravice-skupiny. Hudobníci a ďalší ľudia, ktorí robili žurnalistickú prácu o tomto odvetví, sú v tom zajedno.

Dlhoročný novinár a stúpenec rock'n rollových trendov, **Gary Herman** píše o svojej skúsenosti s rockovým a popovým priemyslom vo svojej knihe **Rock'n Roll Babylon**. (Vydaná r. 1994 v Plexus Publishing Limited of London) Jej titul možno naznačuje, že je to kniha, ktorú napísal nejaký antirock'n rollový aktivista, ale nič nemôže byť od pravdy ďalej než toto. V skutočnosti, aj keď jej názov môže mať nejaký domnelo biblický význam, toto dielo nie je vôbec inšpirované biblicky. Keď som ho čítal, mal som dojem, že Gary Her-

man pravdepodobne nemal vôbec žiadne „kresťanské“ sklony. Svoj predslov začína takto:

Už na začiatku by som mal povedať, že milujem rock'n roll. Ten ma v rôznych životných situáciách vzrušoval, utešoval, zarmucoval a robil mi radosť. Vždy ma dojímalo. A ako u väčšiny detí mojej generácie, rock'n rollové hviezdy boli mojimi priateľmi, idolmi v nepriateľskom tábore zasvätenom bezohľadnej honbe za bohatstvom, podpore pokryteckej morálky a potláčaniu energických prejavov mládeže.

Chcem sa spolu s Garym Hermanom venovať niekoľkým výrokom z tej časti jeho preslovu, keď spomína pokryteckých moralistov „bezohľadnú honbu za bohatstvom“. Láska k peniazom prevláda tak isto v rock'n rollovom priemysle a medzi jeho hviezdami. Pokiaľ ide o materializmus, rock'n roll sa radí medzi najod danejších zlatokopov všetkých čias. Rozmýšľam, či ste postrehli Garyho výrok: „...**rock'n rollové hviezdy mi boli priateľmi, idolmi (modlami)...**“ Ako hľadáme my, ktorí sa nazývame kresťanmi na pop hviezd? Zbožňujeme ich? Vylepujeme si ich fotky a plagáty po stenách svojej izby, vypisujeme si názvy našich obľúbených skupín a sólových spevákov na obaly kníh a tašky? Nemôže to byť vonkajší prejav modlárstva? Overiť sa to dá jednoducho. Vyžaduje to len úprimnosť a túžbu počuť hlas Svätého Duha, ktorý k vám prehovára. Predvediem vám malý test vo forme niekoľkých otázok. Keď cez deň snívate o svojom hrdinovi, je tým hrdinom Ježiš? Ak chcete niekoho napodobniť, nejaký imidž alebo štýl, je to imidž a charakter tichého a pokorného Spasiteľa? Ak vravíte, že vašim „skutočným“ hrdinom je Ježiš, prečo sa potom neprejavuje ani jeden zreteľný náznak jeho pôsobenia vo vašom živote? Biblia, naša prvoradá pomôcka na skúmanie duchov, hovorí v **1. Jánovej 2,4**: „**Kto hovorí: Poznám ho, ale jeho prikázania nezachováva, je klamár a niet v ňom pravdy.**“ (A to sa vzťahuje aj na jeho prikázania o modlárstve) Skôr ako budeme pokračovať, porozmýšľajte o hlbšom zmysle týchto otázok a uvedenej časti Písma.

Rock'n roll je potulný fenomén. Preskakuje ploty a odmieta hranice. V 50-tych rokoch plných strachu, keď sa zdalo, že svet je zmrazený do mocenských blokov studenej vojny, bola ľahostajnosť a nevšímavosť, ktorú rock'n roll prejavoval voči bariéram a konvenciám rás, geografie, pohlavia a veku, postrachom ako pre pánov tak i pre otrokov tohto zriadenia *Rock'n roll 50-tych rokov - s jeho rebelantskými ideami, opojnou zmesou sentimentality a pocitom úzkosti, s jeho nerešpektovaním pravidiel melódie a rytmu a s jeho elektrizujúcim vystupovaním* — pomohol vytvoriť a upevniť

vzájomné spoločenstvo medzi rozdielnymi skupinami teenagerov, ktorí v hudbe objavili symboly svojich najtemnejších snov. Nie div, že rock'n roll bol samozvanými strážcami morálky odsúdený ako „neprístojný“ a „zmyselný“. (Rock'n Roll Babylon, s. 15)

Je tu ešte jeden rozmer histórie rock'n rollu, ktorý si musíme všimnúť. Bez týchto spojitostí by sme nemohli celkom pochopiť a posúdiť hudobné korene rocku. Pretože práve tieto formy rytmu a zvuku napokon vyvolali zrod hudobných štýlov, ktoré sú také vlastné rock'n rollu.

Späť ku koreňom (džez a blues)

Nechajme jedného z popredných historikov džezu a tomu príbuzných foriem povedať, aký obrovský vplyv mala a dodnes má táto forma hudby na hudobné štýly 20. storočia. Zo srdca Afriky prišiel otrokárskymi cestami do Ameriky a na západ rytmický štýl, ktorý, aj keď modifikovaný, prispôsobený a interpretovaný západným myslením, napokon úplne ovládol svet hudby. **Joachim E. Berendt** (ktorý získal vyznamenanie ako džezový spisovateľ, a ktorý viedol a režíroval džezové show, televízne programy, filmy a nahrávky) hovorí v „**The Jazz Book**“ na strane 3 toto:

...mať aktívny záujem o džez znamená pracovať pre väčšinu, pretože populárna hudba našej doby žije z džezu. Každá hudba, ktorú počujeme v televíznych seriáloch a v top rebríčkoch v rádiu, v hotelových vestibuloch a výťahoch, v reklamách a filmoch, každá hudba, na ktorú tancujeme od charlestonu po rock, fank a disco, všetky tie zvuky, ktoré nás denne zaplavujú - všetka táto hudba pochádza z džezu (pretože beat sa do západnej hudby dostal z džezu).

Keď sa americkí černoši a miešanci, ktorí pochádzali zo starej francúzskej koloniálnej kultúry, zmiešali s etnickým obyvateľstvom Ameriky, ich hudba a tradície utkali nový gobelín a spôsobili zmenu, ktorá zmiernila napätie tých čias. To, čo zostalo ako podstata afrického prejavu bol pravidelný rytmus [beat], ktorý je africkej kultúre vlastný. Z týchto koreňov sa vyvinul nielen džez, ale aj jeho emocionálny nasledovník „blues“.

Dvanásťtaktová štruktúra bluesu je v podstate rovnaká od najstaršieho bluesu až po spleť modernej bluesovej hudby. Bluesové melódie a improvizácie majú svoju špecifickú príchuť známu ako „bluesové tóny“.

Hudba černochohov prinesená z Afriky do „nového sveta“ bola prevažne pentatonická, inými slovami ich stupnica nepozostávala zo siedmich tónov ako naša, ale z piatich. Keď sa títo černoši stretli s európskou hudbou v Amerike a začali tvoriť vlastnú hudbu,

veľmi rýchlo prispôbili svoju pentatonickú citlivosť nášmu tónovému systému. Problematické zostali len dva intervaly, ktoré v ich systéme neexistovali: tretí a siedmy stupeň. Aby ich prispôbili svojmu hudobnému cíteniu, museli ich znížiť o pol tónu... V tomto procese sa „zmenšená tercia“ a „malá septima“ – aby sme použili vžitú hudobnú termíny - stali *bluesovými tónmi*. (The Jazz Book, s. 159,160)

Blues bola ľudová hudba čiernych Američanov, ktorou vyjadrovali ťažkosti života a smútok rozbitých vzťahov (najmä vzťahov medzi mužom a ženou) počas americkej otrokárskej éry. Práve v období, keď boli putá otroctva pretrhnuté a černosi sa začali sťahovať do väčších centier, sa džez začal vynárať na povrch ako „nová“ forma hudobného vyjadrenia.

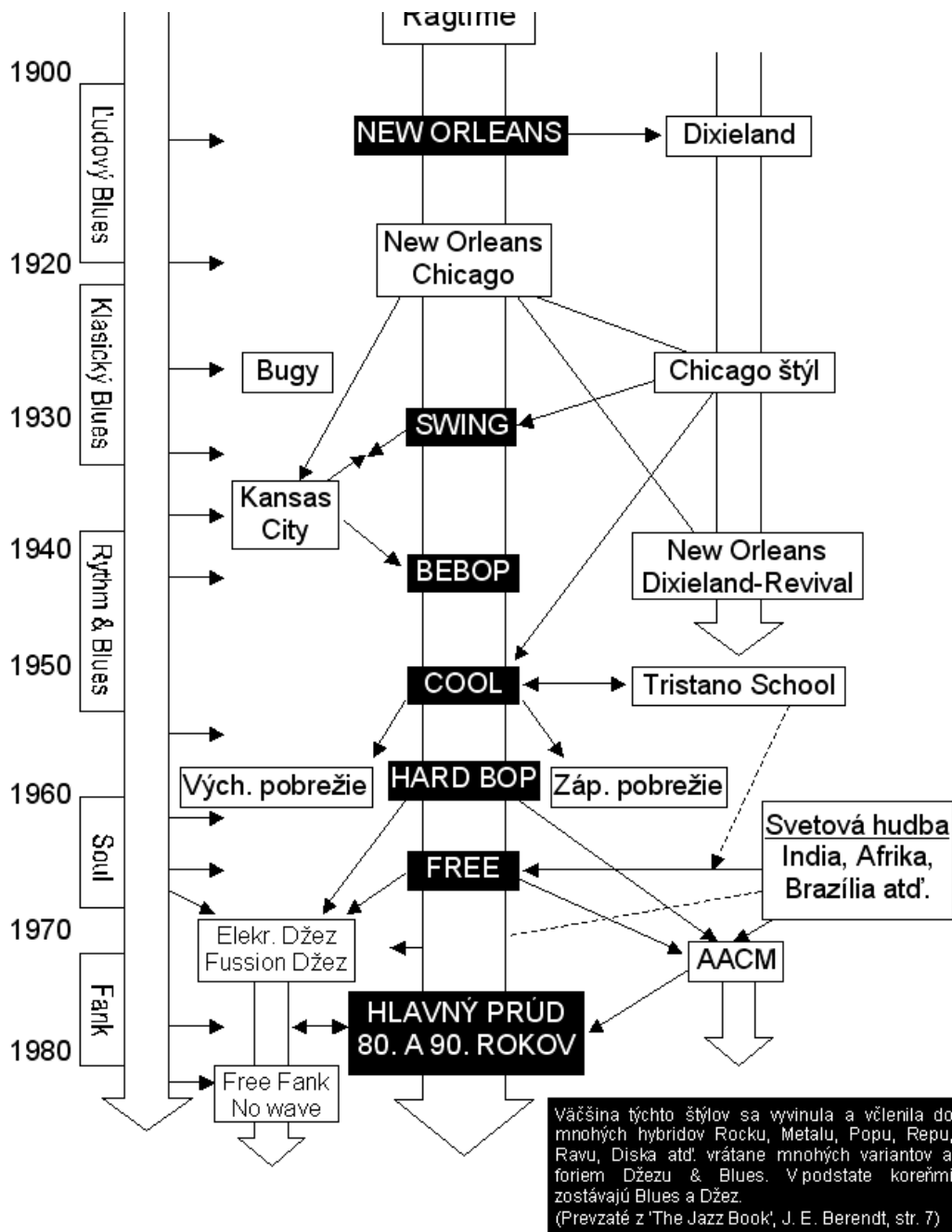
Zo svojich „rodných miest“ v New Orleans, Memphis, St. Louis, Dallas, Kansas a iných miest stredného západu sa džez rozšíril a vyvinul do nových zmiešaných foriem. Prvé roky ragtime a dixielandu prešli a napokon splodili swing, potom bebop a za nimi nasledoval cool a hard bop. Tieto štýly smerovali do voľného štýlu „free“ 60-tych rokov a nakoniec splynuli do hlavného prúdu 70-tych a 80-tych rokov.

Zatiaľ čo na džezovej scéne prebiehal tento proces, blues takisto prechádzal svojimi premenami. V rokoch 1920 ľudový blues uvoľňoval cestu klasickému. Táto éra trvala až do 40-tych a 50-tych rokov - do uvedenia rhythm & blues. V tomto období sa fanatický rytmus na spôsob parnej lokomotívy, v synkopickom džezovom takte stretol s dvanásťtaktovou jednoduchosťou rhythm & blues a napokon sa to prenieslo do raného rock'n rollu.

Nakoniec myšlienka afrického pravidelného rytmu sa uplatnila a našla svoje skomercializované vyjadrenie v rebelantských ideách rocku 50-tych rokov. Odteraz svet objímal kľúčový element džezu a bluesu, beat. Na tomto rytmickom základe bol vybudovaný mrakodrap všetkých dnešných populárnych foriem hudby. Podstatou ich hudobnej štruktúry až do dnešného dňa zostáva beat. Je to totiž beat, ktorý emocionálne ovplyvňuje schopnosti ľudskej psychiky tak ako nijaký iný prvok rock'n rollu.

„Šéfdirigent“ bol pripravený a jeho plán sa realizoval s absolútnou presnosťou. Roky, keď načerpal skúsenosti ako vodca nebeských chórov, sa nakoniec začali vyplácať. Takmer šesťtisíc rokov praxe a skúseností po celej zemeguli vyvrcholilo teraz, keď rock'n roll explodoval po celej komunikačnej sieti planéty Zem, s väčšou nukleárnou silou než atómové bomby v Japonsku. Nič sa už nevráti do pôvodných koľají...

Vývoj džezu a bluesu

4. kapitola

Informácie z prvej ruky

„Po ich ovocí ich poznáte. Či varí oberajú z trnia hrozno alebo z bodľáčia figy?“ (Mat 7,16)

Otázky, ktoré budem klásť v tejto kapitole, sú v podstate základnými otázkami, ktoré si máme položiť vždy, keď chceme „skúmať duchov“, (1 Ján 4,1) Z ktorého duchovného stromu berie rockový a popový priemysel svoje ovocie? Aká bude reakcia verného Kristovho nasledovníka, ak zistí, že to, čo sa mu páči, je v skutočnosti zakorenené v duchovnej záhrade nepriateľa satana?

Mohol by som vám v celej tejto kapitole podať vlastný názor a vysvetliť, prečo som presvedčený, že v pozadí rock'n rollu je satanovo náboženstvo. Ale myslím, že bude oveľa užitočnejšie, ak opäť nechám, aby osobností tohto druhu umenia hovorili sami za seba, aby ste mali informácie z prvej ruky. Ich výpovede sú veľmi presvedčivé a jasné.

Rock'n roll je agresívna forma umenia, číre nepriateľstvo a agresia. Som presvedčený, že je to niečo ako náboženstvo. (Blacky Lawless of „Wasp“, v interview s „Washington Post“)

Pravdaže, niet záruk, že Blacky Lawless sa tu odvoláva na náboženstvo v tradičnom zmysle. Možno len opisuje vzťah, ktorý prechováva k danému druhu umeleckého vyjadrenia, vášň, ktorá očividne hraničí s religiozitou. Nezvolil som tento citát, aby som dokázal, že Lawless vidí rock ako nábo-

ženstvo, ale skôr, aby som demonštroval ovocie a ducha tohto expresívneho prostriedku - „čire nepriateľstvo a agresiu“.

Bol by som prekvapený, ak by niektorý hudobník alebo predstaviteľ hudobného priemyslu vedome uctieval rock'n roll ako náboženský predmet. Mojmím cieľom nieje overiť a dokázať to, ale skôr poukázať, že v pozadí hudby je náboženská atmosféra. Jej štýly, postoje a nasmerovanie najjasnejšie dokazujú, že tu je duch démonických rozmerov, ktorý naplňa všetko. Bude dobré, keď si pri tom pripomenieme jednu biblickú zásadu z desatora prikázaní. Prikázanie, ktoré nás varuje pred robením modiel a uctievaním akéhokoľvek človekom vyrobeného alebo prírodného predmetu okrem Boha. Podľa Písma to znamená duchovnú zradu, neveru, často pripodobňovanú k smilstvu alebo prostitúcii. Ak je rock'n roll alebo čokoľvek iné postavené nad Boha, rovná sa to duchovnej nevere. Ak by odpadnutie rockovej kultúry bolo len také jednoduché, nijako to neospravedlňuje „svetské modlárstvo“ a potom by sa proti tomu dalo oveľa ľahšie bojovať. To ale určite nie je tento prípad.

Veľa ovocia, ktoré plodí strom rock'n rollu, bez pochýb odhaľuje, že to nie je ovocie pravého viniča. V sexe, drogách, milovaní peňazí, v deformovaných vzťahoch a v zaslepení okultizmom sa prejavuje ovocie tohto mocného média. Dokonca aj pôvod hudby a jej rytmického štýlu hovorí veľa o tom, odkiaľ jej hudobníci dostali inšpiráciu. Akonáhle si vaše oko privykne na tmú, začnete v temných uličkách rock'n rollu spoznávať modly zahalené v dlhých tieňoch démonického zvodu a takto budete prinútení rozhodnúť sa pre pohanského boha Bála alebo pre skutočného Boha Jahveho.

Rock'n rollová temnota

V roku 1956, krátko po zrode rock'n rollu, americký minister Albert Carter odsúdil túto novú hudobnú formu ako úplne prázdnu, bez kresťanskej etiky a zásad.

Mladí ľudia sa pod vplyvom rock'n rollu stávajú uctievačmi démonov. Prejavuje sa u nich sexuálna zvrátenosť, podnecovanie nezákonnosti, oslabovanie nervovej stability a zrútenie ideálu posvätnosti manželstva. Je to neblahý vplyv na mládež našej krajiny.
(Rock'n roll Babylon, Gary Herman, s. 153)

Odsudzovanie rock'n rollu prichádzalo zo všetkých kútov Spojených štátov. Takzvaní nositelia vlajky rozozvučali svoje hlasy v prenikavom a demonštračnom rozhorčení proti tejto novej duchovnej otrave, ktorá sa zrodila na pôde zeme slobody a voľnosti. Cenzúra hudby, televíznych vystúpení a dá sa povedať všetkého, čo malo niečo spoločné s rock'n rollom, bola na dennom poriadku. Situácia sa vyhrotila, keď r. 1959 počas vyšetrovania rekla-

mno-úplatkárskej aféry v Amerike bola táto záležitosť označená za národnú krízu. Bolo to, ako by sa v tejto forme ľudského vyjadrenia prejavil sám diabol. Dokonca aj v inak pokryteckom práve sa náhle prejavil záblesk svedomia. Sú tieto obvinenia opodstatnené, alebo je to iba niečo nové, čo dalo dôvod, aby sa farizeji 50-tych rokov mohli verejne rozkrikovať? Čas čoskoro odhalí pravdu, no bude už príliš neskoro. Svet bude chytený na háčik a nebude návratu späť.

Mnohí z prvých rock'n rollových hrdinov pochádzali zo silne kresťanského amerického prostredia. Mnohí z nich, ako napríklad Elvis Presley, prišli z černošských alebo chudobných belošských štvrtí a v ich svedomí zostával silný vplyv mravnosti a duchovnosti. Elvis mal imidž muža s jemnými črtami a na verejnosti sa teraz objavoval ako pokorný bohabojný chlapec so silnými kresťanskými koreňmi.

Jery Lete Lewis, pop-idol raných rock'n rollových dní, včas spoznal, do čoho bol zaangažovaný a v zmätku bol donútený predčasne ustúpiť. Nielenže ho rocková scéna odsúdila ako „rebel-rockera“, ale bol zlomyseľné napadnutý novinármi a moralistami za to, že sa oženil so svojou trinásťročnou sesternicou. Vždy hovorieval, že rock'n roll ho pošle do pekla. Nasledujúce slová nepochybne zaznejú ako varovanie pre tých, ktorí chápu ich význam:

Poznám správnu cestu. Bol som vychovaný ako dobrý kresťan. Ale nezvládol som to. (Rock'n roll Babylon, Gary Herman, s. 153)
Ďalší významný výrok Garyho Hermana hovorí v súvislosti s Jerrym Leem a Elvisom toto: **Napriek presvedčeniu, že Ježiš Kristus to neschvaľuje, sám Jerry (takisto ako Elvis, člen evanjelikálneho spoločenstva Assembly of God) je neschopný vymaniť sa z tohto vplyvu.**

I mnohí ďalší rockeri mali vo svojom kresťanskom svedomí takto zmätané pocity. Raz milovali, inokedy nenávideli svoj životný štýl. Little Richard, jeden z nich, sa po videní, ktoré dostal pri ceste lietadlom nad Austráliou v r. 1958, stal študentom teológie. Autor Gary Herman vidí jeho skúsenosť takto:

Stať sa kazateľom bolo pre neho len ako vstúpiť do ďalšieho odvetvia show biznisu, no vábenie rock'n rollu bolo pre tohto najzapálenejšieho spomedzi čiernych rockerov tej doby príliš silné. Našiel si perfektnú výhovorku - rock'n roll mal byť cestou, ako „učiť lásku, pretože hudba je univerzálnym jazykom.“ Reverend Carter to nemohol schváliť, ale Little Richard nebol jediným rockerom, ktorý sa pokúsil vytvoriť štvorcoý kruh. (Rock'n roll Babylon, Gary Herman, s. 153)

Niečo, čo mi naozaj bije do očí, je fakt, že nekresťanský autor Gary Herman vidí rozpor („štvorcový kruh“) v pokuse prispôbiť duch rock'n rollu duchu kresťanstva. Rozpor je vyjadrený ešte jasnejšie slovami, ktoré vyriekol Little Richard v neskorých 70-tych rokoch, keď opäť hľadal Boha:

„Moje skutočné presvedčenie o rock'n rolle je toto: Tento druh hudby je démonický... Veľa taktov dnešnej hudby je prevzatých z čarodejníckeho kultu, z bubnovania voodoo. Ak sa zaoberáte štúdiom rytmu hudby, ako som to robil ja, zistíte, že je to pravda. Som presvedčený, že tento druh hudby odvádza ľudí od Krista. Je nákazlivý...“ (Charles White, op. cit., s. 189)

Elvis - „kráľ“ bol ďalším rockerom, ktorý to zmiešal do takej miery, že sa zdalo, že verí v možnosť spojenia očividne okultnej filozofie s kresťanskými ideálmi.

Je dobre známe, že Elvis užíval množstvo rôznych drog. Jeden z členov Elvisovej ochranky tvrdil, že „kráľov“ zadok bol tak posiaty značkami po ihlách, že tam prakticky nebolo miesta pre ďalšiu injekciu. S drogami bol spojený záujem o metafyziku. Elvis študoval paranormálne (nevysvetliteľné) javy a komunikoval s médiom v Denveri (Colorado). Podľa vyjadrenia blízkych priateľov dokonca veril, že je reinkarnáciou Ježiša a má moc uzdravovať ľudí dotykom svojich rúk. Tvrdil, že pôsobením svojich myšlienok dokáže sformovať mraky. Ďalším zaujímavým faktom je, že Elvise ovplyvňovala Helena Petrovna Blavatska, ruská špiritistka, ktorá žila v období medzi r. 1831 - 1891. Bola zakladateľkou a hlavou teozofickej spoločnosti a najvplyvnejšou postavou okultného oživenia 19. storočia. Jej cieľom bolo premostiť priepasť, ktorá rozdeľovala okultné tradície východu a západu. Jej okultné syntézy i tvrdenie, že je vedená nadprirodzenými silami, do veľkej miery ovplyvnili okultizmus 20. storočia. Sú to učenia Heleny Petrovny Blavadskej, ktoré tvoria základ filozofie New Age. A práve z tohto pohľadu musíme vidieť skúsenosť Elvise a jeho tvrdenia, že je kresťanom.

Pravé kresťanstvo sa skúša zásadami a učením Božieho slova, nie filozofiou okultizmu a posolstvami sprostredkovanými médiom. Pamätáte si, čo sa píše v 1. Jánovej 4,1 o mnohých falošných prorokoch, ktorí prídu na svet, a že máme skúmať duchov, aby sme zistili, či sú z Boha? Vyzývam vás, aby ste skúmali duchov a sledovali, aké ovocie prinášajú ich otroci. Rock'n roll bol od samotného začiatku napojený na mocnosti tmy. Sám termín rock'n roll má svoj pôvod v nemravnosti a zvrhlosti najobľúbenejších satanových nástrojoch skazy. Nie sú to len nejaké klebety. O týchto faktoch sa s hrdosťou píše v článkoch, ktoré možno nájsť v niektorých dnes dostupných popredných rockových a metalových časopisoch. Dobrým príkladom je úryvok, ktorý som nedávno našiel na zadnej strane časopisu „**Ultrakill**“. Článok bol

nazvaný **The truth about the Devil** - Pravda o diablove. Uvádzajú sa v ňom niektoré tituly vzťahujúce sa na satana, väčšina z nich je biblického pôvodu. A ďalej sú uvedené niektoré iné pozoruhodné poznámky.

Máme satana, belzebuba, satanáša, hada... a pána neporiadku a anarchie... Ale čo to má spoločné s hudbou? Nuž, ešte pred heavy metálom sa diabol zameril na rock'n roll. Samotný termín rock'n roll vznikol ako americko-černošský výraz pre sex. A hriechne plodenie bolo poľom pôsobnosti pre diabla od nepamäti. (3. číslo, zadná strana)

Áké zvláštne priznanie! Priamo z prvej ruky. A názor, že rock a satan sú „starí posteľní partneri“ nie je iba exkluzívnym názorom nejakých článkov v časopisoch. Samotní hudobníci sú si dobre vedomí tohto vzájomného spojenia. Vezmite do úvahy nasledujúce výroky Dávida Bowieho, jednej z popredných osobností rockového a popového priemyslu všetkých čias:

Verím, že rock'n roll je nebezpečný. Ľahko môže priniesť západnej spoločnosti veľmi silné roztrpčenie... teraz musí zmeniť smer, a to je podľa mňa cieľ, kam smeruje - do temnej éry...

Domnievam sa, že my len hlásame niečo ešte temnejšie než sme sami.

Rock'n roll otvára cestu ešte nižším žvlom a duchom temnosti, ktoré - si myslím - nepotrebujeme. Rock bol stále diablovou hudbou — nepresvedčíte ma, že to tak nie je. (Rolling Stone Magazine, 1972)

Alebo tento výrok manažéra skupiny Rolling Stones v súvislosti so zapletením sa rock'n rollu do sexuality:

Rock JE sex. Pubert'ákom to musí udrieť do hlavy! (Time, 28. apríl, 1967, s. 53)

V celej histórii rocku a popu možno nájsť toto sexuálne posolstvo, ktoré vyniká ako maják, pyšne vystavujúc satanské farby tohto prúdu. Biblia hovorí viac než jasne o posvätnosti sexuálnych vzťahov medzi mužom a ženou. Dejiny izraelského národa často hovoria, ako ho satan viedol do pohanstva rafinovanými, vábivými zvodmi sexuálnej zvrhlosti. Diabol doslova predal svoj modlársky produkt tým, že zaujal oko a podnietil chuť účinnou zbraňou - žiadostivosťou. Skôr než si to Izraela uvedomili, klesli vždy tak hlboko, že začali mať sexuálne vzťahy s osobami rovnakého pohlavia. To, že mnohé

okultné praktiky zahŕňajú sexuálne rituály a bizarné orgie ako súčasť svojich obradov, nieje zhodou okolností. V rocku, či už je to náboženstvo alebo nie, hrá sexuálny prvok veľmi významnú úlohu a nikto, nech je akokoľvek predpojatý, nemôže tento do očí bijúci fakt poprieť. Stačí, ak si zapnete televízor a prepnete ho na niektorý z mnohých hudobných kanálov. V spôsobe, sugestívnych pohyboch, tanci, zobrazovaní, hudobnej atmosfére a texte uvidíte reč sexu, vťahujúcu do samotného srdca satanskej neresti a konečného zničenia. Satan sa smeje! Baví ho, keď vidí ako sa slabí a pritom sebaistí ľudia zhľukujú ako hladné šupy, aby uchmatli z jeho cudzoložného stola otrávené mäso. Myslíme si, že nás sa to netýka, no predsa často pristihneme sami sebe, pretože si chceme dožiť ten obľúbený produkt fantázie. Staneme sa „len“ divákmi a pritom si gratulujeme, že sa aktívne nezúčastňujeme na takom hanebnom správaní. Takmer v každej voľnej chvíľke sa pristihneme, ako preladujeme na niektorý z obľúbených televíznych programov, ktoré dnes tak často ponúkajú obrazy vášnivých sexuálnych objatí. V samospravodlivej slepote sami seba presvedčame, že to nepozeráme kvôli sexu. Nám sa páči len príbeh. Starší osamelí diváci vám povedia, že im televízia nahrádza spoločnosť, a že zlo vyobrazované v programoch nemá vplyv na ich vyspelú kresťanskú myseľ. Čo sa stalo so spoločenstvom Božieho svätého slova? S hodinami intenzívneho štúdia Biblie a vrúcnej modlitby, ktoré tak naliehavo potrebujeme? A tak jediné, čo dokážeme urobiť, stojac na prahu záverečnej hrôzy zeme a začiatku krásneho sna večnosti, je ponoriť sa hlbšie a hlbšie do stavu vlastnej duchovnej slepoty. Ach, koľko smutných, ustráchaných a nešťastných ľudí, ktorí to všetko vedeli, bude zúfalo hľadať útočisko, keď bude príliš neskoro! Klamali sme sa, že môžeme jednoducho zísť z herného poľa života a posadiť sa na hlavnej tribúne ako pozorovatelia, namiesto toho, aby sme odišli zo štadióna a pripojili sa k zástupom Božieho ľudu, ktorý nie je poškvrný svetom. Nie nadarmo sa hovorí, že sa meníme podľa toho, na čo hľadáme. Často sa to stáva bez toho, že by sme si túto zmenu vôbec všimli! ***Akú veľkú zodpovednosť ponesieme za to, že sme sebe, i tým, ktorým vravíme, že ich milujeme, dovolili užívať hriech bez pocitu viny. Nech nám Pán Boh všetkým pomôže.***

Keby som uviedol zoznam hudobníkov a estrádnych umelcov, ktorí si zahŕávali s okultizmom, vyznelo by to ako „kto je kto“ v show-biznise. Od Elvisa, cez Beatles, Rolling Stones, Eltona Johna, Jimmiho Hendrixa, Jima Morrisona, Led Zeppelin, Deep Purple, Rush, Iron Maiden, Metalicu, AC/DC, Stinga až po ďalších a ďalších. Výročia rockovej a popovej histórie sú posiate akné vyrážkami uctievania satana a sexuálnych perverzií. Dokonca ani niektoré uznávané osobnosti by si „nezakryli“ oči pred dvoma ľuďmi rovnakého pohlavia tráviacimi noc vo vášnivej „milostnej hre“. Napríklad

Elton John celkom bez hanby tvrdí, že na tom, keď idú dve osoby rovnakého pohlavia do postele, nie je nič zlé. Domnieva sa, že ľudia by mali byť v otázke sexu celkom slobodní, medze sa majú naznačiť iba vo vzťahu k zvieratám. Dávid Lee Roth, bývalý hlavný spevák skupiny Van Halen, hrdo vyhlásil: „Možno, že nevojdem do histórie, ale vojdem k tvojej malej dcérke.“ Nieje z toho jasné, odkiaľ hudobný priemysel a jeho predstavitelia obe-rajú svoje ovocie? Nechali sme to zájsť tak ďaleko, že sa upokojujeme, keď si navrávame: „my len kupujeme ich nahrávky a počúvame ich hudbu, ale nerobíme to, čo robia oni“. Zhruba pred šiestimi alebo siedmimi desaťročia-ami by sa aj formálny kresťan začervenal pri vyslovení takéhoto pokryteckého a samospravodlivého výroku. Ale dnes tí, ktorí sa nazývajú Božími deťmi, argumentujú takými priehľadnými výhovorkami, ako by jasné výstrahy v Božom slove patrili nejakým iným tvorom, nie nám, ľuďom. Pýtam sa vás, za koho zomrel Kristus? Prečo zomrel? A čo nás oprávňuje prekručiť a scest-nejšie aplikovať jasné napomenutia a zásady, ktoré nám boli dané, aby sme pod-ľa nich žili? Zmyslom zásad nieje, aby nás zväzovali a obmedzovali, ale aby nám dali slobodu od hriechu, no nie slobodu zotrvať v hriechu. Ich cieľom je obrátiť našu pozornosť na nebeské kráľovstvo. Opovažujeme sa biť Ježiša po tvári takým žalostným zdôvodňovaním a očakávať, že to prijme ako origi-nálnu smernicu evanjelia?

Je vôbec mysliteľné, aby kresťan s pokojom kupoval najnovšie nahrávky Madonny, o ktorej vie, že svojím životom a príkladom patrí medzi tých, ktorí sa vysmieávajú kresťanstvu a jeho zásadám výslovne sexuálne oplzlými vi-deoklipmi, propagačnými fotografiami a výroky? V októbri 1996 sa Ma-donne narodila dcéra Lourdes Maria Ciccone Leon. Nemala žiadne výčitky svedomia, keď verejne vyhlásila, že nemá v úmysle vydať sa za otca tohto dievčatka, ktorý s ňou žije v Los Angeles. Je zaujímavé všimnúť si zvláštne rozpory v tomto interview s Madonnou:

Poznám veľa manželských párov, ktoré žijú v rodinách, a pritom sú veľmi nešťastní a majú poškodené deti. Nemyslím si, že život v manželstve je zárukou, že vaše dieťa bude šťastné.

Nemanželský život takisto nie je zárukou, že vaše dieťa bude šťastné, ale o to tu teraz nejde. Podľa Božieho slova sme vyzvaní, aby sme žili zosobáše-ní a natrvalo spojení v „svätom manželskom zväzku“ skôr, než máme v úmysle priviesť dieťa na tento svet. Nehovorím to ako teóriu. Hovorím z vlastnej skúsenosti. Otázkou je, či sa rozhodnem pre poslušnosť Bohu, alebo pre poslušnosť túžbam môjho oslabeného svedomia. Biblia hovorí jasne, že „máme poslúchať Boha viac než ľudí.“ A okrem toho, žiaden vzťah nemá

záruku na prežitie, ak je to vzťah bez Krista. Článok pokračuje ďalej a uvádza:

Madonna, ktorej obscénsne videoklipy si vyslúžili rozhorčenie náboženských skupín, povedala, že nie je znepokojená tým, žeby jej povest' ako sex-kráľovnej sťažila výchovu jej dcéry. „Považujem sa za veľmi morálnu osobu. (Sunday Argus, 14/15, december 1996)

Človek sa musí čudovať, na akú morálnu príručku sa Madonna odvoláva, keď prehlasuje, že je „veľmi morálnou osobou“. Zatiaľ čo propaguje svoju morálku, v interviu uvádza, že nemá úmysel zmeniť svoj imidž zlého dievčaťa ani teraz, keď sa stala matkou.

George Michael je ďalším človekom z „pop-elity“, ktorý nemá príliš čisté svedomie v oblasti sexu, aj keď sa pokúša nechať ľudí v dohadoch o tom, či je homosexuál, alebo nie. Môžeme rozmýšľať, či jeho ukrývanie pravdy nie je iba ďalším propagačným trikom, ako sa udržať v novinách, najmä keď sa na to pozrieme vo svetle týchto výrokov:

Niektó ako ja, kto sedí s veľkým neónovým otáznikom nad hlavou, zákerne vyvoláva tieto otázky, a preto sa stáva okúzľujúcim predmetom záujmu. A v súvislosti s otázkou homosexuality hovorí: „Nikdy som neuvažoval, či je to prijateľné, alebo nie.“ Keď sa ho opýtali, či sa jeho sexuálny život vekom zlepšil, Michael odpovedal: „Ach, Bože, áno. A dokonca to ani nie je otázka zlepšenia. Ide skôr o to, že konečne viem, že žijem s tými pravými ľuďmi, a že mám pravú sexuálnu skúsenosť.“ Michael venoval svoj posledný album *Older* svojmu homo-priateľovi, ďalej tak podnecujúc dohady o jeho sexuálnej orientácii. (Sunday Times, 17. november 1996)

Ešte stále si lamete hlavu nad tým, z akého duchovného stromu oberá rockový priemysel svoje ovocie? Myslím si, že toto posolstvo je viac než jasné. Možno tento úryvok z knihy „*The world's greatest composers*“ o Stingovi zatlačie klinec po hlavičku a všetko ešte vyjasní:

Sting, o postave, ktorú hral vo filme *Brimstone and Treacle*, povedal: „...je to celkom milý chlapec... dobre vychovaný, ale aj dosť neslušný, jednu minútu sa smejete, ďalšiu sa prepadáte od hanby. Preto chcem ten film robiť... je bližšie môjmu pravému ja.“ To isté sa vzťahuje na postavu Feyda, ktorú hral vo filme „*Dune*“ o rok neskôr. „Ja som Feyd... som veľmi šťastný, že môžem vyhnat' svoj tieň, svojho démona na obrazovku. Väčšina ľudí musí

potláčať každý tmavý tieň, ktorý má vo svojom vnútri. Mne je umožnené prejavíť ho navonok.“ K obom roliam sa hodí označenie „knieia tmy“, ktoré si vyslúžil — a jeho hudba sa uberala tým istým tmavým smerom.

Kto iný je nazvaný kniežaťom tmy? Je ťažké vybaviť si spojitosť? A určite musí byť jasné, že to nie je len heavy metal, ako jeden článok tohto priemyslu, ktorý nesie na sebe visačku temnoty. Je to choroba satanského vplyvu, ktorá kazí tento hudobný stroj od vrchu až dolu, ktorá zdoláva každú bariéru a naplňa každú stránku popového a rockového priemyslu. Vplyvu, ktorý je prevládajúcim prvkom v jeho filozofii. Počuli ste to priamo od zainteresovaných ľudí. Keby som mal na výber, ani by som ich výroky nedal do tlače, ale ak dnes hovoríte o hriechu vo svete, nech je akokoľvek viditeľný a do očí bijúci, ľudia od vás stále požadujú dôkaz. Nuž teda tu je. Čo ma udivuje, to je stav slepoty voči hriechu, do ktorého klesli dokonca aj Božie deti. Častejšie sú to títo takzvaní kresťania, ktorí najhlasnejšie volajú po „hmataiteľnom dôkaze“, i keď by mali byť tými, ktorí majú rozvinutú citlivosť na rozpoznanie hriechu. Právě oni by mali rozoznať symptómy obávannej choroby na míle ďaleko.

Nie je to len rockový priemysel, ktorý sa rúha Bohu slovom i skutkom, ale - a to je smutné - aj tí, ktorí patria medzi Boží ľud, sa previnili tým istým hriechom. Čuduj sa svete, dokonca tí, ktorí pôsobia priamo na rockovej scéne, sú ochotní pohotovejšie priznať prepojenie tejto hudby s diablom než tí, ktorí by sa mali usilovať o to, aby zostali od satanovho vplyvu tak ďaleko, ako je to len možné, nevytvárajúc žiadne spolky so svetom. Akí sme to Boží svedkovia, keď sa vyrútime do ulíc kupovať nahrávky hudobníkov, ktorí majú takéto vzťah voči nášmu milujúcemu Pánovi a Spasiteľovi? Mick Jagger z „Rolling Stones“, ktorý napísal pieseň „Sympathy for the Devil“ povedal o Ježišovi toto:

Keby Ježiš bol obžalovaný na modernom súde, poslali by ho na lekárske vyšetrenie. S nálezom, že je posadnutý sebaklamom a ilúziami by bol vyhlásený za nekompetentného a neschopného vystupovať pred súdom vo veci svojho prípadu a bol poslaný do ústavu. (William Foster, Tovvard Soviet America, Elgin Enterprises Inc, Cal, s. 317)

Alebo čo povieť na tento výrok, ktorý podal Ringo Star v čase, keď bol ešte v Beatles:

My nie sme len anti-Kristovia... len anti-pápeženci a anti-kresťania. Ježiš je mŕtvy. (Playboy, feb. 1965, s. 58)

A on nebol jediným beatlesákom, ktorý sa odvážil tak ostro verbalizovať svoje cítenie. John Lennon napísal vo svojom „A Spaniard in the Works“, Simon and Schuster, NY, na s. 14 toto:

Ježiš je cesnak jediaci, smradľavý, malý, žltý, umastený fašistický bastard, katolícky Španiel.

Derek Taylor, bývalý tlačový tajomník pre Beatles, prehlásil:

Tu sú štyria liverpoolski chalani, rúhaví, vulgárni, a predsa ovládli svet. Je to akoby založili nové náboženstvo. Sú úplne anti-kristovsky naladení. Až natoľko, že ma šokujú! A to nie je ľahké. (Saturday Evening Post, 8. aug. 1964, s. 28)

Treba k tomu ešte niečo dodať? Alebo to mám napísať tučným, výrazným písmom, že rock'n rollová scéna je a od samotného začiatku bola satanovým dielom? Dovoľte mi, aby som na to opäť použil slová Dávida Bowieho:

**Rock bol vždy diablovou hudbou.
Nepresvedčíte ma, že to tak nie je.**

Áno, diabol sa zameril na rock'n roll od samotného začiatku jeho histórie, ako to výstižne popisuje časopis Ultrakill. Posuniem to ešte o krok bližšie k pravde, ak dodám, že on sa nielen zameril na rock'n roll od jeho začiatkov, ale bol v skutočnosti tým, kto prvý skoncipoval túto myšlienku. Aleister Crowley, otec moderného satanizmu sa nemýlil, keď prezradil, že zostavil systém mágie, ktorý, ak sa spojí s mocou hudby, môže spôsobiť revolúciu vo svete. To, čo robí Crowleyho filozofiu ešte jasnejšou je fakt, že mnohí ľudia z hudobného priemyslu, od hudobníkov po hlavných manažérov spoločností boli a stále sú nasledovníkmi Crowleyho satanistickej teológie. Jimmy Page zo skupiny Led Zeppelin bol Crowleyom tak hlboko očarený, že kúpil v Anglicku zámok pre Crowleyho - svojho radcu, učiteľa a priateľa. Okrem toho, že mu kúpil zámok, otvoril jednu z najväčších predajní okultnej literatúry v Londýne. Len nedávno som sa dozvedel od manželkinej sesternice, ktorá pre Jimmyho robila detskú opatrovatelku, že svoj obchod predal, podľa všetkého preto, lebo ľudia mu stále kradli knihy.

Ak by sme tieto fakty označili za náhodu, bolo by to absurdné. Niť demonizmu zväzuje všetky odvetvia rockového priemyslu. Podľa môjho presvedčenia ide o pripravený plán, ktorý bol spolodený v útrobach satanovho hlavného stanu. Dokonca korene samotného hudobného štýlu sa nachádzajú v náboženstvách rituálneho démonského kultu.

Rock'n rollová hudba (rytmus)

Je zaujímavé všimnúť si, ako často sa téma voodoo objavuje v rock'n rolle. Pre tých, ktorí nevedia, čo je to voodoo, uvediem stručnú informáciu. Voodoo je typ kultu, ktorý sa najbežnejšie vyskytuje v Afrike. Jeho náplňou je vyvolávanie duchov zosnulých predkov pomocou rituálnych tancov. Tieto sú sprevádzané užívaním rôznych drog určených na pozdvihnutie mysle na inú úroveň vedomia. V tranze potom vidíte a cítite veci, ktoré pri normálnom vedomí nie je možné zažiť. V kulte sú obsiahnuté aj iné aspekty ako je voodoo mágia, pri ktorej sú vyslovované zariekania nad jednotlivcami. Následkom tejto kliatby začínajú pohyby a telesné funkcie zarieknutých osôb ovládať démoni, ktorí sú vyslaní, aby ich trápili a trestali. Stručne povedané, voodoo je satanizmus a uctievanie démonov v pravom zmysle slova. Voodoo rituál zahŕňa zvieraciú obeť, pitie krvi, démonickú posadnutosť a sexuálne orgie. Srdce tohto rituálu tvorí dunivý rytmus afrického bubna. A práve tento štýl rytmu s jeho protirytmickou a hypnotickou dôslednosťou otvára duše uctievačov, aby vzplanuli a dostali sa pod vplyv démonských síl.

...Vyznavač kultu voodoo sa snaží dosiahnuť vtelenie boha LOA do seba. Krúti sa a skáče v divokom tanci, za sprievodu zložitých rytmov afrických bubnov. Len čo sa pre LOA nájde správny rytmus, tanečník ho pochytí a LOA vstupuje do jeho duše. Jeho telesné a duševné sily sa okamžite menia a on sám sa stáva akoby bohom. Často sa na uzmiernenie duchov obetujú zvieratá... Toto náboženstvo je sexuálne zvrátené a tance často končia hromadným sexom... (John H. Steele, World of The Unexplained, Ripley Museum Inc., 1977, s. 9,10)

Prečítajte si ktorúkoľvek dobre spracovanú knihu o histórii a pôvode synkopického rock'n rollového rytmu, ktorý dáva dôraz na ľahkú dobu v 4/4 takte, a dočítate sa, že korene tohto rytmického štýlu sú odvodené od rytmu rituálnych afrických tancov voodoo. Kľúčom jeho účinnosti je sústavné opakovanie, ktoré má podľa výskumov hypnotický účinok na tých, ktorí sú mu dlhšie vystavení. Venujte určitý čas objektívnemu pozorovaniu spôsobu, ako rytmus pôsobí na tých, ktorí sa krúti a tancujú v moderných nočných kluboch, a naživo budete vidieť hypnotické účinky rytmu v štýle voodoo na ľudský organizmus. John H. Steele celkom správne popisuje voodoo rituál ako zmyselný a neviazaný. To, čoho môžeme byť dnes svedkami na scéne nočných klubov a žúrov, je forma sexuálneho pôžitkárenia, alebo jednoducho povedané vysoko technická verzia voodoo rituálu 90-tych rokov. Veľa z toho, čo sa deje v prítmí sveta nočných klubov, vedie tých, ktorí sú v zajatí ich hypnotickej atmosféry, aby sa sexuálne vybúrili. Mnohé z týchto vzťahov

trvajú len jednu noc a počas vzrušenia, čo často vedie k depresiám, pocitom hanby a bolesti. Ak to nieje ten istý satanský vplyv, ktorý dáva život rytmicky „voodooizovanému“ duchu neviazaného sexuálneho pôžitkárenia, potom musí existovať ešte nejaký iný satan, o ktorom doteraz nevieme.

Vďaka mojej vlastnej skúsenosti s tancom viem, ako tento princíp manipulácie rytmom funguje. Nevyskúšal som to iba na tanečnom parkete, ale videl som jeho účinok aj na publiku, pred ktorým som vystupoval počas mojej profesionálnej hudobnej kariéry. A aj keby ste všetky tieto dôkazy chceli prehliadnuť, predsa by ste museli čeliť vážnej otázke, ktorú som už veľakrát položil. Z ktorého duchovného stromu oberá rockový priemysel svoje ovocie? Znovu by prišla stručná a jasná odpoveď: zo stromu, ktorý rastie v satanovej záhrade!

Je ešte jedna vec, ktorú by som mal spomenúť skôr, než uzavriem túto časť o rockovom rytme. Je to otázka, ktorú mi vždy znova kládli na seminároch o hudbe, ktoré som robil v rôznych krajinách. Čo rap, techno, folklórna hudba a niektoré takzvané novšie formy popu? Spadajú ich rytmické štýly do tej istej kategórie ako tradične prijímaný rock'n rollový rytmus? Moja kategorická odpoveď je: s najväčšou istotou áno!

Spomedzi súčasnej hudby sa najviac podobá rituálnej tanečnej hudbe voodoo rap a niektoré jeho hybridné formy. Tak ako pri voodoo, jeho najpodstatnejším prvkom je rytmus, ktorý tvorí základ rituálnej hudby. Zároveň možno počuť monotónny, liturgickému spevu podobný „rap“ celebrujúcich spevákov. Všetko sa robí v synkopickom rytme neúnavných domorodých bubeníkov, kým ostatní účastníci vklznu do omámenia vyvolaného hypnotickou drogou a hudbou. V tomto stave strácajú kontrolu hlavného mozgu a otvárajú sa moci sugescie, ktorej nie sú schopní odolať. Hudba sa stáva hypnotickým nástrojom a keď je myseľ pod jej kúzlom, ponecháva sa doširoka otvorená pre prijímanie správ, ktoré chcú démoni implantovať do ich podvedomia. Zdigitalizujte a zmodernizujte rituálny štýl voodoo hudby a máte ten istý recept, podľa ktorého sa tvorí dnešný rap a ostatné „novšie“ formy hudby.

Na rape nie je nič nové, ani na princípoch tvoriacich jeho nekonečnú zaľahanú monotónnosť, ktorú tak často počuť „pumpovať“ s jej „voodooizovaným“ posolstvom v kluboch a na žúroch po celom svete. V týchto chrámoch moderného pohanstva možno nájsť dnešnú mládež ako jasá a baví sa vo svojej vzdorovitej slobode. Polonahé telá, natriasajúce sa v pote, uctievajúce bohov samolúbosti a sexuality s prázdnu hlavou od alkoholu, marihuany, LSD, kokaínu, metamfetamínu, hašiša a série domnelo „rozumných drog“, a to všetko pri opakovaní rituálu, ktorý tvoril základ satanovej bohoslužby a pohanských obradov tisíce rokov. Ako povedal Šalamún, „niet nič nové pod

slnkom.“ Či sa nám to páči, alebo nie, prvky, ktoré tvoria rituálny obrad voodoo, a to je satanov úspech, sú tie isté, ktoré dnes udržiavajú chrámy tancu a neresti v takom bohatstve a rozkvetu. V ich spoločnosti nenájdeme žiadne pravé Božie dieťa.

Neťahajte cudzie jarmo s neveriacimi! Ved' čo má spravodlivosť spoločné s nepravosťou a aké spoločenstvo má svetlo s tmou? A aký je súlad medzi Kristom a Beliálom, a aký má podiel veriaci s neveriacim? Ako patrí k sebe chrám Boží a modly? My sme predsa chrám živého Boha, ako povedal Boh:

*Budem v nich prebývať
a medzi nimi sa prechádzať,
a budem ich Bohom
a oni budú mojím ľudom.
Preto vyjdite spomedzi nich
a oddel'te sa, hovorí Pán,
nečistého sa nedotýkajte
a ja vás prijmem
a budem vám Otcom
a vy mi budete synmi a dcérami,
hovorí všemohúci Pán. (2 Kor 6,14-18)*

V každom ohľade spĺňa rockový priemysel kritériá uctievania Behala a modiel. Sexom, rock'n rollom a drogami formované zvyky jeho najslávnejších postáv nám veľmi presvedčivo hovoria, že tu chodíme po nesvätom teritóriu. Božie slovo nám hovorí, že všetko, čo robíme, máme robiť na slávu Božiu. Môžete byť nejako spriahnutí s umeleckým majstrovstvom satana a bez pochyb povedať, že to všetko je na slávu Božiu? Biblia hovorí jasne. Nenecháva nás na pochybách pokiaľ ide o našu zodpovednosť voči Bohu a našim blíždym, ktorým ako kresťania vravíme, že ich milujeme.

Možno bude rozumné, ak pouvažujeme nad týmito slovami, ktoré pochádzajú z prorockého pera apoštola Pavla, z jeho listu Timoteovi:

Uvedom si však, že v posledných dňoch nastanú ťažké časy. Lebo ľudia budú milovať samých seba, budú milovať peniaze, budú chvastaví, namyslení, rubači, neposlušní voči rodičom, nevďační, bezbožní, neláskaví, neľútostní, ohovárači, nezdržanliví, bezohľadní, bez lásky k dobru, zradcovia, nerozvážni, vyzatovační, viac milujúci rozkoše ako Boha. Budú mať výzor pobožnosti, ale jej moc budú popierať. Aj od týchto sa odvracaj. (2 Tim 3,1-5)

Rock'n rollová hudba - rave a budúcnosť

Vo veku rýchleho technického pokroku je všetko v ustavičnom pohybe a zmene. To, čo je dnes nové a okúzľujúce, bude zajtra nekompromisne zastarané. To platí aj v oblasti hudby. Samozrejme, to neznamená, že staré sa stáva prebytočným. Samotný charakter hudobného vyjadrenia zaistuje, že staré hudobné myšlienky a melodické postupy budú opäť z času na čas oživené a znovuobjavené. Ďalším dôvodom tejto kontinuity je fakt, že sa nevdojak stávame spomalenými v našej hudobnej vynaliezavosti, zvlášť v oblasti komerčnej hudby. Je to spôsobené hlavne tým, že samotní vládcovia hudobného a zábavného priemyslu vyvíjajú tlak na umelcov a diktujú trendy populárnej hudby. Pracovný postup sa im osvedčil ako efektívny prostriedok finančného zisku. Aj keď niektoré hudobné prvky boli prispôbené a zmenené, hlavný hudobný trend zostal rovnaký. Verejnosť po desaťročia a desaťročia ochutnávala, vstrebávala, vyvrhovala a znovu užívala variácie z rovnakého hudobného menu. Dopyt v oblasti „populárnej hudby“ zostáva prevažne nezmenený. Týmito prvkami sú: rytmus, opakovanie, chytľavé jednoduché melódie (to sa netýka rapu, istých foriem techna a prvkov ravu) a trvanie skladby približne 3 minúty. Za týmto formátom sa skrýva skutočne zaujímavá psychológia. Ako som už skôr poukázal, jej úspech je založený na princípoch hypnotického opakovania. Rovnaké opakovanie rytmických úsekov vyvoláva okamžitú psychickú a fyzickú reakciu, kým chytľavé frázy a opakované melódie zaistujú uchovanie posolstva v podvedomí a schopnosť kedykoľvek ho vyvolať. Tieto prvky sú hlavnými produktmi komerčnej hudby 20. storočia a podľa všetkého zrejme nimi zostanú aj v 21. storočí. Ale v nedávnej minulosti nastali úžasné pokroky, zvlášť v oblasti technológie a komputelizácie, ktoré otvorili nové zaujímavé možnosti pre moderné hudobné médiá. CD nosiče, samplovanie a digitálne nahrávanie sú už dobre známe, a tak ani nebudem strácať čas rozoberaním týchto vecí. Aby bola táto časť kompletná, musím spomenúť zmeny, ktoré vývoj priniesol na pódia klubov a diskoték, kde sa hudobný priemysel dostáva do priameho kontaktu s verejnosťou. Tam sa totiž populárna hudba aktívne prežíva a sú viditeľné jej pravé schopnosti a vplyv. Tým, ktorí sa v ich blízkosti nejaký čas pohybovali, bude jasné, že aj v tejto oblasti veľa zostalo nezmenené. Začnem najnovším celosvetovým trendom, ktorým je „rave“. V marcovom čísle časopisu **Cosmopolitan magazine** z r. 1997, **Nick Paul** popisuje filozofiu „ravu“ v článku nazvanom „**The horne of the Rave**“ - „**Domov ravu**“:

Všetky slová sú podriadené rytmu, všetci politici sú podriadení strane, (s. 74)

Potom pokračuje a popisuje duchovnú náplň „ravu“:

Ľahké duchovné posolstvo rapu apeluje na deti, ktoré odmietajú staré juhoafrické božstvá svojich predkov a rozhodli sa, že napokon boha nepotrebujú. V čase, keď si ekologické otázky prekliedli cestu do povedomia ľudí, rastie popularita neopohanského uctievania zeme niektorými prívržencami rapu. (s. 75)

Trend súčasnej populárnej hudby je preberať prvky od džezu až po klasiku. Ale až doteraz sa úplne spolieha na rytmus. To isté zostáva hlavnou líniou rapu.

Niektorí experti pripodobňujú súčasnú tanečnú hudbu k džezu, iní ku klasike. Jej zdroje sú rozmanité: od prvotného rapu cez disko po priekopnícku hudbu s elektronickou atmosférou Briana Ena. V posledných piatich rokoch sa rýchlo menila a v súčasnosti zahŕňa asi 20 identifikovateľných štýlov: od radostných, prázdnych, ale pre rádiá populárnych melódií Whigfieldu, po tmavé rytmické crescendá Goa tranzu, od meniaceho sa vykrúcania „kyslého“ džezu až po ochromujúcich 200 úderov za minútu pri Gabbe. (s. 76)

Niet pochyb, že hudobní tvorcovia, ktorí žijú na prelome tisícročí zeme, sa zúfalo snažia nájsť vrcholné vyjadrenie umenia prostredníctvom zvuku hudby. Trvalo im dlho, kým si uvedomili, že - povedané slovami Jimiho Hendrixa - „hudba je duchovná sama o sebe“. Dnes ťažia z duchovného povedomia a mentality neskorého 20. storočia. Hellenique Angerou, odborníčka v oblasti psychológie, skúma subkultúry, špecificky kultúru rapu. Podelila sa o svoje názory v rozhovore s Niekom Faulom v časopise COSMOPOLITAN:

Rave vidí ako pozitívnu duchovnú silu v živote mládeže a zaujal ju, ako vraví, fakt, že spája starobylé kmeňové zvyky predkov s modernou technológiou. Všimnite si, ako sa zameriava na aspekt rytmu: Poukazuje na „hudbu uvádzajúcu do tranzu“ a bubnovanie ako na „sídlo impulzov pôsobiacich na podvedomie“. Nech to znie akokoľvek vznešene a ezotericky, na tom, ako rytmus a svetlá uchvacujú človeka pri rove, je niečo skutočne prastaré. (s. 76)

V súčasnosti sa dáva do pohybu niečo skutočne závažné. Spojili sa duchovné prvky, primitivizmus, modeme trendy a prispôsobovanie všetkých foriem, akoby sa chceli spoločnými silami pretlačiť do nového tisícročia. Nikto si nie je istý, kam táto nová fáza privedie ľudstvo. Zdá sa, že všetci zainteresovaní majú svoj program a zúfalo sa snažia tváriť optimisticky. A predsa, keď sa človek pozrie na tváre obyvateľov tejto malej planéty zem, keď vidí novinky, ktoré zaplňajú titulné strany v novinách a rozhlasových

správach ako nejaká metafyzická nočná mora, musí sa s údivom pýtať, či slová Nicka Paula v Cosmopolitane nie sú naozaj pravdivé:

Rave je azda skutočne hudba konca sveta... (s. 76)

Ale ravom sa to všetko nekončí. V skutočnosti v moderných chrámoch pohanstva (oblečených podľa najnovšieho módného trendu), sa „hudobne voodooizovaná“ podoba umenia naďalej rozvíja. Počítačoví maniaci so scénou klubu 90-ky teraz vyvinuli ďalšiu dymovú bombu, aby zamorili už presýtenú atmosféru tanečnej scény.

Virtuálny nočný klub je úplne nová vec, skonštruovaná islandskými kúzelníkmi spoločnosti Oz. Vytvorili virtuálny klubový svet, aký tu ešte nikdy nebol. Do klubov môžete vstúpiť cez počítač priamo z vášho domu. Len čo sa táto služba napojí na internet, budete môcť priamo komunikovať s ostatnými členmi klubu (s vyhadzovačmi, s barovým personálom atď.) Takisto bude možné vstúpiť do rozmanitých trojrozmerných klubových prostredí. Je zrejmé, že v tejto prichádzajúcej ére klubovej technológie budú nahrávacie spoločnosti celoplošne propagovať svoje produkty. Ale sú tu takisto možnosti pre samotných hudobníkov, ktorí vďaka tejto novej metóde spoločnosti Oz majú v rukách najďalekosiahlejšie vízie tvorby hudby. 11. číslo časopisu BLAH, BLAH z februára 1997 popisuje, ako „**Gudjon Mar Gudjossón**“, 24-ročný programátor zo spoločnosti Oz vyvinul metódu nahrávania elektronickej hudby s použitím zabudovaného „inteligentného agenta“, ktorý zaistí, že stopa sa nastaví podľa jej prostredia.

Zvuk je ovplyvňovaný priestorom, vysvetľuje Gudjon. Informácia o tom, čo sa deje v sále, sa prenáša do počítača, ktorý produkuje hudbu, a ten sa podľa toho zariadi Ak tancuje veľa ľudí, alebo je klub veľmi obsadený, odrazí sa to v tempe alebo druhu hudby. V budúcnosti každá hudba bude prispôbovaná danému prostrediu. A v kluboch už nebudeme potrebovať diskdžokejov.

Zatiaľ je otázne, ako sa bude táto revolučná metóda tvorby hudby nakoniec realizovať a využívať. No jedna vec je istá. Hudobný priemysel je už opäť pripravený na ďalšiu veľkú zmenu. Verejnosť, ktorá je už presýtená informačnou explóziou posledných rokov 20. storočia, bude teraz hľadať hudobné inovácie, ktoré by dokázali objaviť definitívnu metódu, ako prostredníctvom technológie manipulovať zvuk a implantovať čo najúčinnšie svoje posolstvo dojemných záhybov ľudského mozgu.

Niekoľko záverečných myšlienok

Aj keď výroky z prvej ruky, ktoré som prezentoval v tejto kapitole, výroky samotného hudobného priemyslu, sú často ostré a rôznymi spôsobmi obviňujúce, v žiadnom prípade to nie je odsúdenie jednotlivcov, ktorí ich vyjadrili. Prosím, aby ste to chápali správne. Veci, ktoré povedali hudobníci, producenti, reportéri, predstavitelia priemyslu a hudobných médií, sú len logickými vyjadreniami založenými na osobnej skúsenosti s inštitúciou, ktorej sú súčasťou. A práve tento zábavný hudobný priemysel so všetkými jeho okrasami, vzdorom a prvkami temná je vec, ktorou som znepokojený. Ľudia prichádzajú a odchádzajú. Satan ich používa ako nevratné obaly, rovnako, ako sa pokúša použiť teba a mňa, a potom keď splnili svoju úlohu, ich nemilosrdne zahodí. Človek musí okamžite pomyslieť na veľa mladých životov uhasených drogovým predávkovaním, atentátmi a osudnými nehodami, ktoré sa dejú pod ochrannou známkou tejto diabolskej záležitosti, a všetko, čo človek môže urobiť, je stáť v hrôze ako svedok ničivej moci Zlého. Neodsudzujem ani jedného z týchto ľudí. Ježiš zomrel za každého jedného z nich a nesie hriechy každého človeka, ktorý robí pokánie. On miluje svojou drahocennou láskou každého, od Elvise po Madonnu. Aj my by sme mali mať rovnaký postoj a mali by sme za nich prosieť vo svojich modlitbách.

Znamená to však, že je v poriadku ísť a kupovať si ich nahrávky alebo počúvať ich hudbu? Nie, rozhodne nie. Ak je niekto alebo nejaká organizácia používaná ako zasvätený nástroj satana, potom je našou povinnosťou, kvôli vlastnej bezpečnosti, „nemať s nimi nič“. (2 Tim 3,1-5) Ale opäť zdôrazňujem, to neznamená, že sa za nich nemáme modliť. Oni všetci potrebujú naše modlitby.

Prinesme všetko - seba - takých, akí sme, hriešnych a biednych, spolu so životmi týchto nakazených ľudí k Bohu, aby nás mohol uzdraviť.

*5. kapitola***Kresťan, Biblia a hudba**

„Nikto nemôže slúžiť dvom pánom. Bud' jedného bude nenávidieť a druhého milovať, alebo k jednému bude lipnúť a druhým pohrdat'. Nemôžete slúžiť Bohu i mamone.“ (Mat 6,24)

Aká je vlastne súčasná kresťanská hudba? Je prijateľné hrať hudbu v štýloch ako je rock alebo pop, pridať kresťanské slová a potom ju predniesť ako na oslavu Boha? Môže hudba vysielat' protichodné poslanstvo ako text piesne? Sú slová väčšiny súčasnej modernej kresťanskej hudby teologicky zdravé? A čo tancovanie, emocionálne ladené oslavné bohoslužby, používanie bubnov a elektrických gitár v zbere? Existuje spojenie medzi hudobným štýlom a schopnosťou prijímať Svätého Ducha? A to najdôležitejšie: Čo hovorí Biblia o všetkých týchto dôležitých otázkach? V ďalších dvoch kapitolách sa pokúsím hľadať odpoveď na tieto a mnohé iné otázky. Uvedomujem si, že téma je citlivá a komplikovaná.

Skôr ako sa zahlbíme do oblasti kresťanskej hudobnej tvorby, pozrime sa, čo hovorí Biblia a niektoré iné zdroje o hudbe a umení, ktoré s ňou úzko súvisí.

Biblia, duchovná hudba a niečo viac

O hudbe nie je v Biblii príliš veľa zmienok. Aspoň nie takých, ktoré by jasne definovali prijateľné a neprijateľné hudobné formy. Slovo „hudba“ sa v Starom a Novom zákone vyskytuje spolu asi 99-krát a väčšina zmienok sa nachádza v knihe Žalmov. V Biblii nenájdeme jednoznačné učenie o tom,

ktorá je prijateľná alebo neprijateľná hudba. A predsa, celé roky sa ľudia pokúšali použiť rôzne biblické výroky, aby podporili alebo vyvrátili rôzne názory na to, aký druh hudby a sprievodných telesných pohybov je vhodné používať pri chválení Boha. Ako argument sa používa prípad synov Izraelových, keď po prekročení Červeného mora spevom a kolotancom oslavujú Boha, ako Dávid tancuje pred truhlou zmluvy, mnohé zmienky o hudbe v knihu Žalmov vrátane odvolávky na „šošaním“ (ľalie) v 80. kapitole a ďalšie. Keď však budeme dôslední, ukáže sa, že tí, ktorí používajú tieto skromné biblické príklady, siahajú len po stebie slamy, namiesto toho, aby sa zamerali na niektoré hlbšie a jasnejšie biblické princípy.

Biblia neobsahuje ani jedinú zmienku o škodlivosti fajčenia, ale predsa obsahuje mnohé jasné zásady o osobnej zodpovednosti kresťana za vlastné zdravie. Ak tieto zásady spojíte s moderným výskumom v oblasti zdravia, celkom jasne pochopíte, aký postoj by ste mali zaujať voči fajčeniu.

Skôr než budem obvinený, že zase spisujem bežné dôvody, ktoré sa používajú v súvislosti s biblickými zmienkami o hudbe, považujem za čestné, ak istý čas venujeme niektorým populárnejším pasážam, na základe ktorých vysvetlím svoj postoj. Za vhodné považujem začať prvou bežne používanou historickou udalosťou, ktorá je zaznamenaná v 2. Moj 14. a 15. kap. Keď Izrael prešiel cez Červené more, nastala veľká radosť a chválenie Boha za vyslobodenie. V 2. Mojžišovej 15,20 sa nachádza text, ktorý sa používa na podporu „tancovania pred Hospodinom“.

Aj Áronova sestra, prorokyňa Mária, vzala do rúk bubienok a všetky ženy išli za ňou s bubienkami a s tancom.

Pýtame sa, či ženy vlastne tancovali, alebo nie. V skutočnosti Písmo celkom jasne hovorí, že tancovali. Moja otázka však znie: ako tancovali? Aby sme mohli správne odpovedať na túto otázku, musíme sa vrátiť späť v čase a skúsiť „chodiť v topánkach“ ľudí, ktorí boli práve vyslobodení z pohanského otroctva. Títo ľudia videli prejavy moci pravého Boha tak, ako len málokto predtým alebo potom. Boli nielen svedkami jeho moci, ale túto moc priamo zakúsili pri vyslobodení z rúk ich bývalých otrokárov, Egypťanov.

Len si všimnite, *akt* jazyk chvály a úcty je používaný v 15. kapitole. Uvážte tiež, prečo Pán Boh nariadil Mojžišovi, aby vyviedol týchto ľudí najprv na púšť, a nie priamo do zaslúbenej zeme. A potom čítajte o ich putovaní a reptaní, ako vždy znovu a znovu skízli do svojich starých pohanských zvykov. Ako sa nechceli vzdať modlárskeho spôsobu, ktoré boli významnou súčasťou ich života počas pobytu v Egypte. Je celkom zrejmé, že nie všetci žili život zasvätený službe všemohúcemu Bohu Jahvem. Bol to nekultivovaný spohanštelý dav otrokov, ktorý bol vyvedený z egyptskej zeme. Božím

zámerom bolo vychovať tento národ, očistiť ho a pripraviť na vstup do zasľúbenej zeme oplývajúcej mliekom a medom. Bol to vyvolený národ, ale nebol to obrátený národ. Dielo prípravy a očisťovania zahŕňalo 40 rokov tvrdých lekcií a mnohí z nich to aj tak neprijali.

Na udalosti, ktoré sa udiali na brehu Červeného mora pred celými tisícročiami, musíme hľadiť s ohľadom na toto historické pozadie. Kladiem dôraz na „tisícročia“, pretože to je ďalší dôležitý detail, ktorý je často ignorovaný. Stalo sa to tak dávno, že dnes nikto nemôže s určitosťou vysvetliť, ako vlastne Izraela v ten deň tancovali a spievali. Čo nám môže pomôcť pochopiť tento text? Bolo to pohanské alebo nie? Jednoduchí ľudia tu prejavili svoju prirodzenú ľudskú reakciu na udalosti takého úžasného rázu.

Práve sa totiž udial jeden z najväčších zázrakov vyslobodenia v histórii tohoto sveta. Reakciou bola neobmedzená eufória a úžas. Ľudia tancovali (alebo snád' skákali od radosti) v bezprostrednej reakcii na to, čo sa udialo pred ich smrteľnými očami. Nič nemohlo zadržať prejav chvály a radosti, ktorý vyjadrovali tak, ako najlepšie vedeli. Všetko toto bolo nepochybne prijateľné a milé Bohu. Tancujúce ženy s tamburínami skákali od radosti a chválili Božie meno.

Kto vie, ako sa to presne všetko udialo, a či tanec bol nejako organizovaný, alebo išlo iba o jednoduché prejavy žien v ich neafektovanej radosti a vďačnosti Bohu. Ale vo svetle historických a etnologických úvah je celkom možné, že tancovali v tradičnom ľudovom štýle židovského národa. Dokonca aj dnes existujú izraelské ľudové dievčenské tance, ktoré sú veľmi slušné. Ľudové tance existujú v dedičstve každého národa - odovzdávajú sa z pokolenia na pokolenie a počas stáročí sa veľmi nemenia.

Jedno je však v tomto príbehu veľmi jasné. Všetky pocty, sláva a všetka chvála boli zamerané a nasmerované na nehonosné a prirodzené oslavovanie Boha vesmíru. Žiadna ľudská bytosť tu nebola stredobodom pozornosti. Nepredviedli tanec, ktorý by choreograficky naštudovali a nacvičili, aby vzbudili sexuálne pudy a zvrátené vzrušenie. Neboli tam ľudia, ktorí by sa dostali do stavu šialenstva vyvolaného nejakou „evanjelium hlásajúcou“ rockovou alebo popovou skupinou, ktorí by sa pod vplyvom pôsobenia hudobného prejavu a psychologického tlaku začali pohupovať a kričať s rukami pozdvihnutými k nejakému bohu, zatiaľ čo by ich oči ostali upreté na hudobníkoch predvádzajúcich sa na pódiu. Ó nie, neveriteľné udalosti, ktoré sa odohrali v ten deň na brehoch Červeného mora, vyvolali úplne odlišnú reakciu a dodnes presne nevieme, ako to bolo.

Možno sa teraz opýtate: tak teda čo hovoríš, môžem tancovať alebo nie? Ak otázka či môžeme tancovať, alebo nie, je našou jedinou starosťou, potom

sa obávam, že nám unikla podstata toho, čo znamená byť Božím dieťaťom. Ale predsa, je tancovanie dôležité? Som zaujatý viac svojou túžbou tancovať, alebo chcem chváliť a uctievať Boha? Ak je mojou prioritou uctievanie Hospodina, potom sa otázka, či môžem tancovať, alebo nie stane bezvýznamnou. Náhle si uvedomím, že to nie som ja, koho chcem potešiť (to je sebecká túžba), ale že prichádzam, aby som oslavoval a uctieval najsvätejšiu a najmocnejšiu bytosť v celom vesmíre. Pravá, v srdci precítená chvála, ktorú mu chcem z lásky vyjadriť, je skutočné nesebecké odovzdanie.

Ten istý princíp môžeme aplikovať na iný biblický príbeh, ktorý často citujú tí, ktorí sa pokúšajú ospravedlniť isté druhy tanca v bohoslužbe. Je to udalosť, keď Dávid tancoval pred truhlou zmluvy počas jej prenášania do Jeruzalema. Mohol by som to opísať vlastnými slovami, ale radšej nechám, aby jasný výklad tejto udalosti vyšiel z pera inej autorky:

Dlhý zástup ľudí sa znova pohl a k nebu sa niesol spev tisícov, ktorý sprevádzala hudba hárf, lutien, trúb a cimbalov. Dávid tancoval z celej sily pred Hospodinom. (2 Sam 6,14)

Dávida, ktorý od radosti tancoval pred Hospodinom, radi pripomínajú milovníci zábav, keď obhajujú a ospravedlňujú moderné tance. Takéto zdôvodňovanie tanca neobstojí. Dnešné tanečné zábavy sú zvyčajne spojené s nerozvážnym nočným hýrením. Podobným zábavám vedia ľudia obetovať zdravie i morálku... Hudba a tanec pri prenášaní truhly zmluvy vyjadrovali radosť, ktorou ľudia oslavovali Boha, čo nemá nič spoločné s modernými tanečnými prejavmi. Jedným sa pripomína Boh a úcta k jeho menu, zatiaľ čo druhé, ako satanov vynález, odvádza ľudí od Boha a zneuctieva ho. (Patriarchovia a proroci, s. 537, E. G. White)

Z tohto citátu chcem upozorniť na dve veci: Dávidovo tancovanie malo formu a charakter „radostného uctievania“. Inými slovami, Dávid si uvedomoval, že je v prítomnosti všemohúceho Boha. Prejavy veľkej radosti boli zjemnené úctou a pokorou pred Kráľom kráľov. Nebola tu ani najmenšia podobnosť s tanečným štýlom, ktorý vidíme na dnešných pódiumoch v nočných kluboch a na našich večierkoch. Prečo? Pretože s touto formou uctievania a chvály nebola spojená osobná pýcha alebo predvádzanie sa. Oslava bola zameraná na Boha a jeho mocné skutky, ktoré vykonal pre svoj ľud. Je teda nesprávne chváliť Boha tancom?

Hudba ani tanec nie sú samy o sebe zlým vyjadrením radosti. Ak je srdce skutočne čisté a zamerané na Boha, potom všetko, čo pramení z duše plnej chvály a vďačnosti, bude takisto čisté. Ak ste naplnení a vedení Svätým Duchom, potom budete vedení Kristom reagovať a konať podľa jeho vôle.

Znamená to, že je čas otvoriť naše zbory tanečno-oslavným bohoslužbám? Ak to je záver, ku ktorému sme dospeli, potom sme sa ešte stále nedostali k jadrú. To, čo zbor potrebuje, nie je tanec a hlučná hudba. Oveľa viac, než akékoľvek vonkajšie vyjadrenie chvály, je moc Svätého Ducha, ktorá nám dnes tak veľmi chýba. To, čo Boh túži vidieť, sú pokorné obrátené srdcia ochotné nechať sa viesť jeho Duchom. Nezapriahajme koňa za voz. Tancom ani žiadnymi vonkajšími prejavmi nemôžete prinútiť Svätého Ducha vstúpiť do vášho života. Len pohanovia takto vyvolávajú prítomnosť démonov. Že je táto metóda je falošná, sa výstižne ukázalo na vrchu Karmel. Báloví kňazi tancovali a pózovali dúfajúc, že si tým vzbudia priazeň svojich bohov. Výsledkom bolo sklamanie a neúspech. Potom, v úplnom protiklade, ticho a pokorne pokľakol prorok Eliáš a modlil sa k všemohúcemu Bohu. Pán Boh prejavil svoju moc.

Možno by bolo dobré pripomenúť si, ako Eliáš vyzval ľud v ten deň, skôr ako Boh prejavil svoju moc takým pozoruhodným spôsobom.

Eliáš pristúpil ku všetkému ľudu a povedal: Až dokedy budete kuľhať na obe strany? Ak je Hospodin Bohom, nasledujte ho. Ak Baal, nasledujte toho. Ale ľud mu neodvetil ani slova. (1 Kráľ 18,21)

Ako nápadne podobná je táto výzva s posolstvom laodicejskému zboru v Zjavení 3. kap. Toto posolstvo je určené pre Boží ľud v dnešnej dobe. V 15. a 16. verši je zmienka o stave vlažnosti v cirkvi. Dnes by sme povedali, že to je váhanie medzi dvoma názormi alebo sedenie na dvoch stoličkách. Boh si želá, aby sa jeho ľud vo svojom vzťahu k nemu stal buď horúcim, alebo studeným. Ak sa však nerozhodne, Boh ho vyplúje zo svojich úst. 20. verš nás vyzýva otvoriť dvere, na ktoré Ježiš klope a dovoliť mu vojsť, aby si urobil príbytok v našich životoch.

Čiňme pokánie, modlime sa a pozvime Ježiša dnu. Naše ústa budú oplývať radosťou a chválou, činy budú plné lásky, bez stopy sebeckva.

Ďalšia dôležitá otázka, s ktorou sa stretávam pri svojich seminároch o hudbe, sa týka používania hudobných nástrojov. Ktoré hudobné nástroje sa môžu používať v Božom dome? Prečítajme si Žalm 150, v ktorom Dávid hovorí o oslave Hospodina:

„Haleluja!

Chváľte Boha v jeho svätyni,

chváľte ho na oblohe jeho moci!

Chváľte ho pre jeho hrdinské skutky,

chváľte ho pre jeho nesmiernu veľkosť.

*Chváľte ho zvukom trúby,
chváľte ho harfou a gitarou!
Chváľte ho bubnom v kolotanci,
chváľte ho lýrou a flautou!
Chváľte ho ťubozvučnými cimbalmi!
Chváľte ho dunivými cimbalmi!
Kiež všetko, čo dýcha, chváli Hospodina!
Haleluja!"*

Po prečítaní žalmu 150 si možno poviete: Je ešte potrebné o tom ďalej diskutovať? Zdá sa, že Dávid tu obsiahol celé spektrum - vrátane tanca, o ktorom sme už diskutovali. Zo žalmu je zrejmé, že všetky nástroje sú prijateľné. Úplne súhlasím s Dávidom a musím povedať, že žiadny nástroj nemôže byť sám o sebe zlý. Dokonca ani elektrická gitara a bubny? Určite, ani elektrická gitara a bubny. Ešte som totiž nevidel kus dreva so šiestimi strunami spáchať nejaký zlý čin, i keď môže mať zabudovaný elektronický snímač. A tiež čakám na deň, keď budem svedkom, ako súprava bicích nástrojov vykráda potraviny alebo obťažuje staršiu pani. Ani jeden nástroj nemôže spáchať niečo zlé. Každý hudobný nástroj môže byť teoreticky použitý na uctievanie Boha. Aby ste však správne pochopili všetky súvislosti, mali by ste dočítať túto pasáž dokonca.

Je nám jasné, že nijaký hudobný nástroj nemôže byť sám osebe hriešny. Nemali by sme však zabudnúť, že to nie je samotný nástroj, ktorý hrá. Musí tu byť človek, hriešny a padlý, aby z neho vyprodukoval takú hudbu. Len človek môže spôsobiť, že z hudobných nástrojov budú vychádzať hrôzostrašné zvuky. Nemyslím len na niekoho, kto nevie dobre hrať na husle a vylúdi z nich zvuky akoby ste ťahali mačku za chvost.

Vezmime si napríklad gitaru. Gitara je starý hudobný nástroj. Používala sa na tvorbu rôznych zvukov a druhov hudby. Jemné tóny klasickej gitary môžu byť uchu príjemné. Na druhej strane však energické a vytrvalé trieskanie do gitary vás môže niekedy priviesť k zúfalstvu. Hudba je spôsob umeleckého vyjadrenia, prostredníctvom použitia melódie, harmónie a rytmu. V hudbe môžeme použiť len dvanásť tónov, ktoré sú zoskupené do oktáv. Stále ma udivuje, aké rozmanité vyjadrenia a zvuky - hudobné i nehudobné, môžu vzniknúť z týchto tónov.

Každý nástroj má svoj charakteristický zvuk, možno na ňom hrať rozličnými spôsobmi. Už som mnohokrát predviedol, že elektrická gitara môže znieť rovnako príjemne ako klasická gitara s nylonovými strunami alebo husle, no inokedy z nej môžu vychádzať zvuky, akoby hrali démoni. To isté

sa dá aplikovať na organ, trúbku alebo akýkoľvek iný nástroj. Všetky nástroje dovoľujú experimentovať, niektoré viac, iné menej.

Tí, ktorí hovoria, že v zbere je dovolené mať organ, nie však gitaru, pretože sa používa v populárnej hudbe, by si mali všimnúť, čo všetko sa používa v modernej hudbe. Jedna z najtvrdších skupín 70-tych rokov používala ako hlavný nástroj na vytváranie ich unikátneho zvuku Hammondov organ. Klavír bol v rock'n rolle hlavným nástrojom od samého začiatku a používa sa dodnes. Zoznam hudobných nástrojov, ktoré boli používané rockovými skupinami, od huslí až po harfu, je naozaj veľmi dlhý. Starý argument „husle a organ verzus gitary a bubny“ jednoducho neobstojí. Ale skôr ako budeme obhajovať umiestnenie plnej rockovej výstroje s bubnami a všetkým ostatným do domu Božieho, preštudujme ešte niekoľko princípov. Ak odhalíme niektoré ďalšie fakty a súvislosti, na ktoré my, na seba orientovaní ľudia, zvyčajne nemyslíme, potom bude táto argumentácia prevrátená dolu hlavou.

Možno by som mal najprv zopakovať tú istú otázku, ktorú som už položil v súvislosti s tancom v zbere. Prečo chceme mať v zbere bubny a elektrické gitary? Chceme aby naše bohoslužby boli hlučnejšie a rytmickejšie? Zdá sa nám, že potrebujeme prežívať viac emócií a dúfame, že ak bude hrať „skupina“, zažijeme novú duchovnú skúsenosť?

Možno sa domnievame, že v zbere potrebujeme skupinu, aby nám pomohla zakúsiť pôsobenie Ducha. Ale pýtame sa, čo požaduje Boh? Boh na to nepotrebuje bubny, gitary alebo organ, či klavír. Svätý Duch pri konaní svojho posvätného diela nie je závislý od nástrojov a pôsobení emócií. I keď žiadny nástroj nieje sám osebe zlý, predsa to nieje nástroj alebo hudba, ktorá privedie naše bohoslužby tam, kam chce Boh. Nástroje nám môžu pomôcť, aby sme poslucháčov dostali tam kde ich chceme mať my. Ak však pri výbere hudby a nástrojov nie sme citliví k pocitom iných, potom by sme sa mali vážne zamyslieť nad našimi motívmi. Možno, že dovoľujeme, aby sa do našich plánov vkradlo trochu „sebauspokojenia“. Takýto postoj však nie je v súlade s dielom Svätého Ducha.

Dovoľte mi, aby som to vyjadril takto. Ešte stále musím chodiť do zboru s pocitmi beznádeje a krivdy, pretože na pódiu nevidno súpravu bicích nástrojov! Ale poznám veľa ľudí, a nehovorím len o starších, ktorých by to úplne znechutilo, keby v sobotné ráno vošli do svojho zboru a uvítal by ich pohľad na kompletnú súpravu bubnov na pódiu. Možno, že je to obojstranné. Podľa niektorých by títo ľudia nemali byť takí úzkoprsí. Veď bubny samy nemôžu hrať rock. To je síce pravda, ale kde je moja kresťanská ohľaduplnosť k mojim bratom a sestrám? Ak mám poznanie, ktoré mi ponúka väčšiu slobodu, ako túto slobodu a poznanie využívam vo vzťahu k takzvaným

„slabším bratom“ v cirkvi? A vôbec, kto sa skôr urazí? Tí, ktorí vojdú do modlitebne a nevidia tam súpravu bubnov, alebo tí, pre ktorých sa pohľad na bubny stane okamžite kameňom úrazu kvôli nepríjemným predstavám, ktoré sa spájajú s týmito nástrojmi? Ak milujem svojho bližneho, aká je moja zodpovednosť napriek slobode, o ktorej sa domnievam, že mi ju Boh dáva? Napokon, nie je to láska k Bohu a môjmu bližnému, ktorá je podstatou kresťanskej skúsenosti? Nahliadnime do Biblie a Pavlových spisov, aby sme dostali jasnú odpoveď na túto problematickú otázku.

V 1. Korint'anom 8. kapitole Pavel mladému zboru v Korinte radí v otázke jedla obetovaného modlám. Pozrime sa na odkaz tejto kapitoly a sledujme, ako možno túto zásadu aplikovať v ďalších oblastiach nášho života, vrátane hudby a používania hudobných nástrojov.

V prvom verši začína Pavel takto: „Čo sa **týka mäsa obetovaného modlám...**“ Hneď však upozorňuje na nebezpečenstvo zneužitia poznania: „**Poznanie vedie k namyslenosti, kým láska buduje.**“

Je zrejmé, že Pavel sa tu odvoláva na poznanie Krista. V ďalších veršoch rozoberá otázku poznania v súvislosti s kresťanským názorom na modly. „**Vieme, že modla nie je na svete nič a že nieto Boha, okrem Jedného.**“

Pavel akoby chcel povedať, že ak viem, že modla nemá žiadnu moc, môžem slobodne jesť jedlo obetované modle bez obavy z hriechu. Túto slobodu mi dáva hlbšie chápanie duchovných vecí a poznanie, že je len jeden Boh, ktorý nie je z dreva alebo kameňa. Preto sa moje svedomie nepoškvrní jedným tohto jedla. Zdá sa, že 8. verš to podporuje. „**Pokrm nás však nepribližuje k Bohu, ak nejeme, nič nestrácame, ak jeme, nič nezískame.**“

Bližšie nám to objasňuje predchádzajúci verš. „**Lenže nie všetci majú poznanie. Niektorí až doteraz navyknutí na modly jedia mäso ako obetované modlám, a tým sa poškvrňuje ich svedomie, keďže je slabé.**“

Čo to znamená? Možno povieš: Ak niekto nechápe, že nejaký kus dreva alebo kameňa nemá božské schopnosti, to nie je môj problém. Ak je jeho svedomie slabé, je to jeho problém. Naším vzorom by však nemali byť ľudia. Keď sa na to pozeráme očami sveta, bolo by to dokonale prijateľné zdôvodnenie. Ale čo hovorí Pavel v 9. verši o tejto slobode, ktorú teraz ako kresťan mám? „**Len dbajte, aby táto vaša sloboda nebola na pohoršenie slabým.**“

Vidíme, že k takto pochopenej slobode patri obetavosť. Tak ako Kristus – i my máme mysliť na iných, zvlášť na slabých.

Pavel teraz pripomína to, na čo sa v kresťanstve veľmi často zabúda a čo bolo vlastne príčinou prvého hriechu satana, ktorý napokon zapríčinil zrod mnohých symptómov zvaných hriechy. Hriechom je vo svojej podstate uprednostnenie postoja k vlastnému **ja** pred všetkým ostatným.

Tento postoj je jednou z prvých vecí, ktorá musí byť vykorenená zo srdca Božích detí. Pretože už to nie ste len vy. Boli ste povolani byť živou obeťou, svedectvom a príkladom pre všetkých okolo vás. Keď vám Pán Boh dáva dar Svätého Ducha a ten prináša Kristov charakter do vášho života, potom budete prežívať to, čo tvorí podstatu kresťanstva - lásku k Bohu a lásku k blížnemu. Táto láska priviedla Ježiša k tomu, aby obetoval slávu neba a prišiel na tento svet, aby za vás zomrel. Práve táto láska spôsobí, že nebudete robiť nič, čo by hoci len v najmenšom mohlo byť kameňom úrazu slabému. Pavel upozorňuje na to, aké dôležité je vykoreniť sebecko ako samotnú podstatu hriechu. A potom objasňuje našu osobnú zodpovednosť za brata a mieru, do akej by sme mali byť ochotní ísť, aby náš brat alebo sestra nepadli. Pokračujme v čítaní od verša 11:

„A tak slabý brat, za ktorého zomrel Kristus, zahynie pre tvoje poznanie. Keď takto hrešíte proti bratom a ubíjate ich slabé svedomie, hrešíte proti Kristovi.“ Vážnosť týchto výrokov určite nemožno podceňovať.

A koľko som ochotný obetovať? (verš 13) **„Preto ak pokrm pohoršuje môjho brata, radšej naveky nebudem jesť mäso, len aby som svojho brata nepohoršil.“**

Prosím, buďte trpezliví, kým ešte raz prejdem 1. list Korint'anom, 8. kap., aby som zdôraznil podstatu veci. Teraz prednesiem túto kapitolu vcelku. Namiesto použitia témy jedla obetovaného modlám nahradím tieto úseky predmetom, ktorý skúmame. Verím, že ospravedlníte malú zámenu textu a štruktúry, aby som mohol objasniť to, že Pavlov princíp „nepohoršovania brata“ možno použiť na rôzne situácie. Prosím, sledujte pozorne, ako sa na to vzťahuje tento princíp a skúste ho aplikovať podobne aj na niektoré iné veci.

Čo sa týka používania rockovej súpravy bicích vieme, že všetci máme o tom poznanie. Poznanie vedie k namyslenosti, kým láska buduje. Ak sa niekomu zdá, že niečo pozná, to ešte nepoznal tak, ako treba poznať. Ak však niekto miluje Boha, toho pozná Boh.

Pokiaľ ide o používania rockovej súpravy bicích vieme, že bubon nie je na svete ničím... Žiaden hudobný nástroj nie je sám osebe zlý. Lenže nie všetci majú toto poznanie. Niektorí až doteraz navyknutí na používanie bubnov ako na niečo zlé, používajú ich tiež a poškrvňuje sa ich svedomie, keďže je slabé. Bubny nás však nepribližujú k Bohu. Ak ich nepoužívame, nič nestrácame, ak ich používame, nič nezískame.

Len dbajte, aby táto vaša sloboda nebola na pohoršenie slabým. Ak totiž teba, ktorý máš poznanie, uvidí niekto používať bubny v zbore, či sa tým aj jeho slabé svedomie neposmelí k tomu, aby ich aj on používal? A tak slabý brat, za ktorého zomrel Kristus, zahynie pre tvoje poznanie. Keď takto hrešíte proti bratom a ubijate ich slabé svedomie, hrešíte proti Kristovi. Preto ak to, že hrám na bubny, pohoršuje môjho brata, radšej naveky nebudem používať bubny, len aby som svojho brata nepohoršil.

Svojím postojom teda môžete spôsobiť, že nejaký slabý brat nesprávne pochopí, prečo používate bubny, sám ich začne používať, ale nevhodným spôsobom. Iný brat, pohoršený hlučným bubnovaním, môže tiež padnúť vašim pričinením. Toto posolstvo je jasné. **Skôr než urobíte niečo, čo sa vám zdá správne, musíte sa zamyslieť nad tým, ako to bude pôsobiť na ostatných.** Aj pre mňa to bola tvrdá lekcia a učím sa jej dodnes.

Odložte bokom svoje ja a dovoľte, aby sa na prvom mieste vo všetkých situáciách prejavila vaša láska k Bohu a bližným. Tak sa uplatňuje kresťanský postoj obetavosti, ktorý je cudzí prirodzeným ľudským sklonom. **Pravá múdrosť nie je tá, ktorá vás izoluje a postaví vaše zvrchované JA na pustý ostrov, kde kraluje. Je to múdrosť, ktorá zasahuje každú oblasť vášho života a mení nielen váš život, ale dotýka sa aj každého človeka, s ktorým prichádzate do kontaktu, priamo alebo nepriamo. Musíte však dovoliť, aby duch lásky ovplyvňoval všetky vaše zjavné i tajné rozhodnutia.**

To je najvyššia forma obetavosti, ktorá sa v žiadnom prípade nedá dosiahnuť vlastnou ľudskou silou. Takto sa pochováva pýcha a Kristus je vyvýšený vo všetkom, čo robím. Ľudia, s ktorými sa stretávam, vnímajú Ježišovu lásku, jeho spravodlivý charakter a sú priťahovaní krásou jeho obetavosti. Keď sa kresťan očitá pod krížom, prosiac o Kristovho ducha obetavosti, vtedy náhle nástroje, hudba, tanec a osobné záujmy stratia význam. Bol to modlitebný zápas, ktorý dal nášmu Pánovi silu slobodne sa rozhodnúť pre Golgotu, aby sme vy i ja mohli žiť večne.

Výrok z pera E. G. Whiteovej nám potvrdí, aký úžitok prináša používanie hudobných nástrojov v bohoslužbe. Spojte toto odporúčenie so zásadami, ktoré sme už študovali, a budete svedkami zmeny vo všetkých vašich oslavných a hudobných bohoslužbách:

Používanie hudobných nástrojov nie je v žiadnom prípade nežiadúce... používali sa aj v dávnych dobách... Ľudia chválili Boha harfami a cimbalmi a hudba má mať svoje miesto v našich bohoslužbách, pretože pôsobí dobrým vplyvom. (Letter 132,1902)

Od tej istej autorky existuje i prorocké varovanie (vyslovené pred storočím), ktoré jasne popisuje nesprávnu formu uctievania Boha hudbou. A to sa bude diať krátko pred záverom doby milostí a Kristovým návratom:

Budú zniť výkriky sprevádzané bubnami, hudbou a tancom. Citty rozumných bytostí budú také zmätené, že im nebude možné dôverovať a spoľahnúť sa na ne pri dôležitých rozhodnutiach. A ešte sa to aj bude nazývať zostúpením Svätého Ducha. Ale Svätý Duch sa nikdy nezjavuje takýmto spôsobom... (Revival and beyond, s. 50-52)

Neskôr budeme pokračovať v diskusii o správnych formách hudby, ktorú by sme mali používať v našich bohoslužbách.

Šošanim a niektoré iné historické ospravedlnenia

Pre mnohých z vás slovo „Šošanim“ možno neznamená vôbec nič. Ale niektorým sa vybaví význam tohto slova v súvislosti s používaním istých populárnych hudobných štýlov pri bohoslužbe. Pre zainteresovaných chcem venovať trochu priestoru aj tomuto problému.

Nadpis žalmu 45 a 80 znie: „**Náčelníkovi speváckeho zboru na nápev Šošanim (P'alie). Žalm Azafov.**“

Podľa niektorých slovo Šošanim (P'alie) naznačuje, že tento žalm bol skomponovaný na nápev populárnej pohanskej piesne vtedajšej doby. A to môže byť dostatočným argumentom na ospravedlnenie používania niektorých pochybných populárnych hudobných štýlov a melódií v bohoslužbe na chválu Boha. Aleje to skutočne tak?

Počas svojho malého bádania som sa stretol s takýmto výkladom: „**Zrejme tu išlo o nápev populárnej svadobnej piesne vtedajšej doby.**“

Aj keď je tu odvolávka na pieseň „populárneho nápevu“, nehovorí sa, že to bol pohanský nápev. Tak isto sa uvádza, že nápevom je „Maskil“, alebo svadobná pieseň synov Kórachových. A niet žiadneho náznaku, že by synovia Kórachovi boli pohania. V skutočnosti nie je celkom jasné, kto vlastne boli synovia Kórachovi, aspoň nie v tomto kontexte.

To, čo je naznačené, je silným argumentom proti pohanstvu. Šošanim sa vzťahuje na nápev piesne nazvanej „**P'alie zmluvy**“. Zrejme to naznačuje typickú hebrejskú pieseň pravdepodobne o zmluve medzi Izraelom a ich Bohom, alebo ide o svadobný nápev. Obe možnosti poukazujú na zmluvný vzťah duchovného charakteru.

Na základe uvedených skutočností tvrdím, že nemáme jednoznačný a nenapadnuteľný dôkaz na podporu alebo vyvrátenie tohto názoru a keďže

nemáme dostatok autentických informácií, nemôžeme tento argument použiť na svoje ospravedlnenie. Možno budeme musieť počkať, kým sa stretne so samotným Dávidom a poprosíme ho, aby nám to vysvetlil. Mojou modlitbou je, aby sme všetci mali prednosť uzrieť ten deň.

Iné bežne používané dôvody, ako ospravedlniť použitie svetskej hudby v bohoslužbe, sú mladšie. Stručne sa o nich zmienim.

Issac Watts a iné výhovorky

Okolo roku 1700 bol veľký rozruch v súvislosti s voľbou hudby pre náboženské skladby Issaca Wattsa. Niektorí duchovní vodcovia vtedajšej doby sa domnievali, že jeho používanie populárnych foriem nie je v súlade s cirkevnými normami a nimi prijímanými hudobnými štýlmi. Dnes sa niektorí na podklade tejto skúsenosti snažia dokázať, že sa nemožno spoliehať na cirkevné dogmy v otázke výberu vhodnej hudby pre bohoslužbu. Napokon, v zboroch doposiaľ spievame piesne Issaca Wattsa, ktoré dnes znejú až priveľmi konzervatívne.

Ďalším bežne citovaným ospravedlnením je, že vraj aj reformátor Martin Luther nápev piesne „Hrad prepevný je Pán Boh náš“ prevzal z populárnej barovej melódie vtedajšej doby. Čo má človek robiť, keď sa stretne s takýmto tvrdením? Som presvedčený, že záležitosť je oveľa jednoduchšia, než sa na prvý pohľad zdá.

Ospravedlňovať svoje konanie na základe udalostí, ktoré sa udiali v cirkvi niekedy v minulosti, sa rovná duchovnej samovražde. Poznanie, ktoré dnes máme v otázke hudby (ako duchovné, tak i vedecké), by nám malo skôr pomôcť, aby sme rozumne reagovali, a nie používali minulosť na ospravedlňovanie svojich žiadostí.

Ešte dôležitejší je tento fakt: v 16. a 17. storočí nebola svetská a náboženská hudba štýlovo odlišná, takže Martin Luther mohol ľahko použiť „pieseň z ulice“. Nápev bol dobre známy a jej štýl sa mohol bez problémov použiť v cirkvi. V období komponovania prvých kresťanských piesní v skutočnosti nebol rozdiel medzi štýlom svetskej a náboženskej hudby. Prakticky každá hudba skomponovaná v tomto čase mala v melódii veľmi podobné charakteristické znaky. Mnohé kresťanské piesne majú svetské korene. Luther, Palestrina a mnohí ďalší vzali melódie ľudových piesní vtedajšej doby a prepracovali ich na náboženské použitie. Dnešná situácia je však úplne odlišná a bolo by trápne a bláznivé použiť tieto historické fakty ako argument na ospravedlnenie použitia svetskej hudby. J. S. Bach tak isto používal svetské melódie - jeho náboženská a svetská hudba má rovnaký štýl a každú skladbu napísal „k cti a sláve Božej“.

To, čo robil Watts alebo ktorýkoľvek iný náboženský skladateľ, nie je pre nás spoľahlivým argumentom na zdôvodnenie nášho konania. Hlavné je, akú atmosféru hudba vytvára. Je to hudba, ktorá vedie k uctievaniu Svätého Boha, v ktorého prítomnosti samotní anjeli zahŕňujú svoje tváre, alebo vytváranie atmosféry, ktorá by bola vhodnejšia skôr pre disko, rave club alebo rockový koncert? To sú otázky, ktoré presahujú žalostné chytanie sa stebľa argumentov z minulosti. Keď pochopíte, čo sa od vás očakáva ako od živého chrámu Svätého Ducha, preniknete priamo do podstaty kresťanstva.

Pred stopäťdesiatimi rokmi lekári predpisovali cigarety na liečbu istých pľúcnych stavov. Nepatrná žena, dodnes mnohými neuznávaná a odmietaná, varovala pred nebezpečenstvom cigariet a takýmto samovražedným postojom. Po mnohých rokoch veda i medicína potvrdili jej slová a označili fajčenie ako jedno z vážnych nebezpečenstiev západnej spoločnosti.

Ak je vaše telo chrámom Božím a vy ste varovaní, aby ste ho nepoškvrňovali, čo urobíte s fajčením alebo akýmkoľvek iným potenciálne škodlivým vplyvom? Odpoveď je jednoznačná. Nemôžete predsa ospravedlniť svoj zlozvyk citovaním bláznivej „múdrosti“ lekárov 19. storočia. Tým by ste len odhalili, že ešte stále nechápete zmysel fyzických, duševných a duchovných zákonov života.

Dnes sme zasypaní dôkazmi, že isté formy hudby veľmi silno ovplyvňujú ľudský organizmus. Mnohé z týchto vplyvov sú také ničivé - duševne, fyzicky i duchovne - že by bolo nezmyselnou zaslepenosťou snažiť sa ich ospravedlňovať.

Všetko, čo poznáme, je nám dané na to, aby sme podporovali a rozvíjali Božie pôsobenie v našich životoch a boli tiež živým svedectvom pre iných. Je dôležité všimnúť si, ako samotný svet hodnotí kresťana, ktorý sa tak veľmi snaží podobať sa mu v tom, čo robí alebo nerobí, hudbu nevynímajúc. Keď sa svet pozerá na vás a na mňa, akoby hľadel do zrkadla. Vidí obraz seba, alebo vidí obraz Kristovho zvláštneho ľudu? Vidí ľud, ktorý napriek tomu, že žije vo svete, nie je zo sveta? Ľud, ktorý má vyjsť z Babylonu a byť oddelený, kráľovstvo kňazov, neporušené a nepoškvrnené zničujúcimi vplyvmi sveta? Teraz nastal vhodný čas, ako nikdy predtým, pozrieť sa bližšie na súčasnú scénu kresťanskej hudby. Na to, čo ponúka, na imidž, ktorý vytvára a na hudbu, ktorú prináša kresťanom a svetu, o ktorom tvrdí, že ho chce získať evanjeliom Ježiša Krista.

6. kapitola

Kresťanstvo a súčasná kresťanská hudba

Ako kresťanská je súčasná kresťanská hudobná produkcia? Stojí mimo ostatného hudobného priemyslu, alebo je neoddeliteľnou súčasťou toho istého obrovského stroja na výrobu peňazí? Ako sa populárna hudba stala takým dôležitým článkom kresťanstva? Bol to len prirodzený vývoj, ktorý spôsobil takúto zmenu, alebo je za tým aj niečo iné? To sú niektoré z otázok, ktoré si chceme zodpovedať v tejto dôležitej časti.

V predchádzajúcej kapitole som vás previedol stručnou históriou rock'n rollu. Podelil som sa s vami o niektoré historické okolnosti a medzinárodné súvislosti, ktoré pomohli k zrodu tohoto druhu hudby. Ukázali sme si, že to nebol len nový štýl, ktorý sa objavil na hudobnej scéne v päťdesiatych rokoch. Išlo skôr o verejné vyjadrenie nesúhlasu a rebélie. Nielen voči zvrátenosti a pokrytectvu upadajúcej spoločnosti, ale najmä vzdoru voči Bohu a hodnotám kresťanskej morálky. Z týchto prvopočiatkov, s mrakodrapmi v pozadí pop-rockovej metropoly, s jej žiariacimi svetlami, škodoradostnými pohľadmi a priehľadnou módou vyrástla i moderná kresťanská hudobná scéna. Najzaujímavejším a najviac odhaľujúcim faktom nie je to, že sa menila kresťanská hudba, ale skôr otázka, odkiaľ preberala svoje hudobné námety, z ktorého stromu oberala svoje ovocie.

Možno niektorí považujú za absurdné vidieť problém v zdroji, z ktorého sa berú námety, ak to, čo získame, nakoniec použijeme pre dobro Boha a človeka.

Na strome nie je hneď zjavné, aké bude jeho ovocie po dozretí. Ale zostaňte chvíľu pod stromom, nazbierajte zopár plodov, rozrežte ich a nájdete

červíky, ako sa krmia na dužine. Počkajte trochu dlhšie a uvidíte, že čoskoro sa na ovocí začnú objavovať malé dierky. Zanedlho budú plody plné dierok a odhalí sa hnijúce jadro. Nie, v podstate nie je ťažké prevziať niektoré na pohľad dobré myšlienky. Ťažšie je včas sa zastaviť a zvážiť dlhodobé účinky používania podradného materiálu.

V počiatkoch rock'n rollu niektorí hneď upozorňovali na nebezpečenstvo oberania ovocia zo satanovho stromu, ale ich hlasy boli umlčané hlukom zástupov a bubnov. Choroba rocku sa nezadržateľne rozšírila, a pritom táto čierna pohroma vyzerala tak detsky nevinne. Skôr než sa väčšina protestantského sveta stihla rozhl'adiť, ocitla sa v zajatí hviezd pop-hudby. Bohabojní veriaci nenápadne opúšťali lavice svojich cirkví. Všetko sa premenilo na „oslavovanie“, od prijímania do cirkvi až po pohreby. Charizmatické, letničné prejavy, ktoré našli svoje svojrázne vyjadrenie v menšinových cirkvách, zvlášť v Amerike, sa rýchlo stali bežnou duchovnou potravou na prázdnych tanieroch hladujúceho kresťanského sveta.

Sotva sa svet prebudil do šesťdesiatych rokov, a už dych druhého vatikánskeho koncilu začal orosievať už aj tak zahmlené sklá protestantizmu. V roku 1962, keď pápež Ján XXIII. zvolal II. vatikánsky koncil, nastáva vo svete protestantizmu zmätok.

Hlavným cieľom koncilu bolo oživenie myšlienky opätovného spojenia celého kresťanstva a privedenie stratených ovečiek, ktoré sa oddelili a padli za obeť pazúrom „duchovného kacírstva“, späť do ovčince cirkvi. Tento plán návratu bol dobre pripravený, perfektne vyhovoval trendu, do ktorého protestantský svet upadol. Sekularizmus - trend, ktorý sa stal široko-d'aleko známym ako prijímanie svetských spôsobov v snahe nezaostať za rýchle rapídne sa meniacou tvárou 20. storočia, duchovne rozložil protestantizmus.

Zbožná konzervatívna časť katolicizmu sa ocitla v ostrom protiklade voči niektorým reformám, zapísaným v liturgickej časti dokumentu z H. vatikánskeho koncilu, konkrétne I. časti, kde sa viac ako 500-krát používa pojem „oslava“. To je cesta, ktorá by podľa týchto plánov mala napokon do viesť celé kresťanstvo na prah roku 2000, do „pokojom naplneného“ ekumenizmu 21. storočia. Uvádžam niektoré body súvisiace s trendmi oslavovania Boha, ktoré sa nachádzajú v tomto dokumente:

A.) Priviesť cirkvi k osvojeniu si oslavnej terminológie a konceptu oslavovania. Každý úkon cirkvi sa stáva oslavou - od prijímania až po pohreby.

B.) Priviesť cirkvi k osvojeniu si oživujúceho štýlu oslavných bohoslužieb. To zahŕňa prekonanie zábran, rozšírenie verbálnej

účasti spoločenstva na bohoslužbe a zváženie potreby používať viac fyzických gest, telesných postojov a pohybov.

C. Vysvetliť, že bohoslužba spevom a hudbou je najúčinnjším oslavovaním. Má využívať populárne náboženské piesne a spojenie hudby s rozmanitými kultúrami a temperamentmi ľudí. (Citované podľa Adventist Carnivals, Lloyd and Leola Rosenvold, s. 116.)

Spomedzi mnohých výrokov som uviedol len tri body, ktoré naznačujú, ako sa naplňajú tieto udalosti. Aby som to povedal na rovinu, plán sa podaril. Nielenže ho náboženský svet prijal s nadšením ako nejakú zázračnú kúru na svoj duchovne mŕtvy stav, ale zdá sa, že väčšina ľudí vôbec nemá poňatia a ani sa nestará o to, odkiaľ pôvodne pochádza.

Veľmi si napríklad výrok luteránskeho kazateľa **Erwina Prangea** o charizmatikom spájaní, ktorý vyšiel v časopise *Voice*, v apríli 1965 na s. 7 v štvrtom a poslednom roku II. vatikánskeho koncilu. Majme tak isto na mysli, že samotným dôvodom vzniku a existencie evanjelickej cirkvi bolo jej odmietnutie kréda stredovekej cirkvi a radikálny protest proti potláčaniu slobody svedomia. Z toho vzniklo i označenie luteránov spolu s celým protestantským svetom **P-r-o-t-e-s-t-a-n-t** (čo znamená protestovanie proti všetkému čo, nemá biblický základ v kresťanskej viere).

Katolícka cirkev však až dodnes nezmenila ani jednu z doktrín, ktoré zastávala počas temného stredoveku, inkvizície a krutovládnej histórie. Protestantské cirkvi sú až dodnes chápané ako heretici, ktorí zablúdili od matky všetkých cirkví a pastiera v Ríme. V rámci zblížovania však katolícka inštitúcia neurobila ani jeden kompromis, všetky kompromisy prišli zo strany tých, ktorí voľakedy stáli v jasnej opozícii voči nebiblickým dogmám a učeniam, ktoré do cirkvi prenikli z pohanstva.

Mávam rozhovory s katolíkmi i letničnými veriacimi a je to pre mňa skutočným požehnaním... Stretávanie sa, študujeme spolu Písmo sväté, modlíme sa spolu, rozprávame o problémoch našich spoločenstiev a diskutujeme o vzájomných vzťahoch medzi našimi farnosťami...

Nedávno som navštívil rímskokatolícky, episkopálny a luteránsky ústav. Svätý Duch zostupuje na rímskokatolícku cirkev. Som presvedčený, že základným zmyslom charizmatického oživenia je opätovné zjednotenie cirkví... (Ervin Prange, *Voice*, apríl 1965, s. 7)

Odvtedy charizmatické oživenie narástlo ako kotúľajúca sa snehová guľa. Západný svet volá po bratstve a zjednotení, ale pritom sa nezaujíma, akými

prostriedkami to dosiahnuť. V tomto procese sa mnohokrát v histórii pravda stala lžou a lož pravdou. Význam oslavovania bol prekrútený do absurdných prejavov, ktorých sme dnes svedkami.

Na oslavovaní v podstate nie je nič zlé, ale ak forma oslavovania neobstojí v porovnaní s tým, čo hovorí sväté Písmo, potom musíme mať vážne pochybnosti o jej pravosti. Jedna z prvých vecí, nad ktorou som sa musel pozastaviť, je fakt, že niektoré vonkajšie prostriedky oslavných prejavov sa predstavujú ako cesta, ktorá privedie cirkvi do jedného ovčince. Mnohí dúfajú, že používanie populárnych hudobných štýlov, početných fyzických gest a telesných pohybov prinesie duchom naplnené spoločenstvo nebývalých rozmerov.

Žiadna zmienka o úprimnom modlitebnom spoločenstve, ktoré by ľudí priviedlo bližšie k Bohu. Nijaký program, ktorý by viedol k skutočnému pokániu a vyznávania hriechov, ako to bolo na Letnice pri vyliatí Svätého Ducha. Tradičnému kresťanstvu skostnatelých stredovekých foriem, ani vlašným a zosvetáčeným spoločenstvám 20. storočia nepomôže žiadna zmodernizovaná vonkajšia forma bohoslužby. Jedinou cestou obnovy je úplné znovuzrodenie, ktoré prichádza zvnútra mocou Božieho Ducha.

Jedným z hlavných prejavov, ktorý ma núti, aby som s veľkou obozretnosťou sledoval novú cestu, ktorou sa vydalo formálne kresťanstvo, je atmosféra emocionálne nabitých, jazykmi naplnených a chaosom preniknutých zhromaždení, ktoré sú napriek tomu označované ako „skúsenosti plné Ducha.“ Z obrovitých verejných komunikačných systémov zaznieva populárna hudba, kým vykrikujúci evanjelisti vybičovani do vrcholného vzrušenia chýlia príkazy Svätému Duchu v snahe ovládať jeho pôsobenie. Pokúšajú sa odovzdávať jeho moc zástupom napoly zhyponotizovaných poslucháčov. Väčšina z týchto ľudí, ak by mala príležitosť spoznať pravdu o Bohu, nepadla by za obeť týmto hysterickým, neovládateľným stretnutiam.

Ak si myslíte, že prezentujem len veľa dohadov a hovorím ako nejaký pomätený sektár, potom by sme mali nahliadnuť do svätého Písma, čo nás v ňom Pán Boh učí o správnom spôsobe bohoslužby. Najskôr sa však pozrime, ako úspešne sa naplňa program II. vatikánskeho koncilu dnes, viac než 30 rokov po tom, čo sa zavreli brány tohto štvorročného koncilu. Nasledujúci citát je výt'ahom z obežníka **Signswatch**, rozoslaného v **zime r. 1996**, kde je zmienka o článku, ktorý sa objavil v **National and International Religion Report**:

Desaťtisíc charizmatikov a letničných, spojených spoločným pútom Svätého Ducha, sa modlilo, spievalo, tancovalo, tleskalo a

veselilo počas štvordňovej ekumenickej konferencie konanej minulého leta.

Asi polovicu účastníkov kongresu zameraného na pôsobenie Svätého Ducha a svetovú evanjelizáciu, ktorý sa konal v období od 26. do 29. júla v Orlande na Floride, tvorili katolíci, zvyšok pozostával zo spektra hlavných protestantských, klasických letničných a mimocirkevných spoločenstiev.

Medzi rečníkmi boli i známi rozhlasoví hlásatelia ako Pat Robertson, Paul Crouch (známy svojou teológiou naplnenou myšlienkami New Age), Raniero Cantalamessa, katolícky kňaz, ktorý často káže vo Vatikáne a uzdravujúci evanjelista Benny Hinn. Prítomní boli aj predstavitelia niektorých ďalších cirkevných skupín, vrátane Cirkvi Boha v Kristovi, Zhromaždenia Božieho a Episkopálnej cirkvi.

„Svätý Duch chce strhnúť hradby medzi katolíkmi a protestantmi,“ povedal Vinson Synan, dekan teológie Vládnej univerzity Päta Robertsona, ktorý viedol tento kongres. Synan zdôraznil, že *Svätý Duch zmocňuje kresťanov, aby dôverovali jeden druhému napriek rozdielom.* A Jack Hayford, pastor spoločenstva Way in Van Nyus v Californii uviedol, že je prirodzenou vlastnosťou Svätého Ducha *zmiešavať a spájať bez toho, aby museli byť obetované zvláštnosti a individualita.*

Nemožno poprieť, že oslavné prvky bohoslužby skutočne priviedli náboženstvá sveta do spoločného zväzku. Otázka, ktorú by som rád položil, znie: Je to puto Svätého Ducha, alebo ducha inej podstaty? Chce Svätý Duch strhnúť oddeľujúce hradby a zmiešať cirkvi do formálnej jednoty napriek mnohým rozdielom, ktoré sú často zreteľným nerešpektovaním biblických zásad? Božie Slovo celkom otvorene nepodporuje takýto názor. Ako možno očakávať vedenie Ducha, keď každá oblasť bohoslužby a plánovania je diktovaná len ľudskou logikou? Keď namiesto modlitieb a úpenlivých prosieb o pravé nebeské vedenie sa ľudia zmietajú v oceáne duchovného zmätku, ktorý ich strháva stále hlbšie a hlbšie do protibiblického správania. Čo hovorí Biblia o tom, ako má vyzerať naša bohoslužba?

...Ved' Boh nie je Bohom neporiadku, ale pokoja. Podľa zvyku vo všetkých cirkvách svätých... (1 Kor 14,33)

Keby ste sa mali možnosť dostať na jedno z mnohých uzdravujúcich a oslavných stretnutí, často známych ako skúsenosti Torontského požehnanja, videli by ste presný opak toho, čo je napísané v 1. Korint'anom 14 o bohoslužbe a hovorení jazykmi a iných takzvaných prejavoch ducha. Sú tu prejavy smiechu v duchu, plaču v duchu, opitosti v duchu a vykrikovania v duchu. Potom je tu spektrum ďalších prejavov ako pohyby v skupinkách medzi lavicami, padanie a váľanie sa po zemi v stave neovládanej eufórie a mnohé ďalšie. Často je na vrchole zoznamu duchovných darov dar jazykov. Ak nehovoríte jazykmi, potom ste neokúsili Ducha. Čo na to hovorí Biblia?

Najrušivejším faktom však je, že ani jedna z týchto aktivít sa u nich neprejavuje v súkromí alebo v atmosfére posvätnej osobnej bázne a úcty k Bohu. Často tam niet ani stopy poriadku. Od kazateľnice po druhý koniec modlitebne vidieť dav zmietajúcich sa ľudí. Jeden sa natriasa a skrúca na zemi s očami upretými do duchovného vzduchoprázdna, druhý sa váľa, nedbajúc pri tom na iné zmietajúce sa telá v sále, ktorých sú často tisíce. Niektorí poskakujú hore-dolu v extáze so zaklonenými hlavami a zdvihnutými rukami, kričia z plného hrdla a zúfalo siahajú po nejakej neviditeľnej duchovnej bytosti. Šialenstvo a zmätok pokračuje, keď iní, ktorí sa dostali za hranice slušnosti, sa hádžu v uličkách. Ostatní stoja vzpriamení, v rozhovore s akýmsi neviditeľným partnerom, vyslovujú nezrozumiteľné slová. A uprostred všetkého tohto zmätku je roztrúsených niekoľko ľudí, ktorí zmätene hľadajú, neveria vlastným očiam a uvažujú, ako mohli uveriť, že Svätý Duch je darom pre normálnych ľudí. Mnohí z týchto sklamaných ľudí strávia zvyšok svojho života v presvedčení, že kresťanstvo je oporou pre ľudí mentálne nestabilných a tých, ktorí vyhľadávajú senzácie.

Tieto prejavy extázy sú sprevádzané hudbou, ktorá sa ozýva po modlitebni, hale, či štadióne a preniká do svedomia uctievaného davu. Táto hudba je často len disharmóniou prenikavého hluku gitár, rytmických úderov bubnov a zachrípnutých spevákov. Kazateľ, ktorý sa snaží všetko toto prekričať, opakuje príkazy a duchovné požehnanja, akoby bol prostredníkom činnosti Svätého Ducha. Je to ako v pohanskom babylonskom rituáli. Keď skupina hudobníkov začína hrať, ľudia padajú pred zlatou sochou.

Nie je to forma bohoslužby nejakej fanatickej skupiny v zapadnutej oblasti sveta. Je to celosvetový jav, v hnutí „Faith Movement“ a v iných kresťanských denomináciách. Zhromaždenia viery a uzdravovania sú navštevované veriacimi rôznych kresťanských denominácií a vedené známymi evanjelistami ako je Benny Hinn, Kenneth Copeland (dobré známy vodca Faith Movement) a mnohí ďalší. Vodcovia týchto chaotických stretnutí tvrdia, že to robia v mene tichého a pokorného Ježiša, ktorý sa nikdy nespoliehal na

honosnosť a prehnané vonkajšie prejavy, ale nežne a láskavo vyslovoval hlboké duchovné poučenia.

Je to spôsob, ako sa podľa Biblie máme správať v prítomnosti Boha poriadku a pokoja? Vezmime si k srdcu radu z 1. listu Jána 4,1 a skúmajme ducha, aby sme zistili, či je z Boha alebo nie. Prijmeme tiež radu nášho Pána zaznamenanú u Mat 7,15.16. Sledujme, čo zvestujú a aké ovocie prinášajú títo duchovní vodcovia.

O jazykoch

Chcem však, aby ste všetci hovorili jazykmi, ale ešte viac, aby ste prorokovali. Lebo väčší je ten, čo prorokuje, než ten, čo hovorí jazykmi - iba ak by to aj vykladal, aby cirkev bola budovaná, (1 Kor 14,5)

...avšak v cirkvi chcem radšej prehovoriť päť zrozumiteľných slov, aby som aj iných poučil, než povedať desaťtisíc slov nezrozumiteľným jazykom, (1 Kor 14,19)

Keby sa teda celá cirkev zišla na tom istom mieste a všetci by hovorili jazykmi a prišli by tam prostí ľudia alebo neveriaci, nepovedali by, že šaliete? (1 Kor 14,23)

Keď Pavel hovorí o prorokovaní, nehovorí len o prorockom dare tých, ktorí mávajú videnia, alebo je im zjavovaná budúcnosť, ale má na mysli aj dar kázania a učenia, ako to objasňuje v 19. verši tejto kapitoly. Ďalej vyzdvihuje dar proroctva a kázania v 24. a 25. verši, hlavne vo vzťahu k neveriacim.

Keby však všetci prorokovali a vstúpil by niekto neveriaci alebo prostý človek, všetci by ho usvedčovali, všetci posudzovali. Skryté veci jeho srdca sa stávajú zjavnými, a tak padnúc na tvár bude sa klaňať Bohu a vyznávať: Naozaj Boh je medzi vami! (1 Kor 14,24-25)

Neveriaci sa v tomto prípade rozhoduje pre Boha nie na základe emocionálneho vzrušenia, ale prostredníctvom zvestovaného slova pravdy, ktoré odhaľuje hriech a nazýva ho pravým menom. Jeho intelekt nie je ovplyvnený znameniami a zázrakmi, ale logickým a biblicky založeným učením. To všetko sa deje pod vplyvom moci Svätého Ducha, ktorý pôsobí na myseľ neveriaceho. Vtedy môže povedať: „**Naozaj, Boh je medzi vami!**“ (v.25) Duch sa tam skutočne prejavuje. Nie vo vonkajšej nádhere a umelých prejavoch,

ale v jednoducho prednesených pravdách Božieho svätého slova. Skutočne hľadajúci človek potom neodíde s poznámkou: „šaliete“. (v.23)

Pavel po tom, čo odporučil všetky dary a uviedol ich na správnu mieru, hovorí: „**Ale všetko nech sa deje slušne a v poriadku.**“ (1 Kor 14,40)

Ako vidíte, Biblia sa o spôsobe uctievania Boha vyjadruje veľmi jasne. Takisto konkrétne hovorí aj o vzťahu človeka k Bohu a Boha k človeku. No predsa vodcovia tohto nového hnutia šíria filozofiu, ktorá je v rozpore s posolstvom Písma. A toto Písmo sa má používať na skúmanie ducha všetkých tých, ktorí tvrdia, že sú apoštolmi Kristovými. **Izaiáš 8,20** to vyjadruje týmito jasnými slovami: „**K náuke a ku svedectvu! Ak nebudú hovoriť takto, budú ako tí, pre ktorých niet svítania.**“

Môžem sa bez obáv nechať duchovne viesť evanjelistom ako je Kenneth Copeland, ktorý verí, že každý, kto sa narodil znovu, je inkarnáciou (vtelením), ako bol sám Ježiš? Alebo, ktorý učí, že Boh nás stvoril na to, aby mohol pretvoriť sám seba, že nie sme podriadení Bohu, Boh nie je v nás, ale my sami sme v skutku bohovia.

Ak správne skúmajte ducha, potom okamžite zistíte, že toto je satanská lož, ktorú povedal had Eve v záhrade Eden. (1 Moj 3,4)

Benny Hinn, evanjelista a uzdravovateľ verí, že tí, ktorí napádajú Kennetha Copelanda, napádajú samotnú prítomnosť Božiu. Verí, že on sám je malým Mesiášom chodiacim po zemi.

Ani jedno z týchto tvrdení nie je biblické. A Biblia nás varuje, že v posledných dňoch budú mnohí falošní Kristovia, ktorých sa máme vyvarovať. (Mat 24,24) Môžeme zmiešať pravdu s bludom tak, aby pravda zostala čistá? Posvätné a svetské nemôžu byť spolu. Musíme preverovať posolstvo, spôsob bohoslužby a hudbu, aby sme zistili, z ktorého stromu oberajú svoje ovocie. Dobré je sledovať, ako svet hodnotí súčasné kresťanské skupiny, ako ich zaďeľuje a charakterizuje. Takto sa dozvieme, či sú pre neveriacich kameňom úrazu, alebo predstavujú hynúcemu svetu vznešený a posvätný obraz skutočného kresťanstva. Vezmime si napríklad toto interview so špičkovou kresťanskou skupinou „D.C.Talk“.

Členovia D.C.Talk pózujú na svojom novom CD s kozími briadkami, slnečnými okuliarami a v otrhaných tričkách. Vyzerajú ako alternatívna rocková skupina. Hudba, ktorá začína prenikavým zvukom gitár a skreslenými hlasmi, takisto vyznieva ako typický rockový prvok. Len slová naznačujú, že tu ide o niečo iné. Singel Jesus Freak, ktorý získal prednosť odvysielania na MTV Cable Network, končí takto: Tu niet zakrývania pravdy - Ježiš je cesta. Členovia D.C.Talk ...ako alternatívni rockeri uctievať hudbu

R.E.M. („Christian mušie becomes a modern sales force,“ Dávid Bauder, New York, fór Argus, 10. apríl 1996)

Žurnalista svetských novín predstavuje D.C.Talk ako skupinu, ktorá bola agentúrou Dove Christian Mušie Awards vyhlásená za špičkovú skupinu a jej pieseň „Jesus Freak“ vyhrala cenu najlepšej piesne. Skúmajme ducha tejto skupiny na základe slov žurnalistu Dávída Baudera.

Hneď je nám jasné, že pre Dávída Baudera sú iba ďalšou alternatívnou rockovou skupinou. Všimnite si, ako ich Dávid predstavuje: „s kozími briadkami, slnečnými okuliarmi a v otrhaných tričkách.“ D.C.Talk viditeľne splýva so svetom a prijíma aj módny imidž rockovej scény, ktorý, ako sme už videli, nesie známky satanovho požehnania.

„Hudba“, tvrdí, „takisto znie autenticky.“ Táto skupina sa v ničom nelíši a neprináša nič originálne. Čo sa zdá byť jasné, a tiež ironické, je, že D.C.Talk predsa len nie sú skutočnou rockovou skupinou. Tým, že kradnú nápady iným svetským alternatívnym skupinám, priznávajú, že v oblasti tvorby nasledujú veľmi tesne rock. Tak tesne, že museli kradnúť ovocie zo záhrady hada a zasadiť semená vo vinici Kristovej. Aké ovocie tieto semená prinesú, keď z nich vyrastú veľké stromy?

Irónia je ešte výraznejšia, keď Dávid Bauder píše: „Len slová naznačujú, že tu ide o niečo odlišné.“ Avšak všetci tí, ktorí túto pieseň počuli, vedia, aké sú jej slová nejasné. Najmä v refréne, kde v pozadí možno počuť len nezrozumiteľné mumlanie. Porovnajte to s tým, čo hovorí Pavel v 1. Korint'anom 14. kapitole:

Podobne ako neživé nástroje, ktoré vydávajú zvuk, či už flauta alebo gitara: Keby nevydávali rozdielne zvuky, akoby sa vedelo, čo sa hrá na flaute a čo na gitare? Ved' ak poľnica zaznie nejasne, kto sa bude strojiť do boja? Tak aj vy, ak nevydávate jazykom zrozumiteľné slová, ako sa pozná, čo sa hovorí? Ved' budete hovoriť do vetra, (1 Kor 14,7-9)

Aký jasný je postoj Písma k niektorým formám kresťanskej hudby, ktoré dnes tak často počujeme. Ale to ešte nie je vrchol irónie. Pozrime sa na záverečné riadky piesne „Jesus Freak“: „Tu niet zakrývania pravdy - Ježiš je cesta.“ Potom, čo posolstvo zahalili prispôbením sa svetu, drzo v mene Ježiša tvrdia, že tu niet zakrývania pravdy. A celý kresťanský hudobný priemysel to horlivo hltá, ako by to bolo evanjelium. Väčšie protirečenie už ani nemôže byť. Pretože ľudia ich nielenže prijímajú ako kresťanskú skupinu, ale korunujú ich vyznamenaniami. O duchovnej bezúhonnosti kresťanského hu-

dobného priemyslu, ktorý je dnes v zásade vlastníctvom väčších svetových nahrávacích firiem, radšej ani nehovorme.

A napokon sa priznávajú k uctievaniu hudby R.E.M., ako všetci alternatívni rockeri vo svete. Ktorý kresťan sa priznáva k uctievaniu nejakej inej osoby než Boha?

V tejto dobe ma už nič podobné neprekvapuje, pretože Biblia nám predpovedá, že krátko pred koncom nastane čas, keď Boh dovolí, aby ľudia „**verili lži a aby boli odsúdení všetci, čo neverili pravde, ale obľúbili si nepravosť.**“ (2 Tes 2,11-12)

To, čo potrebujete robiť, je pozorne skúmať všetky charakteristiky súčasných kresťanských skupín. Nielen hudbu, imidž, texty piesní, ale aj všetko, čo súvisí s ich pôsobením. Všimnete si, že D.C.Talk nie sú ojedinelý prípad. Kresťania by mali byť duchovne vyvážení a dbať o to, aby sa svojim spoluplížnym nestali kameňom úrazu. Dovoľte mi ešte raz zdôrazniť motív, ktorý nás vedie k takejto zodpovednosti: láska k Bohu a láska k bližnému.

Znamená to, že všetko, čo znie, alebo sa podobá na modernú hudbu, máme okamžite odmietnuť a zahodiť? Čo s kresťanskými piesňami, v ktorých neznejú hlučné gitary, skreslené hlasy a silné bubny? Aj tie máme vyhodiť ako hudbu od satana? Potrebujeme mať vyvážený, zdravý prístup k hudbe, ktorý nám pomôže nebyť fanatickými ani na jednej ani na druhej strane. Budeme sa zaoberať princípmi Božieho slova ktoré sa majú v tejto súvislosti používať.

Teda, aká je dobrá kresťanská hudba?

Bolo by naozaj nezmyslom kategorizovať hudbu na takú, ktorá je prijateľná alebo nie podľa toho, či znie ako staré kresťanské piesne, alebo definovať ako dobré duchovné piesne iba tie, čo nemajú príchut' country, folku, klasiky alebo inej modernej hudby. V snahe vysvetliť niekomu, prečo je nesprávne počúvať melodickú, moderne znejúcu pieseň, ktorá nie je zaťažená tvrdými bubnami a príliš hlučnou hudbou, by sme sa mohli zamotať do nekonečne dlhých a komplikovaných vysvetlení. Hovorím to so zvláštnym dôrazom na použitie hudby, pretože práve hudba vytvára atmosféru piesne. Slová sú druhou otázkou, ktorej sa budeme venovať o chvíľu.

Keď sa rozhodujete, akú hudbu by ste mali počúvať (možno to aplikovať na duchovnú i na súčasnú modernú hudbu), potrebujete urobiť niekoľko veľmi dôležitých krokov. Predovšetkým majte na pamäti, že duchovné veci sa môžu rozlišovať len duchovne. To znamená, že i pri výbere hudby potrebujete, aby vás viedol Svätý Duch. A v dnešnom svete je to oveľa nutnejšie než kedykoľvek predtým. Celá naša generácia, bez ohľadu na vek, je vysta-

vená záplave hudobných, reklamných a všelijakých iných informácií. Keď sa treba rozumne rozhodnúť, už si nemôžeme veriť a spoliehať na svoj úsudok a vkus, zvlášť v oblasti zábavy a hudby. Ak som bol navyknutý na hudbu „Guns'n Roses“ alebo „Elvisa“, a teraz si myslím, že ma to už negatívne neovplyvňuje, to ešte neznamená, že by som mal definovať svoj hudobný vkus podľa tohto kritéria. V skutočnosti to skôr naznačuje, že som v hlbokých ťažkostiach a potrebujem **Ducha**, aby ma viedol k hodnotnejšej hudbe a zmenil môj vkus podľa Božieho svätého plánu. Teda bez ohľadu na to, čo sa vám páči a čo nie, proste Svätého Ducha, aby vás viedol. Po tomto prvom kroku ste pripravení pristúpiť k druhému. Môžete si však byť istí, že ďalšia námaha bude zbytočná, ak vynecháte prvý krok - prosbu o očistenie mysle a pôsobenie Svätého Ducha.

Len keď vás povedie Svätý Duch, budete schopní jasne a poctivo rozlišovať, či hudba, ktorú počúvate, vás duchovne pozdvihne, alebo vo vás vyvolá odpor, či dokonca depresie. Mali by ste si byť vedomí, že nielen tvrdá, rytmicky orientovaná hudba môže mať na vás negatívny účinok. Sú niektoré ďalšie štýly hudby bez akéhokoľvek rytmu, vplyvom ktorých sa môžete dostať do hlbkej depresie. A mnohé z týchto nálad sa dajú nájsť v klasike, ktorá sa obyčajne odporúča ako náhrada za moderný pop a rock.

Snažím sa Vám len ukázať, aby ste sa nesústredili na rozlišovanie hudobných foriem, štýlov a historických ér. Sústreďte sa na to, aby ste pod vplyvom Ducha dokázali správne interpretovať *atmosféru* piesne a určiť, či je pozitívna, alebo negatívna.

Ďalšia fáza si takisto vyžaduje vedenie Svätého Ducha. Zamerajte sa na text piesne, aby ste určili, či jej posolstvo je teologicky zdravé, alebo nie. Toto je veľmi dôležitý moment. Bolo by dosť nezmyselné mať čarokrásnu melódiu so slovami, ktoré nesú falošné duchovné posolstvo. V „**Review and Herald**“ 6. júna 1912 E. G. Whiteová píše, že naša hudba by mala obsahovať text, ktorý je v súlade s duchovným učením Písma. Takže študujte a porovnávajte vaše texty piesní s Bibliou. Napokon, piesňou možno kázať a bola by strašná hanba, keby sme dovolili našim hudobným evanjelistom šíriť nezdravé učenie v mene slobody prejavu a umeleckej licencie. V podstate ideálnym riešením je spojiť vážne štúdium Biblie s voľbou dobrej hudby. Je to veľkolepá kombinácia!

Ďalšia pomôcka, ktorú vám môžem ponúknuť, má takisto nevysloviteľnú hodnotu, lebo pochádza z duchovne inšpirovaného zdroja a prináša jasné smernice v oblasti hudby:

Hudba mala slúžiť posvätným účelom, mala podnecovať myšlienky o tom, čo je čisté, vznešené a povznášajúce, aby sa v srdci pre-

búdzala vd'ačnosť a úcta k Bohu. To je to, na čo by sme mali pozerat' pri výbere hudby. Pisateľka pokračuje: **Aký to rozdiel medzi dávnym chápaním hudby a jej dnešnými prejavmi... Hudba môže byť veľkým požehnaním, ak ju používame na správne účely. No môže sa stať jedným z najúčinnejších prostriedkov, ktorými satan odvádza myseľ od povinnosti a od rozjímania o večných hodnotách.** (Patriarchovia a proroci, s. 449-450, E. G. White)

Máme sa snažiť prispôbiť výber svojej hudby, aby znela tak čisto a nebesky, ako je to len možné. E. G. Whiteova predstavuje takýto obraz:

Hudba patrí k nebeskej bohoslužbe, a preto by sme sa svojimi chválospevmi mali usilovať o to, aby sme sa čo najviac priblížili súladu nebeských zborov. (Patriarchovia a proroci s. 450, E. G. White)

Máme nejaký popis, ako takáto hudba znie? Sledujte pozorne nasledujúce slová:

...Pôvabná a melodická hudba na počesť Boha a Baránka. (Testimonies 2, s. 266, E. G. White)

A ako sa bude prejavovať charakter Božieho ľudu v hudbe a iných oblastiach života?

Tí, ktorí zostávajú v Ježišovi, budú šťastní, veselí a radostní v Bohu. Ich hlas bude poznačený jemnosťou a vľúdnosťou, úcta k duchovným a večným hodnotám bude vyjadrovaná činní a hudbou, radostnou hudbou (všimnite si, že hudba bude radostná a nebude znieť ako pohrebná procesia, ako to často býva), **bude zaznievať z úst, lebo plynie od trónu Božieho.** (Testimonies 4, s. 4, E. G. White)

Boh od nás požaduje, aby sme sa snažili čo napodobňovať nebeský vzor. Snažte sa každý deň pod zmocňujúcim vplyvom Svätého Ducha viac sa podobat' Ježišovi, ktorý chodil po tomto svete ako cudzinec, ľuďmi opovrhovaný, odmietaný a prenasledovaný. Žil preto, aby zomrel a zomrel preto, aby žil. Aby aj človek mohol žiť navždy. Nemiloval svet ani veci, ktoré boli na svete, ale hľadel vpred s pohľadom upretým na to, čo má večnú hodnotu, na veci nebeskej povahy.

Pisateľka citovaného posolstva pokračuje v rovnakej línii, keď píše o používaní hudby pri uctievaní Boha:

Tí, ktorí používajú spev ako súčasť uctievania Boha, by mali vyberať piesne s hudbou vhodnou na danú príležitosť, nie pohrebné nápevy, ale radostné, no predsa slávnostné melódie. Hlas môže a má byť mierny a jemný. (Signs of the Times, 22. júna 1882, Evangelism, s. 507-508)

Videla som, že všetci by mali spievať v Duchu a rozumne. Boh nie je potešený frázami a disonanciou. Správny spôsob oslavy je Bohu príjemný. A čím viac sa ľud Boží dokáže priblížiť k harmonickému spevu, tým viac je Boh oslávený, cirkev má úžitok, a neveriaci sú priaznivo ovplyvnení. (Testimonies 1, s. 146, 1857)

Ďalším aspektom hudobného prejavu, ktorý by sme mali mať ustavične na zreteli, je otázka, na čo sa sústreďuje pozornosť. Mali by na to pamätať všetci tí, ktorí uplatňujú používajú svoj hudobný talent. Mali by sa vystríhať každej túžby vyvýšiť sa. Keď sa zameriavame na Krista, nebudeme mať snahu predvádzať sa. Pozornosť tých, ktorí vystupujú v speve alebo hudobnom prednese i pozornosť zhromaždenia by mali byť stále upriamované týmto smerom.

Hudobný talent veľmi často podporuje pýchu a túžbu po uznaní a speváci len málo pomýšľajú na uctievanie Boha. Namiesto toho, aby bola myseľ vedená k myšlienkam o Bohu, talent často spôsobuje, že ľudia na jeho Darcu zabúdajú. (Letter 6a, 1890)

V Božích očiach nie je nič odpornejšie, než predvádzanie sa v inštrumentálnej hudbe, keď hudobníci nie sú posvätení a neprodujú vo svojich srdciach melódiu na oslavu Boha. Najvzácnejšou a najpríjemnejšou obeťou v Božích očiach je srdce pokorené sebazaprením, vyzdvihnutím kríža a nasledovaním Ježiša. Nemáme čas sústreďovať sa na veci, ktoré len potešujú zmysly. Potrebujeme dôkladne skúmať naše srdce. Musíme sa s úprimným vyznaním a so slzami priblížiť k Bohu, aby sa On mohol priblížiť k nám. (Review and Herald, 14. novembra 1895)

Nepotrebujeme hlasný spev, ale čistú intonáciu, správnu výslovnosť a zreteľný prednes. Venujme čas zušľachtovaniu svojho hlasu, aby bol Boh oslavovaný jasnými, jemnými tónmi, nie prenikavou ostrosťou, ktorá je nepríjemná sluchu. Schopnosť spievať je Božím darom, preto nech sa používa na jeho slávu. (Testimonies 9, s. 143-144, 1909)

Úprimne vás prosím, aby ste prijali túto jasnú radu. V ten veľký deň posledného zúčtovania nebude mať nikto výhovorku. Každá tvrdohlavosť a pýcha bude odhalená pred Božím zrakom. Poznanie, ktoré sme dostali aj v oblasti hudby, bolo dané s určitým zámerom. Boh si bol vedomý, akými osídlami jeho cirkev prechádzala v minulom a začiatkom tohto storočia. Vedel o nebezpečenstvách, ktorým jeho cirkev má čeliť aj na konci 90-tych rokov. Verím, že práve preto nám odovzdáva toľko poznania a výstrah v oblasti hudby a bohoslužby.

Mnohí chcú všetko robiť podľa svojho štýlu. Protestujú proti radám a sú nespokojní, ak ich vedie niekto iný. (Gospel Workers, s. 325, 1892)

Nebuďme medzi tými, ktorí odporujú zdravým radám a rozumnému duchovnému vedeniu len preto, že chcú naplňať svoje plány pre vlastné uspokojovanie. Tí, ktorí poznajú pravdu a môžu rozdávať svetlo, najmä tí, ktorí sa nachádzajú vo vedúcom postavení, majú najväčšiu zodpovednosť predstavovať ľuďom obraz Krista, ktorý svet tak naliehavo potrebuje. Jedným z najvýstižnejších výrokov, aký som kedy čítal v súvislosti s hudbou, adresovaný vedúcim a rodičom, pochádza z pera **Kennetha Wooda**, ktorý napísal v **Review and Herald 20. januára 1972** článok nazvaný „**Take these things hence**“:

Kresťanskí rodičia a vedúci zborov robia mladým ľuďom medvediu službu, keď zotierajú rozdiel medzi prijateľnou a neprijateľnou hudbou a tolerujú nízku kvalitu hudby a vystupovania v rámci zboru preto, „aby udržali mladých ľudí v zbore“. Akú ťažkú zodpovednosť poneseš za to, že dovoľuješ mládeži oddávať sa hriechu bez pocitu viny!

Ježiš sa už čoskoro vráti na túto tmavú, hriechom postihnutú planétu. Nájde svoj ľud telesne, duševne i duchovne pripravený vstúpiť do Zeme slávy? Pripraví sa prehĺbením svojho vzťahu ku Kristovi a jeho spravodlivosti? Dovolia títo ľudia Svätému Duchu, aby formoval ich charaktery a pripravil ich na premenenie? Alebo sa vráti, a nájde ľudí, ktorí lipnú na okrasách satanovho kráľovstva, zaslepených ľudskou „logikou“ a oslnivou žiarou Babyloňa? Je vari ľahšie veriť ľži a nasledovať Zvodcu do večného zatratenia?

„Nastal čas, aby sme sa stretli tvárou v tvár s realitou a uvedomili si, že svet nemôže milovať veci, ktoré majú nebeský charakter. Je to úplne proti ľudskej prirodzenosti. Je čas, aby sme prestali robiť kompromisy so zásadami v prospech úsilia byť menej odlišní od svetských noriem. Boh chce predstaviť svetu vysokú úroveň. Tí, čo skutočne hľadajú pravdu, budú k nej príťaho-

vaní, zatiaľ čo ti, ktorí pravdu nehľadajú, obrátia sa proti nej.“ V knihe **Fundamentals of Christian Education E .G. Whiteová** vyjadruje túto realitu jasnými slovami:

Pokiaľ dosiahneme úroveň, ktorú Boh od nás žiada, svet nás bude považovať za svojich nepriateľov a extrémistov. (s. 289)

Keby bol nejaký svetský dôvod opustiť cirkev, tak toto by bola výhovorka, ktorú by ste potrebovali. Na druhej strane tento citát jasne naznačuje, ako diametrálne rozdielne sú normy sveta od noriem Božích. Dokazuje, že kým normy sveta kolíšu a menia sa z generácie na generáciu, Božie zásady zostávajú nemenné po celé veky.

Ste ochotní prijať Božiu výzvu, povstať, obliecť si plnú duchovnú Kristovu výzbroj a kráčať vpred v novom živote s úprimným srdcom, znovuzrodení, premenení, obrátení a byť odlišní od skazeného a hriešneho sveta? Ste ochotní milovať a prežívať pravdu a dovoliť Bohu, aby sa postaral o vašu budúcnosť? Keď nastane deň konečného víťazstva, potom budete môcť povedať, že nebo bolo skutočným darom.

Boh sa môže priblížiť k ľuďom v ktoromkoľvek prostredí. Môže k nim preniknúť napriek kresťanskému metálu alebo alternatívne kresťanskému rocku. Niekedy to, čo je hriešne, úplne obráti, aby to mohol použiť na dobré. Je to Božie prednostné právo. On má moc to spôsobiť, pretože len On vie čítať v srdci každého, kto úprimne hľadá pravdu. Ale nech sa nikto nedá oklamať, aby veril, že ak ho Boh našiel v hriechu, môže v tomto hriechu zotrvať i naďalej. Nie, nikdy! Boh vás môže nájsť i v bahne a biede. Ale On má moc vás odtiaľ vytiahnuť a pozdvihnúť na jeho mravnú úroveň.

Žiadneho kresťana by sme nemali viesť k názoru, že na to, aby sa mohol priblížiť svetu hudbou, je nutné hrať svetskú hudbu. **Hudba neobracia ľudí. Je to moc Božieho Ducha, ktorá pôsobí a mení dušu. Kresťanovou povinnosťou je vždy sa snažiť dosiahnuť vyššiu úroveň.** Ani na chvíľu si nemyslite, že môžete pomôcť Svätému Duchu v jeho diele zmiešaním posvätného so svetským. Zem, na ktorej žijete, bude nebezpečná, plná nástrah zla, ktoré sami nebudete schopní kontrolovať. Našou povinnosťou je byť oddelení, byť kráľovským kňazstvom a svetu stratenému v hriechu predstavovať čistotu.

Napokon, bratia, upriamte svoju myseľ na všetko, čo je pravdivé, čo je počestné, čo je spravodlivé, čo čisté, čo milé, a čo je chvályhodné, ak je nejaká cnosť, a nejaká chvála. (Fil 4,8)

*7. kapitola***Televízia a niekoľko myšlienok na záver**

Preštudovali sme množstvo materiálu, no môžeme si byť istí, že stále ostane veľa nezodpovedaných skutočností. Pokúsil som sa hľadať odpoveď na niektoré z mnohých otázok, s ktorými som sa stretol na mojich seminároch a pri štúdiu tohto predmetu. Nesnažil som sa podať detailné dejiny a nekonečné množstvo výrokov rôznych populárnych skupín a sólových spevákov, ako to často býva v podobných knihách. Namiesto toho som sa rozhodol zverejniť len niektoré z významnejších stanovísk, ktoré zastáva hudobný priemysel a jeho predstavitelia.

Kľúčovým predmetom tohto štúdia bolo predniesť duchovné zásady a jasné učenie Biblie. Poukázať, že i keď Božie slovo neobsahuje veľa myšlienok a konkrétnych zásad o hudbe ako takej, predsa jasne prezentuje princípy, ktoré môžu a v skutočnosti musia byť aplikované na hudbu. A nielen na hudbu, ale aj na širokú škálu zábav, ktoré sa môžu stať kameňmi úrazu, ktoré nám satan položil do cesty v tomto veku informačného preťaženia. Týmto sa nám pokúsil implantovať zúfalú túžbu po senzáciách, výstrednosti a hrubosti.

Museli by sme byť naozaj slepí, ak by sme nevideli nebezpečenstvá, ktoré naplňajú celú spoločnosť, žijúcu na konci tisícročia. Bezpochyby sme urobili neuveriteľné pokroky v oblasti techniky, počítačov, medicíny, vedy a v mnohých ďalších oblastiach. V skutočnosti väčšie poznanie v týchto oblastiach sa stalo aj zdrojom informácií na napísanie tejto knihy. Smutné však je, že diabol vzal veľkú časť z týchto odvetví a použil ich pre realizáciu svojich zámerov. Vezmite si napríklad televíziu. Ak by táto forma komunikácie bola používaná efektívne a výhradne pre Božie dielo, potom by sa vykonal naozaj

veľký kus evanjelizačnej práce v relatívne krátkom čase. Ale nanešťastie, ako to naznačil **Dr. Benjamín Spock** v súvislosti so znečitlivujúcim účinkom televízie, opak je pravdou. V novembrovom čísle amerického časopisu **Redbook** v r. 1987 napísal:

Pod znečitlivením mám na mysli, že jednotlivci vychovaní láskavými rodičmi, keď vidia človeka páchajúceho násilie voči inému, budú najprv šokovaní a vydesení. Ale ak pokračujú v sledovaní násilia, postupne to začnú brať ako samozrejmé a štandardné ľudské správanie. Bolo vypočítané, že priemerný mladý Američan do veku 18 rokov vidí v televízii viac než 50 000 vražd alebo pokusov o vraždu. To spôsobuje silné znečitlivenie s dlhodobým účinkom. ...každý, už či tvrdej alebo jemnejšej povahy, kúsok po kúsku smeruje k necitlivosti, cynizmu a drzosti. Určite si prostredníctvom množstva násilia, ktoré sa ponúka ako „zábava“, vytvárame prostredie pre viac takýchto krutostí.

Výskum, samozrejme, potvrdzuje pravdivosť zásady, ktorá hovorí: „Na čo sa dívame, na to sa meníme.“

A toto nie je jediný princíp, ktorý máme aplikovať na televízne hry a stovky reklám, ktoré neustále „krmia“ naše podvedomie lacnými a sugestívnymi informáciami. Hudobný videopriemysel je majstrom predávaného umenia. V skutočnosti je len veľmi zriedkavým, ak nie neexistujúcim javom nájsť hudobnú videoprodukcii, ktorá takým či onakým spôsobom nepredáva sexualitu, násilie alebo vzburu. Z času na čas zapnem televízor a hitparádne programy, aby som videl, čo je nové a vždy som privítaný polonahými ženami, ako sa točia a vyjadrujú najsugestívnejšie telesné pohyby, s akými môžu producenti vyjsť.

Okrem sexuálneho obsahu sa tam stále viac prezentuje okultizmus, ktorý si nehanebne robí reklamu v otvorených myšliach mladých ľudí. A zatiaľ, čo si oni myslia, že flirtovanie s týmito vecami je len nevinnou zábavou, satan sa smeje. On vie, že každý pohľad, každý dôkaz a všetky slová, ktoré si zapamätajú a osvoja spolu s tým, čo vidia, implantujú do ich myslí jeho povahu.

Jedným z najväčších problémov pri bežnom sledovaní televízie je, že schopnosť rozlišovať medzi tým, čo je dobré a čo zlé, je negatívne ovplyvňovaná. Čím viac sa vystavujete svetu „obrazovej fikcie“, tým menej ste schopní jasne duchovne rozlišovať.

Verím, a bolo to dokázané výskumom, že jedným z hlavných dôvodov tohto fenoménu je, že Boh nikdy nemal v úmysle, aby sme my ľudia plynuli

svojimi emóciami na to, čo nie je skutočné. City sú hlbokými hodnotnými prejavmi ľudského vyjadrenia a normálne sa prejavujú pri zvláštnych udalostiach, ktoré nás stretajú v živote. Z týchto zriedkavých zážitkov vznikajú pramene zvláštnych spomienok, ktoré čakajú uložené v archívoch podvedomia na moment, ktorý nám ich pripomenie. To je jeden z dôvodov, prečo nie je dobré vystavovať sa negatívnym vplyvom v živote. Okradnú vás o bohatú pokladnicu čerstvých, čistých, neafektovaných citov, ktoré by pomohli v skutočných životných situáciách reagovať úprimnými prejavmi citov, bez predstierania a vypočítavosti.

Boh nechcel, aby sme boli citovo odkázaní na zážitky, ktoré sa produkujú v nejakom hollywoodskom štúdiu. V tomto svete a v každodennom živote je dosť situácií, ktoré si zaslúžia vyspelú emocionálnu reakciu. Dôkazy svedčiace proti predstieraným a zmyselným emocionálnym vplyvom sú príliš konkrétne na to, aby sme to popierali alebo ignorovali. Tí z nás, ktorí trvajú na tom, že vzácny dar citov budú odovzdávať vymyslenému svetu predstáv, s najväčšou určitosťou zaplatia cenu emocionálneho znečistenia. Náš cit sa skazí a napokon stratíme schopnosť jasne rozlišovať medzi správnym a nesprávnym. (Čítaj ešte raz **Fil 4,8** a sleduj, akú radu Boh dáva v súvislosti s tým, čím sa máme zaoberať v našich myšliach.)

Je jasné, že sme podvádzaní satanovými trikmi. Našou jedinou ochranou pred jeho inváziou je nemenné Božie Slovo. Nemôžeme sa bezpečne spoliehať na našu ľudskú intuíciu alebo múdrosť sveta a nechať sa ňou viesť, zvlášť v duchovnosti oblasti. Všetko sa musí preverovať Písmom, aby sa zistilo, aký je pravý duch, ktorý sa za tým skrýva. Dnes je nutnejšie, než kedykoľvek predtým, dvakrát merať, skôr než sa do niečoho pustíme, premyslieť každý krok od príčiny po následok a potom ho zvážiť meradlom Božieho slova. Živou mocou, ktorá môže náš život urobiť úspešným, je modlitba. Spojenie medzi nebom a zemou musí byť udržiavané neporušené v každom čase.

Pamätajte, aby sme boli úspešní a duchovne rastúci kresťania, musíme pristupovať k všetkému, čo robíme, či duchovnému, alebo každodennému, s oslavovaním Boha v mysli, ako nám to hovorí 1 Kor 10,31.

Potrebuje, aby sa hrdinom nášho života stal Ježiš Kristus. Celý náš život má byť zameraný na túto úžasnú bytosť, ktorá dala všetko za teba a za mňa. V normálnom zmysle je posadnutosť nebezpečná. Ale nikdy nemôžete byť príliš posadnutí nasledovaním Ježiša. Biblia nám celkom jasne hovorí, že máme byť ním tak naplnení, že vlastne bude v nás a my v ňom. Budeme takí zaujatí napodobňovaním Ježiša, že začneme odrážať jeho obraz rým, ktorí sú okolo nás. Budeme vyslovovať *jeho* slová, opakovať *jeho* činy, *jeho* obeta-

vosť a bratská láska sa prejaví v smrteľnom človekovi. On bude vyvýšený a pritiahne všetkých ľudí k sebe.

Ste ochotní? Ste pripravení odovzdať Ježišovi všetko, čo máte v tejto záverečnej kapitole pozemskej histórie? Keď sa blíži pomoc, nechcete, prosím, zvážiť, „čo je v hre“? Ako dlho budete váhať medzi dvoma názormi? Ak je to Boh, ktorého chceme nasledovať, tak ho nasledujme celým svojím srdcom, celou svojou dušou a celou svojou mysl'ou. Ak je to Bál, potom prestaňme sedieť na plote duchovného Babylonu (vražnosti) predstavujúc svätú Božiu vec lacnými menami. Ak chcete Bála, potom ho nasledujte s tou láskou a vášňou, ktorá môže byť spojená len so svetom hriechu. Ale majte na mysli toto: pred dvetisíc rokmi Ježiš, samotný Boh, visel na križi a bol tam pribitý bytosťami, ktoré sám stvoril. Bol vysmievaný, opl'úvaný, bitý a zabitý, aby oni, áno oni, mohli naveky žiť s ním. Urobil by menej pre teba? Určite nie. On zomrel za teba, za celé ľudské pokolenie a za každý vyznaný hriech, ktorý bol spáchaný od počiatku dejín. **Odovzdaj mu svoj život, pretože v jeho rukách bude premenený na život večný.**

Obsah

Venovanie.....	3
Osobitné pod'akovanie.....	4
Predslov.....	5
Úvod	9
Od vzbury k Bohu - osobné svedectvo	11
Reč hudby	33
Hudba a duch vzbury	50
Vzbura	51
Späť ku koreňom (džez a blues)	55
Informácie z prvej ruky.....	58
Rock'n rollová temnota	59
Rock'n rollová hudba (rytmus)	68
Rock'n rollová hudba - rave a budú cnosť	71
Niekoľko záverečných myšlienok	74
Kresťan, Biblia a hudba	75
Biblia, duchovná hudba a niečo viac	75
Šošanim a niektoré iné historické ospravedlnenia	85
Issac Watts a iné výhovorky	86
Kresťanstvo a súčasná kresťanská hudba	88
O jazykoch.....	94
Teda, aká je dobrá kresťanská hudba?	97
Televízia a niekoľko myšlienok na záver	103

Brian S. Neumann

OD ROCK'N ROLLU K SKALE VEKOV

Na preklade sa podieľali

Benjamín Byrtus

Marcela Bieliková

Obálka

Peter Mesík

Grafická úprava

Dušan Bielik

Jazyková spolupráca

PhDr. Darina Matisová

Ing. Mikuláš Pavlík

Vydal Advent Orión s.r.o.

pre oddelenie mládeže CASD

v roku 1998

ISBN 80-88719-85-2